

Bruselj, 6. junij 2023
(OR. en)

9924/23

LIMITE

ENV 580
CLIMA 255
FORETS 58
AGRI 278
POLMAR 29
CODEC 974

Medinstitucionalna zadeva:
2022/0195(COD)

DOPIS

Pošiljatelj:	Generalni sekretariat Sveta
Prejemnik:	Odbor stalnih predstavnikov
Št. dok. Kom.:	10607/22 + ADD 1
Zadeva:	PRIPRAVA SEJE SVETA (OKOLJE), 20. JUNIJ 2023 Predlog uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o obnovi narave – splošni pristop

I. UVOD

1. Komisija je 22. junija 2022 sprejela predlog uredbe o obnovi narave¹, katere cilj je obnoviti evropske habitate, ki so v slabem stanju, in naravo vrniti v vse ekosisteme, od gozda in kmetijskih zemljišč do morskih, sladkovodnih in urbanih ekosistemov. V skladu s tem predlogom se bodo kot dopolnilo obstoječi zakonodaji uporabljali pravno zavezujoči cilji za obnovo narave v različnih ekosistemih.
2. Ekonomsko-socialni odbor je mnenje o predlogu sprejel 25. januarja 2023, Odbor regij pa 9. februarja 2023.

¹ 10607/22 + ADD 1.

3. Razprave o predlogu v Evropskem parlamentu še potekajo. Za poročevalca je bil imenovan poslanec Evropskega parlamenta César Luena (S&D). Odbor ENVI je osnutek poročila poročevalca obravnaval na seji 12. januarja 2023. Zakonodajno poročilo namerava sprejeti junija, glasovanje na plenarnem zasedanju pa naj bi potekalo julija.

II. RAZPRAVE V SVETU

4. Delovna skupina za okolje je v času češkega in švedskega predsedovanja temeljito preučila predlog o obnovi narave. Predložena so bila večkrat spremenjena kompromisna besedila predsedstva, v katerih se odražajo razprave na 20 sejah Delovne skupine za okolje in naknadne pripombe delegacij.
5. Svet za okolje je na seji 22. decembra 2022 opravil orientacijsko razpravo o ravni ambicij in zahtevi glede neposlabšanja. Svet za kmetijstvo in ribištvo je o kmetijskih in gozdarskih vidikih predloga razpravljal na sejah 21. novembra 2022 in 20. marca 2023 pod točko „Razno“², Svet za promet, telekomunikacije in energijo pa je 28. marca 2023 razpravljal o vidikih, povezanih z energijo iz obnovljivih virov, tudi pod točko „Razno“³.
6. Predsedstvo je 26. aprila 2023 in 24. maja 2023 Coreper zaprosilo za smernice za nadaljnje delo⁴. Razprave v Coreperju so pokazale, da se kompromisno besedilo predsedstva na splošno razvija v pravo smer. Coreper je zagotovil tudi politične smernice o usmeritvah v zvezi z bistvenimi elementi predloga. Predsedstvo je 1. junija 2023 organiziralo dvostranska srečanja z vsemi delegacijami, da bi jasno opredelili najbolj pereče pomisleke držav članic.

---

² 7401/23.

³ 7670/23.

⁴ 8416/23.

7. Predsedstvo na podlagi smernic, ki jih je prejelo od Coreperja, in dvostranskih srečanj predlaga revidirano kompromisno besedilo splošnega pristopa. V tem kompromisnem besedilu je vzpostavljeno ravnovesje med ohranjanjem ambicioznih ciljev obnove narave in zagotavljanjem prožnosti državam članicam pri izvajanju uredbe.
8. Uredba o obnovi narave je zapleten predlog z medsektorskimi vidiki, ki bodo vplivala na druge politike EU. Predsedstvo je prisluhnilo pomislekom, ki so jih izrazile delegacije, in v kompromisnem besedilu splošnega pristopa, kjer se je le dalo, upoštevalo posebne nacionalne okoliščine, povečalo prožnost za države članice in prilagodilo raven ambicij, hkrati pa si je prizadevalo ohraniti enake konkurenčne pogoje. Splošni pristop je namenjen tudi zmanjšanju nepotrebnih upravnih bremen.

III. GLAVNI ELEMENTI KOMPROMISNEGA BESEDILA PREDSEDSTVA

Obnova kopenskih, obalnih, sladkovodnih in morskih ekosistemov (člena 4 in 5)

Splošne obveznosti

9. Predsedstvo je na zahtevo delegacij v kompromisnem besedilu povečalo prožnost za države članice pri izvajanju obveznosti iz predloga o obnovi narave. Cilj 30-odstotnega izboljšanja stanja habitatov iz prilog I in II do leta 2030 je povezan s skupno površino habitatnega tipa namesto z vsako skupino habitatov.

10. Pri kopenskih habitatih lahko države članice ugotovijo stanje 90 % neznanih habitatov do leta 2030 in jim ukrepov za obnovo ni treba izvajati od začetka veljavnosti te uredbe, če stanje ni znano. Pri morskih habitatih je treba do leta 2030 zapolniti le polovico vrzeli v znanju. Stanje vseh habitatnih tipov mora biti znano do leta 2040. Določitev kvantitativnih zahtev za obnovo se uporablja samo za območja, pri katerih je stanje znano.
11. Predsedstvo je upoštevalo zahtevne težave, značilne za morske ekosisteme, in v kompromisnem besedilu splošnega pristopa poleg navedenih prilagodljivosti predlaga, da lahko države članice pri uporabi obveznosti izboljšanja stanja habitatov iz Priloge II za skupino 7 uporabijo nižji odstotek, če to ne preprečuje dobrega okoljskega stanja, kot je določeno v Direktivi 2008/86/ES. Poleg tega se za skupino 7 črta cilj za leto 2030.

Nacionalne in regionalne okoliščine

12. Predsedstvo je v kompromisno besedilo splošnega pristopa vključilo tudi pojasnilo, da lahko države članice pri pripravi svojih nacionalnih načrtov za obnovo upoštevajo raznolikost razmer v različnih regijah v zvezi s socialnimi, gospodarskimi in kulturnimi zahtevami, regionalnimi in lokalnimi značilnostmi ter gostoto prebivalstva. Po potrebi bi bilo treba upoštevati tudi poseben položaj najbolj oddaljenih regij Unije.

13. Zahteva glede neposlabšanja je bistveni element uredbe o obnovi narave, saj zagotavlja dolgotrajne učinke obnove in stroškovno učinkovitost izvedenih ukrepov. Vendar so delegacije izjavile, da bi bilo izvajanje te zahteve, kot je predvideno v predlogu, zlasti zunaj območij Nature 2000 in na območjih, za katera ne veljajo ukrepi za obnovo, zelo zahtevno zaradi obsežnega upravljanja, ki bi ga bilo treba vzpostaviti, zlasti v zvezi s postopki izdaje dovoljenj, pa tudi za spremljanje in ocenjevanje.
14. Zato predsedstvo v kompromisnem besedilu splošnega pristopa jasno razlikuje med zahtevo glede neposlabšanja na območjih, ki so predmet obnove (odstavek 6 členov 4 in 5), in na območjih, kjer se pojavljajo zadevni habitatni tipi (odstavek 7 členov 4 in 5). V odstavku 6 zahtevo glede neposlabšanja preprosto dopolnjuje mejna vrednost, tako da se uporablja le za „znatno“ poslabšanje, medtem ko je v zvezi z odstavkom 7 vstavljenih več sprememb z namenom premika v smeri zahteve glede neposlabšanja, ki temelji na prizadevanjih. Poleg uvedbe praga „znatnega“ poslabšanja morajo države članice do datuma objave svojih nacionalnih načrtov za obnovo sprejeti potrebne ukrepe za preprečitev znatnega poslabšanja, vendar so taki ukrepi omejeni na območja, na katerih se pojavljajo habitatni tipi iz prilog I in II, ki so v dobrem stanju ali so potrebni za doseganje ciljev za obnovo iz odstavka 1 členov 4 in 5.
15. Izjeme pri izpolnjevanju obveznosti iz te uredbe so pojasnjene tako, da vključujejo tudi naravne nesreče in ukrepanje ali neukrepanje tretjih držav. Poleg tega je pojasnjeno, da zahteve po sprejetje ukrepov za preprečevanje poslabšanja na območjih, kjer se pojavljajo zadevni habitatni tipi (odstavek 7 členov 4 in 5), ni treba presojeti za vsak primer posebej.

16. Podnebne spremembe in kriza biotske raznovrstnosti so neločljivo povezane, instrumenti za njihovo reševanje pa morajo biti usklajeni in se medsebojno dopolnjevati. Za popolno uskladitev uredbe o obnovi narave in direktive o energiji iz obnovljivih virov je predsedstvo v kompromisnem besedilu splošnega pristopa dodalo nov člen 5a, v katerem je navedeno, da se za načrtovanje, gradnjo in obratovanje obratov za proizvodnjo energije iz obnovljivih virov, njihovo priključitev na omrežje ter s tem povezano omrežje in sredstva za skladiščenje domneva, da imajo prevladujoč javni interes. Taki primeri se zato štejejo za odstopanje od obveznosti glede nenehnega izboljševanja in neposlabšanja. Poleg tega lahko države članice te projekte izvzamejo iz obveznosti, da dokažejo, da so na voljo manj škodljive alternativne rešitve, če se nahajajo na območju za pospešeno uvajanje obnovljivih virov energije ali na območju z namensko infrastrukturo, določenem v načrtu, ki je bil sprejet v skladu z ustreznimi členi direktive o energiji iz obnovljivih virov in za katerega je bila opravljena strateška okoljska presoja v skladu s pogoji iz direktive o strateški okoljski presoji⁵. Vključen je tudi nov člen 21a za spremembo člena 7 uredbe TEN-E⁶, da bi se posledično sklicevali na to uredbo.

---

⁵ Direktiva 2001/42/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 27. junija 2001 o presoji vplivov nekaterih načrtov in programov na okolje (UL L 197, 21.7.2001, str. 30–37).

⁶ Uredba (EU) 2022/869 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 30. maja 2022 o smernicah za vseevropsko energetska infrastrukturo, spremembi uredb (ES) št. 715/2009, (EU) 2019/942 in (EU) 2019/943 ter direktiv 2009/73/ES in (EU) 2019/944 in razveljavitvi Uredbe (EU) št. 347/2013 (UL L 152, 3.6.2022, str. 45–102).

17. Uveden je nov člen 5b, v katerem je pojasnjeno, da se v zvezi z zahtevo glede neposlabšanja za načrte in projekte, namenjene izključno nacionalni obrambi, domneva, da imajo prevladujoč javni interes. Države članice lahko takšne načrte in projekte tudi izvzamejo iz zahteve, da ni na voljo manj škodljivih alternativnih rešitev. Kadar pa se ta izjema uporablja, mora zadevna država članica sprejeti ukrepe, kolikor je to razumno in izvedljivo, da bi ublažila vplive na habitatne tipe.

Obveznosti, specifične za določen ekosistem

18. Predlog za obnovo narave vsebuje tudi obveznosti, specifične za določen ekosistem, zlasti za urbane ekosisteme (člen 6), reke in poplavna območja (člen 7), opraševalske populacije (člen 8), kmetijske ekosisteme (člen 9) in gozdne ekosisteme (člen 10). Predsedstvo je v kompromisnem besedilu splošnega pristopa zagotovilo prožnost tudi pri izvajanju teh obveznosti, specifičnih za določene ekosisteme, zlasti v zvezi z naslednjim:

Urbani ekosistemi (člen 6)

19. Glede na to, da člen 6 dopolnjuje glavni cilj predloga o obnovi narave, predsedstvo številčne cilje nadomešča z obveznostjo držav članic, da dosežejo naraščajoči trend, dokler ni dosežena zadovoljiva raven. Vključevanje urbanega zelenega prostora v stavbe in infrastrukturo je zdaj sredstvo za povečanje skupnega urbanega zelenega prostora in ne cilj sam po sebi. Poleg tega se v kompromisnem besedilu predsedstva uporablja zahteva „brez neto izgube“ za celotno nacionalno površino urbanega zelenega prostora v primerjavi s stanjem ob začetku veljavnosti te uredbe. Uveden je prag, na podlagi katerega lahko države članice iz zahteve po neto izgubah izključijo območja urbanih ekosistemov. Da bi obravnavali zahtevano prožnost v zvezi z geografskim področjem uporabe člena, kompromisno besedilo predsedstva državam članicam omogoča, da določijo način za kartiranje svojih območij urbanega ekosistema (člen 11(2b)).

20. V kompromisnem besedilu predsedstva je pojasnjena zahteva iz člena 7 tako, da je dodana opredelitev prosto tekoče reke, v kateri je navedeno, da se popis in načrt za odstranitev nanašata na umetne ovire in da naj ocene temeljijo na razmerah v letu 2020. V kompromisno besedilo je vstavljena tudi obveznost držav članic, da zagotovijo, da se ohrani obnovljena povezanost rek.

Kmetijski ekosistemi (člen 9)

21. V kompromisnem besedilu predsedstva se spreminja opis *visokoraznovernosti značilnosti pokrajine* v Prilogi IV, da bi se povečala prožnost in omogočilo upravljanje visokoraznovernosti značilnosti pokrajine, ki so potrebne za ohranjanje biotske raznovernosti. Poleg tega predsedstvo predlaga, da države članice po potrebi razvijejo dopolnilno metodologijo za ta kazalnik za spremljanje visokoraznovernosti značilnosti pokrajine, ki niso zajete v skupni metodi, ki temelji na statističnem raziskovanju rabe in pokrovnosti tal LUCAS.
22. Kar zadeva *ponovno mokrenje šotišč*, predsedstvo sicer priznava, da lahko ta določba močno prispeva k blažitvi podnebnih sprememb in prilagajanju nanje, vendar hkrati priznava, da tudi nesorazmerno vpliva na nekatere države članice. Da bi dosegli ravnovesje med ohranjanjem ravni ambicij predloga in upoštevanjem nacionalnih okoliščin, predsedstvo predlaga, da se cilji na področjih, ki jih je treba obnoviti do leta 2040 in do leta 2050, zmanjšajo s 50 % na 40 % oziroma s 70 % na 50 %. Prožnost se bo povečala tudi s povečanjem deleža ponovno mokrenih izsušenih šotišč za druge rabe, ki lahko prispevajo k splošnemu cilju, na 40 %. Poleg tega lahko zadevne države članice v ustrezno utemeljenih primerih zmanjšajo obseg ponovnega mokrenja šotišč, ki se uporabljajo za kmetijstvo, pri uvajanju ukrepov za ponovno mokrenje izsušenih šotišč pa lahko prilagodijo vodostaj nacionalnim in lokalnim okoliščinam.

23. Na podlagi pomislekov, ki so jih izrazile delegacije, in da bi zagotovili prožnost, ne da bi pri tem ogrozili enake konkurenčne pogoje glede obveznosti spremljanja in poročanja, predsedstvo v kompromisnem besedilu splošnega pristopa predlaga ohranitev stoječega odmrlega lesa, ležečega odmrlega lesa in indeksa splošno razširjenih gozdnih ptic kot obveznih skupnih kazalnikov. Iz preostalih kazalnikov, povezanih z gozdovi, iz predloga Komisije in dveh dodatnih kazalnikov lahko države članice izberejo tri najprimernejše za prikaz povečanja biotske raznovrstnosti gozdnih ekosistemov glede na nacionalne okoliščine. Poleg tega so vključene izjeme pri izpolnjevanju obveznosti iz tega člena, vendar so omejene na primere obsežne višje sile ali neizogibne spremembe habitatov, ki so neposredno posledica podnebnih sprememb.

Nacionalni načrti za obnovo in postopni pristop („sveženj“)

24. Med razpravami so države članice izrazile pomisleke glede obsega in izvedljivosti priprave nacionalnih načrtov za obnovo v dveh letih, ki bi vključevali ukrepe za obnovo za vsa območja, kjer stanje habitatnih tipov ni znano. Da bi odpravili pomisleke delegacij, predsedstvo v kompromisnem besedilu splošnega pristopa predlaga, da se pri pripravi in izvajanju nacionalnih načrtov za obnovo, vključno s spremembami za ravnanje s habitatami, katerih stanje ni znano, uporabi postopen pristop.
25. Predlog za postopen pristop je treba obravnavati kot sveženj in v njem se zahteva, da Komisija v treh mesecih od začetka veljavnosti Uredbe pripravi osnutek enotne oblike nacionalnih načrtov za obnovo (člen 12(4)) ter da države članice predložijo osnutek nacionalnih načrtov za obnovo, v katerem se osredotočijo na obdobje do junija 2032, opis elementov, potrebnih za doseganje ciljev in izpolnjevanje obveznosti po juniju 2032, pa omejijo na strateški pregled. Države članice bodo morale pred julijem 2032 in pred julijem 2042 pregledati in revidirati svoje nacionalne načrte za obnovo.

26. Predsedstvo je glede *spremljanja* v kompromisnem besedilu splošnega pristopa določilo šestletni cikel, razen za nekatere posebne kazalnike, pri katerih se ohrani letna pogostost. Države članice se v šestletnem ciklu lahko odločijo za pogostejše spremljanje kazalnikov, na primer kazalnikov za gozdove, da bi jih uskladile z drugimi nacionalnimi programi spremljanja. V zvezi s *poročanjem* je za poročanje o napredku pri izvajanju nacionalnih načrtov za obnovo in o rezultatih sprejetih ukrepov za obnovo določen šestletni cikel, ki ga dopolnjuje triletni cikel poročanja za območje, za katero veljajo ukrepi za obnovo v skladu s členi 4–10. Cilj teh predlaganih sprememb je, kolikor je to mogoče, harmonizirati zahteve glede poročanja iz te uredbe z obstoječimi obveznostmi, zlasti v skladu z direktivama o habitatih in pticah, pa tudi z okvirno direktivo o vodah in okvirno direktivo o morski strategiji.

Ocena potreb po financiranju

27. Predsedstvo se je seznanilo z razpravami o tem, kako financirati izvajanje uredbe. Predsedstvo je torej v kompromisnem besedilu splošnega pristopa v člen 18 dodalo nov odstavek, v katerem je navedeno, da Komisija v 12 mesecih po začetku veljavnosti te uredbe in v posvetovanju z državami članicami Evropskemu parlamentu in Svetu predloži poročilo. Poročilo bo vsebovalo pregled finančnih sredstev, ki so na voljo na ravni EU, oceno potreb po financiranju za izvajanje in analizo za opredelitev morebitnih vrzeli v financiranju. Poročilo bo po potrebi in brez poseganja v večletni finančni okvir za obdobje po letu 2027 vključevalo tudi predloge za ustrezne ukrepe, vključno s finančnimi ukrepi, za izpolnjevanje ugotovljenih potreb.

IV. ZAKLJUČEK

28. Kompromisno besedilo predsedstva za splošni pristop je priloženo temu dopisu. Spremembe predloga Komisije so v **krepekem tisku in podčrtane**, črtano besedilo pa je prečrtano.
29. Glede na navedeno naj Odbor stalnih predstavnikov:
- preuči priloženo besedilo in
  - ga posreduje Svetu (okolje), da bi na seji 20. junija dosegel dogovor o splošnem pristopu.

Predlog

UREDBA EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA

o obnovi narave

(Besedilo velja za EGP)

EVROPSKI PARLAMENT IN SVET EVROPSKE UNIJE STA –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije in zlasti člena 192(1) Pogodbe,

ob upoštevanju predloga Evropske komisije,

po posredovanju osnutka zakonodajnega akta nacionalnim parlamentom,

ob upoštevanju mnenja Evropskega ekonomsko-socialnega odbora¹,

ob upoštevanju mnenja Odbora regij,

v skladu z rednim zakonodajnim postopkom,

ob upoštevanju naslednjega:

- (1) Na ravni Unije je treba določiti pravila za obnovo ekosistemov, da se zagotovi ponovna vzpostavitev biotsko raznovrstne in odporne narave po vsem ozemlju Unije. Obnova ekosistemov prispeva tudi k ciljem Unije v zvezi z blažitvijo podnebnih sprememb in prilagajanjem podnebnim spremembam.

---

¹ UL C , , str. .

- (2) V evropskem zelenem dogovoru² je določen ambiciozen načrt za preoblikovanje Unije v pravično in uspešno družbo s sodobnim, z viri gospodarnim in konkurenčnim gospodarstvom, katerega cilji so varovanje, ohranjanje in izboljšanje naravnega kapitala Unije ter varovanje zdravja in dobrobiti državljanov pred tveganji in vplivi, povezanimi z okoljem. Komisija je v okviru evropskega zelenega dogovora sprejela strategijo EU za biotsko raznovrstnost do leta 2030³.
- (3) Unija in njene države članice so kot pogodbenice Konvencije o biološki raznovrstnosti, odobrene s Sklepom Sveta 93/626/EGS⁴, zavezane dolgoročni strateški viziji, ki jo je Konferenca pogodbenic sprejela leta 2010 s Sklepom X/2, Strateški Načrt za biotsko raznovrstnost za obdobje 2011–2020⁵, tj. da je treba do leta 2050 ceniti, ohranjati, obnavljati in pametno uporabljati biotsko raznovrstnost, vzdrževati ekosistemske storitve, ohranjati zdrav planet in zagotavljati koristi, bistvene za vse ljudi.

---

2 Sporočilo Komisije Evropskemu parlamentu, Evropskemu svetu, Svetu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij, Evropski zeleni dogovor, 11.12.2019 (COM(2019) 640 final).

3 Sporočilo Komisije Evropskemu parlamentu, Svetu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij, Strategija EU za biotsko raznovrstnost do leta 2030, Vračanje narave v naša življenja, 20.5.2020, COM(2020) 380 final.

4 Sklep Sveta 93/626/EGS z dne 25. oktobra 1993 o sklenitvi Konvencije o biološki raznovrstnosti (UL L 309, 13.12.1993, str. 1).

5 <https://www.cbd.int/decision/cop/?id=12268>.

- (4) [...] Na 15. Konferenci pogodbenic Konvencije o biološki raznovrstnosti (COP 15) decembra 2022⁶ je bil dosežen dogovor o svetovnem okviru za biotsko raznovrstnost, v katerem so opredeljeni v ukrepe usmerjeni globalni cilji, ki jih je nujno treba izpolniti do leta 2030, z njimi pa naj bi dosegli: da bodo na vseh območjih vzpostavljeni prostorsko načrtovanje in/ali učinkoviti postopki upravljanja, ki bodo participativni in celostni, ki bodo vključevali biotsko raznovrstnost ter upoštevali spremembo rabe kopenskih in morskih območij; da bo do leta 2030 pretežno zaustavljena izguba območij, ki imajo velik pomen za biotsko raznovrstnost, tudi ekosistemov z visoko ekološko celovitostjo, pri čemer bodo spoštovane pravice domorodnih ljudstev in lokalnih skupnosti; da se bo do leta 2030 začela učinkovita obnova vsaj 30 odstotkov območij z degradiranimi kopenskimi, celinskimi vodnimi, morskimi in obalnimi ekosistemi, da bi izboljšali biotsko raznovrstnost ter ekosistemske funkcije in storitve, ekološko celovitost in povezljivost; da se obnovijo, ohranjajo in povečajo prispevki narave za ljudi, vključno z ekosistemskimi funkcijami in storitvami, kot so uravnavanje zraka, vode in podnebja, zdravje tal, opraševanje in zmanjšanje tveganja za bolezni ter zaščita pred naravnimi nevarnostmi in nesrečami s sonaravnimi rešitvami in/ali pristopi, ki temeljijo na ekosistemi, v korist vseh ljudi in narave. S svetovnim okvirom za biotsko raznovrstnost bo mogoče napredovati pri uresničevanju v rezultate usmerjenih ciljev za leto 2050.
- (5) Cilji trajnostnega razvoja OZN⁷, zlasti cilji 14.2, 15.1, 15.2 in 15.3, se nanašajo na potrebo po zagotavljanju ohranjanja, obnove in trajnostne rabe kopenskih in celinskih sladkovodnih ekosistemov ter njihovih storitev, zlasti gozdov, mokrišč, gora in sušnih območij.

---

6 Kunminško-montrealski svetovni okvir za biotsko raznovrstnost. Osnutek sklepa, ki ga je predložil predsedujoči, CBD/COP/DEC/15/4, 19. december 2022.

7 [United Nations Sustainable Development – 17 Goals to Transform Our World \(Trajnostni razvoj Organizacije združenih narodov – 17 ciljev za spremembo našega sveta\).](#)

- (6) Generalna skupščina Združenih narodov je z resolucijo z dne 1. marca 2019⁸ desetletje 2021-2030 razglasila za desetletje ZN za obnovo ekosistemov, da bi podprla in okrepila prizadevanja za preprečevanje, zaustavitev in obrnitev degradacije ekosistemov po vsem svetu ter povečala ozaveščenost o pomembnosti obnove ekosistemov.
- (7) Namen strategije EU za biotsko raznovrstnost do leta 2030 je zagotoviti trend okrevanja evropske biotske raznovrstnosti do leta 2030 v korist ljudi, planeta, podnebja in našega gospodarstva. Strategija določa ambiciozen načrt EU za obnovo narave s številnimi ključnimi zavezami, vključno z zavezo, da se predloži predlog za pravno zavezujoče cilje EU za obnovo narave za obnovitev degradiranih ekosistemov, zlasti tistih, ki imajo največ potenciala za zajemanje in shranjevanje ogljika, ter za preprečevanje naravnih nesreč in zmanjševanje njihovega vpliva.
- (8) Evropski parlament je v resoluciji z dne 9. junija 2021⁹ toplo pozdravil zavezanost k pripravi zakonodajnega predloga z zavezujočimi cilji za obnovo narave ter menil, da bi bilo treba poleg splošnega cilja za obnovo vključiti tudi cilje za obnovo posameznih ekosistemov, habitatov in vrst, ki bi zajemali gozdove, travišča, mokrišča, šotišča, opraševalce, prosto tekoče reke, obalna območja in morske ekosisteme.
- (9) Svet je v svojih sklepih z dne 23. oktobra 2020¹⁰ priznal, da bo preprečevanje nadaljnjega slabšanja sedanjega stanja biotske raznovrstnosti in narave bistveno, vendar ne bo zadostovalo za vrnitev narave v naša življenja. Ponovno je poudaril, da je treba okrepiti ambicije pri obnovi narave, kot je predlagano z novim načrtom EU za obnovo narave, ki vključuje ukrepe za zaščito in obnovo biotske raznovrstnosti zunaj zavarovanih območij. Svet je navedel tudi, da čaka na predlog za pravno zavezujoče cilje za obnovo narave, za katere bo opravljena ocena učinka.

---

8 Resolucija št. 73/284 z dne 1. marca 2019 o desetletju Združenih narodov za obnovo ekosistemov (2021–2030).

9 Resolucija Evropskega parlamenta z dne 9. junija 2021 o strategiji EU za biotsko raznovrstnost do leta 2030: Vračanje narave v naša življenja (2020/2273(INI)).

10 Sklepi Sveta o biotski raznovrstnosti – potreba po nujnem ukrepanju (12210/20).

(10) V strategiji EU za biotsko raznovrstnost do leta 2030 je določena zaveza za pravno varstvo vsaj 30 % kopnega, vključno s celinskimi vodami, in 30 % morij v Uniji, pri čemer mora biti najmanj ena tretjina strogo varovana, vključno z vsemi preostalimi prvotnimi in staroraslmi gozdovi. V merilih in smernicah za določitev dodatnih zavarovanih območij s strani držav članic¹¹ (v nadaljnjem besedilu: merila in smernice), ki jih je Komisija pripravila v sodelovanju z državami članicami in deležniki, je poudarjeno, da če obnovljena območja izpolnjujejo ali naj bi izpolnjevala merila za zavarovana območja, ko obnova doseže svoj polni učinek, bi morala navedena obnovljena območja prispevati tudi k ciljem Unije v zvezi z zavarovanimi območji. V merilih in smernicah je poudarjeno tudi, da lahko zavarovana območja pomembno prispevajo k ciljem za obnovo iz strategije EU za biotsko raznovrstnost do leta 2030, tako da ustvarijo pogoje za uspešno obnovo. To še zlasti velja za območja, ki se lahko naravno obnovijo, če se ustavijo ali omejijo nekateri pritiski človekovih dejavnosti. Strogo varovanje takih območij, tudi v morskem okolju, bo v nekaterih primerih zadostovalo za obnovo naravnih vrednot, prisotnih na njih. Poleg tega je v merilih in smernicah poudarjeno, da se od vseh držav članic pričakuje, da bodo prispevale k doseganju ciljev Unije v zvezi z zavarovanimi območji iz strategije EU za biotsko raznovrstnost do leta 2030 v obsegu, ki je sorazmeren z naravnimi vrednotami, prisotnimi na njih, in njihovim potencialom za obnovo narave.

---

11 Delovni dokument služb Komisije, *Criteria and guidance for protected areas designations* (Merila in smernice za določitev zavarovanih območij) (SWD(2022) 23 final).

- (11) Strategija EU za biotsko raznovrstnost do leta 2030 določa cilj zagotovitve, da ne pride do poslabšanja trendov ohranjanja ali stanja zavarovanih habitatov in vrst ter da bo do leta 2030 vsaj 30 % vrst in habitatov, ki trenutno niso v ugodnem stanju, spadalo v navedeno kategorijo ali kazalo močan pozitiven trend k uvrstitvi v navedeno kategorijo. Smernice¹², ki jih je Komisija pripravila v sodelovanju z državami članicami in deležniki za podporo pri doseganju teh ciljev, poudarjajo, da bodo verjetno potrebna prizadevanja za vzdrževanje in obnovo večine navedenih habitatov in vrst, bodisi z zaustavitvijo njihovih trenutnih negativnih trendov do leta 2030 bodisi z ohranjanjem trenutnih stabilnih trendov ali njihovim izboljševanjem, ali pa s preprečevanjem upadanja habitatov in vrst z ugodnim stanjem ohranjenosti. V smernicah je nadalje poudarjeno, da je treba ta prizadevanja za obnovo načrtovati, izvajati in usklajevati predvsem na nacionalnih ali regionalnih ravneh ter da si je treba pri izbiri in prednostni določitvi vrst in habitatov, ki jih je treba izboljšati do leta 2030, prizadevati za sinergije z drugimi cilji Unije in mednarodnimi cilji, zlasti cilji na področju okoljske ali podnebne politike.
- (12) V poročilu Komisije o stanju narave iz leta 2020¹³ je bilo ugotovljeno, da Uniji še ni uspelo zaustaviti upadanja zavarovanih habitatnih tipov in vrst, ki jih želi ohraniti. Navedeni upad povzročajo predvsem opuščanje ekstenzivnega kmetijstva, intenzifikacija praks upravljanja, spremembe hidroloških režimov, urbanizacija in onesnaževanje, pa tudi netrajnostne gozdarske dejavnosti in izkoriščanje vrst. Poleg tega invazivne tujerodne vrste in podnebne spremembe močno in vse bolj ogrožajo domorodne rastlinske in živalske vrste v Uniji.

---

12 Na voljo na [Circabc \(europa.eu\)](https://circabc.europa.eu) [Vstaviti je treba sklic].

13 Poročilo Komisije Evropskemu parlamentu, Svetu in Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru, Stanje narave v Evropski uniji, Poročilo o stanju in trendih vrst in habitatnih tipov, zavarovanih z direktivo o pticah in direktivo o habitatih, v obdobju 2013–2018 (COM(2020) 635 final).

- (13) Primerno je določiti splošni cilj za obnovo ekosistemov, da se spodbudijo gospodarska in družbena preobrazba, ustvarjanje visokokakovostnih delovnih mest in trajnostna rast. Biotsko raznovrstni ekosistemi, kot so mokrišča, sladka voda, gozdovi ter kmetijski, redko porasli, morski, obalni in urbani ekosistemi zagotavljajo, če so v dobrem stanju, vrsto bistvenih ekosistemskih storitev, koristi obnove degradiranih ekosistemov v dobro stanje na vseh kopenskih in morskih območjih pa močno odtehtajo stroške obnove. Te storitve prispevajo k široki paleti socialno-ekonomskih koristi, odvisno od gospodarskih, socialnih, kulturnih, regionalnih in lokalnih značilnosti.
- (14) Statistična komisija Združenih narodov je na svojem 52. zasedanju marca 2021 sprejela sistem za okoljsko in ekonomsko računovodenje – ekosistemsko računovodenje (SEEA EA)¹⁴. SEEA EA predstavlja integriran in celovit statistični okvir za organiziranje podatkov o habitatih in krajinah, merjenje obsega, stanja in storitev ekosistemov, sledenje sprememb v ekosistemskih sredstvih ter povezovanje teh informacij z gospodarskimi in drugimi človekovimi dejavnostmi.

---

14 https://seea.un.org/sites/seea.un.org/files/documents/EA/seea_ea_white_cover_final.pdf.

- (15) Zagotavljanje biotsko raznovrstnih ekosistemov in boj proti podnebnim spremembam sta neločljivo povezana. Narava in sonaravne rešitve, vključno z naravnimi zalogami in ponori ogljika, so bistvene za boj proti podnebni krizi. Hkrati je podnebna kriza že dejavnik sprememb kopenskega in morskega ekosistema, zato se mora Unija pripraviti na vse večjo intenzivnost, pogostost in razširjenost njenih učinkov. V posebnem poročilu Medvladnega panela za podnebne spremembe (IPCC)¹⁵ o učinkih globalnega segrevanja za 1,5 °C je bilo poudarjeno, da so nekateri učinki morda dolgotrajni ali nepopravljivi. V šestem ocenjevalnem poročilu IPCC¹⁶ je navedeno, da bo obnova ekosistemov bistvena pri pomoči v boju proti podnebnim spremembam in pri zmanjševanju tveganj za prehransko varnost. Medvladna znanstveno-politična platforma o biotski raznovrstnosti in ekosistemskih storitvah (IPBES) je v svojem globalnem ocenjevalnem poročilu o biotski raznovrstnosti in ekosistemskih storitvah iz leta 2019¹⁷ obravnavala podnebne spremembe kot ključni dejavnik sprememb v naravi ter izrazila pričakovanje, da se bodo njihovi učinki v prihodnjih desetletjih povečali, v nekaterih primerih pa celo presegli učinek drugih dejavnikov sprememb v ekosistemi, kot je sprememba rabe kopenskih in morskih območij.

-
- 15 Medvladni panel za podnebne spremembe (IPCC): Posebno poročilo o učinkih globalnega segrevanja za 1,5 °C in povezanem globalnem poteku emisij toplogrednih plinov v okviru okrepitve globalnega odziva na grožnjo podnebnih sprememb, trajnostnega razvoja in prizadevanj za odpravo revščine [Masson-Delmotte, V., P. Zhai, H.-O. Pörtner, D. Roberts, J. Skea, P. R. Shukla, A. Pirani, W. Moufouma-Okia, C. Péan, R. Pidcock, S. Connors, J. B. R. Matthews, Y. Chen, X. Zhou, M.I. Gomis, E. Lonnoy, T. Maycock, M. Tignor, in T. Waterfield (ur.)] <https://www.ipcc.ch/sr15/>
- 16 [Climate Change 2022: Impacts, Adaptation and Vulnerability \(Podnebne spremembe leta 2022: vplivi, prilagoditev in ranljivost\).](https://www.ipcc.ch/report/ar6/wg2/) | [Climate Change 2022: Impacts, Adaptation and Vulnerability \(ipcc.ch\) \(Podnebne spremembe leta 2022: vplivi, prilagoditev in ranljivost\) \(ipcc.ch\).](https://www.ipcc.ch/report/ar6/wg2/) <https://www.ipcc.ch/report/ar6/wg2/>
- 17 IPBES (2019): *Global assessment report on biodiversity and ecosystem services of the Intergovernmental Science – Policy Platform on Biodiversity and Ecosystem Services* (Globalno ocenjevalno poročilo Medvladne znanstveno-politične platforme o biotski raznovrstnosti in ekosistemskih storitvah). Brondizio, E. S., Settele, J., Díaz, S., in Ngo, H. T. (ur.). Sekretariat IPBES, Bonn, Nemčija. 1 148 strani. <https://doi.org/10.5281/zenodo.3831673>.

- (16) Uredba (EU) 2021/1119 Evropskega parlamenta in Sveta¹⁸ določa zavezujoč cilj podnebne nevtralnosti v Uniji do leta 2050 in doseganje negativnih emisij po tem, pri čemer se daje prednost hitremu in predvidljivemu zmanjšanju emisij, obenem pa povečajo odvzemi po naravnih ponorih. Obnova ekosistemov lahko pomembno prispeva k ohranjanju, upravljanju in krepitvi naravnih ponorov ter k povečanju biotske raznovrstnosti ob boju proti podnebnim spremembam. Uredba (EU) 2021/1119 od ustreznih institucij Unije in držav članic tudi zahteva, da zagotovijo stalen napredek pri krepitvi sposobnosti prilagajanja, krepitvi odpornosti in zmanjšanju ranljivosti zaradi podnebnih sprememb. Prav tako zahteva, da države članice vključijo prilagajanje v vsa področja politike ter spodbujajo sonaravne rešitve¹⁹ in ekosistemsko prilagoditev.
- (17) V sporočilu Komisije iz leta 2021 o prilagajanju podnebnim spremembam²⁰ je poudarjeno, da je treba spodbujati sonaravne rešitve, in navedeno, da je stroškovno učinkovito prilagajanje podnebnim spremembam mogoče doseči z varstvom in obnovo mokrišč, šotišč ter obalnih in morskih ekosistemov, z razvojem urbanih zelenih prostorov ter gradnjo zelenih streh in zidov ter s spodbujanjem in trajnostnim upravljanjem gozdov in kmetijskih zemljišč. Z večjim številom biotsko raznovrstnih ekosistemov se poveča odpornost na podnebne spremembe ter zagotovijo učinkovitejše oblike zmanjševanja števila nesreč in njihovega preprečevanja.

---

18 Uredba (EU) 2021/1119 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 30. junija 2021 o vzpostavitvi okvira za doseganje podnebne nevtralnosti in spremembi uredb (ES) št. 401/2009 in (EU) 2018/1999 (evropska podnebna pravila) (UL L 243, 9.7.2021, str. 1).

19 Sonaravne rešitve so rešitve, ki imajo navdih in podporo v naravi, so stroškovno učinkovite, sočasno zagotavljajo okoljske, družbene in gospodarske koristi ter pomagajo krepiti odpornost. Take rešitve z lokalno prilagojenimi, z viri gospodarnimi in sistemskimi intervencijami prinašajo v mesta ter kopenske in morske krajine več narave ter naravnih značilnosti in procesov, ki so obenem tudi bolj raznoliki. Sonaravne rešitve morajo zato koristiti biotski raznovrstnosti in podpirati zagotavljanje številnih ekosistemskih storitev.

20 Sporočilo Komisije Evropskemu parlamentu, Svetu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru Regij, Oblikovanje Evrope, odporne proti podnebnim spremembam – nova strategija EU za prilagajanje podnebnim spremembam (COM(2021) 82 final).

- (18) Podnebna politika Unije se pregleduje, da bi sledila scenariju, predlaganemu v Uredbi (EU) 2021/1119, tj. zmanjšanje neto emisij za najmanj 55 % do leta 2030 v primerjavi z ravnmi iz leta 1990. Zlasti je cilj predloga Uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o spremembi Uredbe (EU) 2018/841 in Uredbe (EU) 2018/1999²¹ okrepiti prispevek sektorja zemljišč k splošnim podnebnim ambicijam do leta 2030 ter uskladiti cilje v zvezi z obračunavanjem emisij in odvzemov ogljika iz sektorja rabe zemljišč, spremembe rabe zemljišč in gozdarstva (LULUCF) s povezanimi pobudami politike na področju biotske raznovrstnosti. V navedenem predlogu je poudarjena potreba po varstvu in izboljšanju sonaravnih odvzemov ogljika, izboljšanju odpornosti ekosistemov proti podnebnim spremembam, obnovi degradiranih zemljišč in ekosistemov ter ponovnem mokrenju šotič. Nadalje je namen predloga izboljšati spremljanje in poročanje o emisijah toplogrednih plinov in odvzemih na zemljiščih, ki jih je treba zaščititi in obnoviti. V tem kontekstu je pomembno, da so ekosistemi v vseh kategorijah zemljišč, vključno z gozdovi, travišči, njivskimi površinami in mokrišči, v dobrem stanju, da lahko učinkovito zajemajo in shranjujejo ogljik.
- (19) Geopolitični dogodki so dodatno poudarili potrebo po zagotavljanju odpornosti prehranskih sistemov.²² Obnovitev kmetijskih ekosistemov dokazano dolgoročno pozitivno vpliva na proizvodnjo hrane, obnova narave pa zagotavlja dolgoročno trajnostnost in odpornost EU.

---

21 Predlog uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o spremembi Uredbe (EU) 2018/841 glede področja uporabe, poenostavitve pravil o skladnosti, določitve ciljev držav članic za leto 2030 in zaveze skupnemu doseganju podnebne nevtralnosti do leta 2035 v sektorju rabe zemljišč, gozdarstva in kmetijstva ter Uredbe (EU) 2018/1999 glede izboljšanja spremljanja, poročanja, spremljanja napredka in pregleda (COM(2021) 554 final).

22 Sporočilo Komisije Evropskemu parlamentu, Evropskemu svetu, Svetu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij, Zagotavljanje prehranske varnosti in krepitev odpornosti prehranskih sistemov (COM(2022) 133 final).

- (20) V končnem poročilu Konference o prihodnosti Evrope državljani pozivajo Unijo k varovanju in obnovi biotske raznovrstnosti, krajine in oceanov, odpravi onesnaževanja ter spodbujanju znanja, ozaveščenosti, izobraževanja in dialoga o okolju, podnebnih spremembah, rabi energije in trajnostnosti.²³
- (21) Obnova ekosistemov bo skupaj s prizadevanji za zmanjšanje trgovine s prostoživečimi vrstami in z njo povezane potrošnje pripomogla tudi k preprečevanju in krepitvi odpornosti na morebitne prihodnje nalezljive bolezni z zoonotskim potencialom, s čimer se bodo zmanjšala tveganja izbruhov in pandemij, ter prispevala k podpori prizadevanjem na globalni ravni kot tudi na ravni EU za uporabo pristopa „eno zdravje“, ki priznava neločljivo povezavo med zdravjem ljudi, zdravjem živali ter zdravo in odporno naravo.
- (22) Tla so sestavni del kopenskih ekosistemov. V sporočilu Komisije Strategija EU za tla do leta 2030 iz leta 2021²⁴ je navedeno, da je treba obnoviti degradirana tla in povečati biotsko raznovrstnost tal. **Globalni mehanizem in sekretariat Konvencije Združenih narodov o boju proti dezertifikaciji (UNCCD) sta vzpostavila program za določanje ciljev za nevtralnost degradacije tal, da bi državam pomagala doseči nevtralnost degradacije tal do leta 2030.**

---

23 *Konferenca o prihodnosti Evrope – Poročilo o končnem izidu*, maj 2022, predlog 2 (1, 4, 5), str. 44, predlog 6 (6), str. 48.

24 Sporočilo Komisije Evropskemu parlamentu, Svetu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru Regij, Strategija EU za tla do leta 2030 Koristi zdravih tal za ljudi, hrano, naravo in podnebje (COM(2021) 699 final).

- (23) Cilj Direktive Sveta 92/43/EGS²⁵ in Direktive 2009/147/ES Evropskega parlamenta in Sveta²⁶ je zagotoviti dolgoročno varovanje, ohranjanje in preživetje najbolj dragocenih in ogroženih evropskih vrst in habitatov ter ekosistemov, katerih del so. Omrežje Natura 2000, ki je bila vzpostavljeno leta 1992 in je največje usklajeno omrežje zavarovanih območij na svetu, je ključni instrument za izvajanje ciljev navedenih direktiv. **Ta uredba bi se morala tako kot navedeni direktivi uporabljati za evropsko ozemlje držav članic, za katero se uporabljata Pogodbi, in se tako tudi uskladiti z Direktivo 2008/56/ES.**
- (24) Na voljo so že okvir in smernice²⁷ za določitev dobrega stanja habitatnih tipov, zavarovanih v skladu z Direktivo 92/43/EGS, ter za določitev zadostne kakovosti in količine habitatov vrst, ki spadajo na področje uporabe navedene direktive. Cilji za obnovo navedenih habitatnih tipov in habitatov vrst se lahko določijo na podlagi navedenega okvira in smernic. Vendar pa taka obnova ne bo dovolj za obrnitev trenda izgube biotske raznovrstnosti in obnovo vseh ekosistemov. Zato bi bilo treba določiti dodatne obveznosti na podlagi posebnih kazalnikov, da bi se povečala biotska raznovrstnost na ravni širših ekosistemov.
- (25) Države članice bi morale na podlagi Direktive 92/43/EGS in Direktive 2009/147/ES ter v podporo doseganju ciljev, določenih v navedenih direktivah, uvesti ukrepe za obnovo, s katerimi bi se zagotovila obnova zavarovanih habitatov in vrst, vključno s prostoživečimi pticami, na območjih Unije, tudi tistih, ki ne spadajo v omrežje Natura 2000.

---

25 Direktiva Sveta 92/43/EGS z dne 21. maja 1992 o ohranjanju naravnih habitatov ter prosto živečih živalskih in rastlinskih vrst (UL L 206, 22.7.1992, str. 7).

26 Direktiva 2009/147/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 30. novembra 2009 o ohranjanju prosto živečih ptic (UL L 20, 26.1.2010, str. 7).

27 GD za okolje, 2017, „Reporting under Article 17 of the Habitats Directive: Explanatory notes and guidelines for the period 2013–2018“ (Poročanje na podlagi člena 17 direktive o habitatih: Pojasnjevalne opombe in smernice za obdobje 2013–2018) in GD za okolje, 2013, „Interpretation manual of European Union habitats Eur 28“ (Razlagalni priročnik o habitatih Evropske unije – EUR28).

- (26) Cilj Direktive 92/43/EGS je vzdrževati ali obnoviti ugodno stanje ohranjenosti naravnih habitatov ter prosto živečih živalskih in rastlinskih vrst v interesu Unije, vendar pa v njej ni določen rok za doseg navedenega cilja. Podobno Direktiva 2009/147/ES ne določa roka za obnovo populacij ptic v Uniji.
- (27) Zato je treba določiti roke za uvedbo ukrepov za obnovo znotraj in zunaj območij Natura 2000, da bi se postopoma izboljšalo stanje zavarovanih habitatnih tipov po vsej Uniji in da bi se ponovno vzpostavili, dokler se ne doseže ugodno referenčno območje, potrebno za doseganje ugodnega stanja ohranjenosti navedenih habitatnih tipov v Uniji. Da bi se državam članicam zagotovila potrebna prožnost pri uvedbi obsežnih prizadevanj za obnovo, je primerno razvrstiti habitatne tipe glede na ekosistem, ki mu pripadajo, ter določiti časovno omejene in količinsko opredeljene cilje, vezane na posamezno območje, za skupine habitatnih tipov. Tako bodo lahko države članice izbrale, katere habitate v skupini bodo obnovile najprej.
- (28) Podobne zahteve bi bilo treba določiti za habitate vrst, ki spadajo na področje uporabe Direktive 92/43/EGS, in habitate prostoživečih ptic, ki spadajo na področje uporabe Direktive 2009/147/ES, pri čemer bi bilo treba posebej upoštevati povezljivost obeh navedenih habitatov, ki je potrebna za uspeh populacij vrst.
- (29) Nujno je, da so ukrepi za obnovo habitatnih tipov ustrezni in primerni za čimprejšnje doseganje dobrega stanja in ugodnih referenčnih območij, da se tako doseže njihovo ugodno stanje ohranjenosti. Pomembno je, da so ukrepi za obnovo tisti, ki so potrebni za doseganje časovno omejenih in količinsko opredeljenih ciljev, vezanih na posamezno območje. Nujno je tudi, da so ukrepi za obnovo habitatov vrst ustrezni in primerni za čimprejšnje doseganje njihove zadostne kakovosti in količine za doseg ugodnega stanja ohranjenosti vrste.

(29a) Ukrepi za obnovo na podlagi te uredbe za obnovo ali ohranitev nekaterih habitatnih tipov iz Priloge I, kot so travišča, resave ali mokrišča, lahko v nekaterih primerih zahtevajo odstranitev gozda, da se ponovno vzpostavi upravljanje, ki temelji na ohranjanju, kar lahko vključuje dejavnosti, kot sta košnja ali paša. Obnova narave in zaustavitev krčenja gozdov sta pomembna okoljska cilja, ki se medsebojno krepita. Kot je navedeno v uvodni izjavi 36 Uredbe (EU) št. [XXXX/2023] Evropskega parlamenta in Sveta o omogočanju dostopnosti nekaterih primarnih in drugih proizvodov, povezanih s krčenjem in degradacijo gozdov, na trgu Unije in njihovem izvozu iz Unije, ter o razveljavitvi Uredbe (EU) št. 995/2010, bo Komisija pripravila smernice, da pojasni razlago opredelitve pojma „kmetijska raba“ iz člena 2 navedene uredbe, zlasti v zvezi s spreminjanjem gozda v zemljišča, ki niso namenjena kmetijski rabi.

- (30) Pomembno je zagotoviti, da ukrepi za obnovo, ki se izvajajo v skladu s to uredbo, dosežejo konkretno in merljivo izboljšanje stanja ekosistemov, tako na ravni posameznih območij, ki jih je treba obnoviti, kot na nacionalni ravni in ravni Unije.
- (31) Za zagotovitev, da so ukrepi za obnovo učinkoviti in da se lahko njihovi rezultati merijo skozi čas, je bistveno, da se območja, na katerih se izvajajo taki ukrepi za obnovo z namenom izboljšanja stanja habitatov, ki spadajo na področje uporabe Priloge I k Direktivi 92/43/EGS, za ponovno vzpostavitev navedenih habitatov in izboljšanje njihove povezljivosti, nenehno izboljšujejo, dokler ni doseženo dobro stanje.

- (32) Bistveno je tudi, da se območja, na katerih se izvajajo ukrepi za obnovo z namenom izboljšanja kakovosti in količine habitatov vrst, ki spadajo na področje uporabe Direktive 92/43/EGS, ter habitatov prostoživečih ptic, ki spadajo na področje uporabe Direktive 2009/147/ES, nenehno izboljšujejo, da bi se prispevalo k doseganju zadostne količine in kakovosti habitatov takih vrst.
- (33) Pomembno je zagotoviti postopno povečevanje območij, zajetih s habitatnimi tipi iz področja uporabe Direktive 92/43/EGS, ki so v dobrem stanju na celotnem ozemlju držav članic in Unije kot celote, dokler se ne doseže ugodno referenčno območje za vsak habitatni tip in dokler ni vsaj 90 % navedenega območja na ravni države članice v dobrem stanju, da se navedenim habitatnim tipom v Uniji omogoči dosego ugodnega stanja ohranjenosti.
- (34) Pomembno je zagotoviti postopno povečevanje kakovosti in količine habitatov vrst, ki spadajo na področje uporabe Direktive 92/43/EGS, ter habitatov prostoživečih ptic, ki spadajo na področje uporabe Direktive 2009/147/ES, po ozemlju držav članic in nazadnje Unije, dokler to ne zadošča za zagotovitev dolgoročnega preživetja navedenih vrst.

(35) Pomembno je, da [...]se na območjih s habitatnimi tipi, ki spadajo na področje uporabe te uredbe, na katerih se izvajajo ukrepi za obnovo, stanje nenehno izboljšuje, dokler ne doseže dobrega stanja, in se nato znatno ne poslabša, da ne bi bila ogrožena dolgoročna ohranitev ali možnost, da se doseže dobro stanje. Pomembno je tudi, da si države članice prizadevajo preprečiti znatno poslabšanje območij s takimi habitatnimi tipi, ki so že v dobrem stanju ali ki niso v dobrem stanju, zanje pa obnovitveni ukrepi še vedno ne veljajo. Taki ukrepi so pomembni, da se [...]potrebe po obnovi v prihodnosti ne povečajo, in bi morali biti osredotočeni na območja s habitatnimi tipi, ki jih je treba obnoviti, da se dosežejo cilji za obnovo, opredeljeni v nacionalnih načrtih za obnovo. Ustrezno je upoštevati možnost višje sile, kot so naravne nesreče, ki lahko povzroči poslabšanje območij z navedenimi habitatnimi tipi, ter neizogibne spremembe habitatov, ki so neposredna posledica podnebnih sprememb. Zunaj območij Natura 2000 je primerno upoštevati tudi posledico načrta ali projekta prevladujočega javnega interesa, za katerega ni na voljo manj škodljivih alternativnih rešitev. [...]Na območjih, ki se obnavljajo, bi bilo to treba določiti za vsak primer posebej, na območjih Natura 2000, pa se načrti in projekti odobrijo v skladu s členom 6(4) Direktive 92/43/EGS. Kadar se območje z ukrepom za obnovo namerno spremeni iz enega habitatnega tipa v drugega, ki spada na področje uporabe te uredbe, se ne bi smelo šteti, da se je stanje območja poslabšalo.

(35a) Za namene odstopanj od obveznosti nenehnega izboljševanja in neposlabšanja zunaj območij Natura 2000 iz te uredbe bi morale države članice domnevati, da so obrati za proizvodnjo energije iz obnovljivih virov, njihova priključitev na omrežje, povezano omrežje in sredstva za skladiščenje v prevladujočem javnem interesu, razen če obstajajo jasni dokazi, da imajo ti projekti velike škodljive vplive na okolje, ki jih ni mogoče ublažiti ali izravnati, ali kadar se države članice odločijo omejiti uporabo te domneve v ustrezno utemeljenih in posebnih okoliščinah, kot so razlogi, povezani z nacionalno obrambo. Poleg tega lahko države članice te projekte izvzamejo iz obveznosti, da za namene navedenih odstopanj dokažejo, da manj škodljive alternativne rešitve niso na voljo, če se zadevni projekti nahajajo na območju za pospešeno uvajanje obnovljivih virov energije ali na območju z namensko infrastrukturo, določenem v načrtu, ki je bil sprejet v skladu s členoma 15c in 15e Direktive (EU) 2018/2001 in za katerega je bila posledično opravljena strateška okoljska presoja. Z domnevo, da so taki javni obrati v prevladujočem javnem interesu, in, kadar je to ustrezno, omejitvijo zahteve po oceni manj škodljivih alternativnih rešitev bi se takim projektom omogočila poenostavljena ocena v zvezi z odstopanji od ocenjevanja prevladujočega javnega interesa v skladu s to uredbo.

(35b) Dejavnosti, namenjene izključno obrambi ali nacionalni varnosti, bi morale imeti posebno prednost, zato bi bilo treba za namene uporabe določb o odstopanjih od obveznosti nenehnega izboljševanja in neposlabšanja zunaj območij Natura 2000 iz te uredbe državam članicam omogočiti, da domnevajo, da so načrti in projekti v zvezi s takšnimi dejavnostmi v prevladujočem javnem interesu, razen če obstajajo jasni dokazi, da imajo ti projekti velike škodljive vplive na okolje, ki jih ni mogoče ublažiti ali izravnati. Poleg tega lahko države članice te projekte izvzamejo iz obveznosti, da se dokaže, da manj škodljive alternativne rešitve niso na voljo, vendar bi morale sprejeti ukrepe z namenom ublažitve vplivov na habitatne tipe, kolikor je to razumno in izvedljivo.

- (36) V strategiji EU za biotsko raznovrstnost do leta 2030 je poudarjena potreba po odločnejšem ukrepanju za obnovo degradiranih morskih ekosistemov, vključno z ekosistemi, bogatimi z ogljikom, ter pomembnimi drstitvenimi območji in območji odraščanja rib. V strategiji je napovedano tudi, da bo Komisija predlagala nov akcijski načrt za ohranitev ribolovnih virov in varstvo morskih ekosistemov.
- (37) Morski habitatni tipi, navedeni v Prilogi I k Direktivi 92/43/EGS, so opredeljeni na splošno in obsegajo veliko ekološko različnih podtipov z različnimi potenciali za obnovo, kar državam članicam otežuje vzpostavitev ustreznih ukrepov za obnovo na ravni navedenih habitatnih tipov. Morske habitatne tipe bi bilo zato treba dodatno opredeliti z uporabo ustreznih ravni klasifikacije morskih habitatov v Evropskem naravovarstvenem informacijskem sistemu (EUNIS). Države članice bi morale določiti ugodna referenčna območja za doseganje ugodnega stanja ohranjenosti vsakega od navedenih habitatnih tipov, če navedena referenčna območja še niso obravnavana v drugi zakonodaji Unije. **Skupina morskih habitatnih tipov z mehкими usedlinami, ki ustrezajo nekaterim širšim bentoškim habitatnim tipom iz Direktive 2008/56/ES, je zelo razširjena v morskih vodah več držav članic. Zato bi bilo treba državam članicam dovoliti, da ukrepe za obnovo, ki se postopoma uvajajo, omejijo na manjši delež površin teh habitatnih tipov, ki niso v dobrem stanju, pod pogojem, da to ni ovira za doseganje ali ohranjanje dobrega okoljskega stanja, kot je določeno v skladu s členom 9(1) Direktive 2008/56/ES, ob upoštevanju zlasti mejnih vrednosti za deskriptorja 1 in 6, določena v skladu s členom 9(3) navedene direktive, za obseg izgube teh habitatnih tipov, za škodljive učinke na stanje teh habitatnih tipov in za največji dovoljeni obseg navedenih škodljivih vplivov.**

- (38) Če je zaradi varstva obalnih in morskih habitatov potrebna regulacija ribolovnih dejavnosti ali dejavnosti akvakulture, se uporablja skupna ribiška politika. Uredba (EU) št. 1380/2013 Evropskega parlamenta in Sveta²⁸ določa zlasti, da skupna ribiška politika izvaja ekosistemski pristop k upravljanju ribištva, da se čim bolj zmanjšajo negativni vplivi ribiških dejavnosti na morski ekosistem. Uredba določa tudi, da si navedena politika prizadeva zagotoviti, da dejavnosti akvakulture in ribolovne dejavnosti ne poslabšujejo morskega okolja.
- (39) Da bi države članice dosegle cilj nenehne, dolgoročne in trajne obnove biotsko raznovrstne in odporne narave, bi morale v celoti izkoristiti možnosti, ki jih zagotavlja skupna ribiška politika. V okviru izključne pristojnosti Unije v zvezi z ohranjanjem morskih bioloških virov imajo države članice možnost, da sprejmejo nediskriminatorne ukrepe za ohranjanje in upravljanje ribjih staležev ter ohranjanje ali izboljšanje stanja ohranjenosti morskih ekosistemov znotraj območja 12 navtičnih milj. Poleg tega se lahko države članice z neposrednim upravljalnim interesom dogovorijo, da bodo predložile skupna priporočila za ohranitvene ukrepe, potrebne za izpolnjevanje obveznosti v skladu z okoljskim pravom Unije. Taki ukrepi bodo ocenjeni in sprejeti v skladu s pravili in postopki, predvidenimi v okviru skupne ribiške politike.

---

28 Uredba (EU) št. 1380/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. decembra 2013 o skupni ribiški politiki in o spremembi uredb Sveta (ES) št. 1954/2003 in (ES) št. 1224/2009 ter razveljavitvi uredb Sveta (ES) št. 2371/2002 in (ES) št. 639/2004 ter Sklepa Sveta 2004/585/ES (UL L 354, 28.12.2013, str. 22).

- (40) Direktiva 2008/56/ES od držav članic zahteva dvostransko sodelovanje ter sodelovanje v okviru regionalnih in podregionalnih mehanizmov za sodelovanje, vključno s konvencijami o regionalnih morjih²⁹, kadar gre za ribolovne ukrepe, pa tudi v okviru regionalnih skupin, ustanovljenih na podlagi skupne ribiške politike.
- (41) Pomembno je, da se sprejmejo tudi ukrepi za obnovo habitatov nekaterih morskih vrst, kot so morski psi in skati, ki **na primer** spadajo na področje uporabe Konvencije o varstvu selitvenih vrst prostoživečih živali **ali seznamov prizadetih ali ogroženih vrst iz evropskih konvencij o regionalnih morjih**, ne pa tudi na področje uporabe Direktive 92/43/EGS, saj imajo pomembno funkcijo v ekosistemu.
- (42) Da bi države članice podprle obnovo kopenskih, sladkovodnih, obalnih in morskih habitatov ter preprečevanje njihovega poslabšanja, lahko določijo dodatna območja kot „zavarovana območja“ ali „strogo zavarovana območja“, izvajajo druge učinkovite ohranitvene ukrepe, vezane na posamezno območje, in spodbujajo zasebne ukrepe za ohranjanje zemljišč.

---

29 Konvencija o varstvu morskega okolja severovzhodnega Atlantika iz leta 1992 – Konvencija OSPAR (OSPAR), Konvencija o varstvu morskega okolja območja Baltika iz leta 1992 – Helsinška konvencija (HELCOM), Konvencija za varstvo morskega okolja in obalnega območja Sredozemlja iz leta 1995 – Barcelonska konvencija (UNEP-MAP) in Konvencija o varstvu Črnega morja pred onesnaženjem iz leta 1992 – Bukareška konvencija.

- (43) Urbani ekosistemi predstavljajo približno 22 % kopenske površine Unije in območje, na katerem živi večina državljanov Unije. Urbani zeleni prostori **med drugim** vključujejo mestne gozdove, parke in vrtove, mestne kmetije, drevorede, mestne travnike in mestne žive meje. **Tako kot drugi ekosistemi, obravnavani v tej uredbi, so urbani ekosistemi**[...] pomembni habitati za biotsko raznovrstnost, zlasti za rastline, ptice in žuželke, vključno z opraševalci. Zagotavljajo tudi **mnoge druge** bistvene ekosistemske storitve, vključno z zmanjševanjem in nadzorom tveganja naravnih nesreč (npr. poplav, učinka urbanega toplotnega otoka), hlajenjem, rekreacijo, filtracijo vode in zraka ter blaženjem podnebnih sprememb in prilagajanjem podnebnim spremembam. **Povečanje urbanih zelenih prostorov je eden od pomembnih parametrov glede povečanja zmogljivosti urbanih ekosistemov, da zagotavljajo te pomembne storitve. Pozelenitev urbanega območja upočasnjuje odtekanje vode (zmanjša tveganje onesnaževanja rek zaradi preplavljanja vode ob neurjih), pripomore k ohranjanju nižjih poletnih temperatur, krepi odpornost proti podnebnim spremembam ter zagotavlja dodaten prostor za razcvet narave. S povečanjem ravni urbanega zelenega prostora se bo v številnih primerih izboljšalo zdravje urbanega ekosistema. Zdravi urbani ekosistemi pa bistveno pripomorejo k zdravju drugih ključnih evropskih ekosistemov, saj vzpostavljajo povezavo z naravnimi območji na okoliškem podeželju, izboljšujejo zdravje rek zunaj mest, so zatočišča in gnezdišča za vrste ptic in opraševalcev, povezane s kmetijskimi in gozdnimi habitati, ter so na primer pomembni habitati za ptice selivke.**
- (44) Močno je treba okrepiti ukrepe za onemogočanje **zmanjšanja pokritosti** urbanih zelenih prostorov, **zlasti z drevesi**. Da bi urbani zeleni prostori še naprej zagotavljali potrebne ekosistemske storitve, je treba ustaviti njihovo izgubo ter jih obnoviti in povečati, med drugim z [...] **vključevanjem** zelene infrastrukture in sonaravnih rešitev [...], kot so zelene strehe in zelene stene, v načrtovanje stavb. **Takšno vključevanje lahko pripomore ne le k povečanju območij urbanih zelenih prostorov, temveč tudi – če zajema drevesa – urbanega pokrova drevesnih krošnji.**

- (45) Strategija EU za biotsko raznovrstnost do leta 2030 zahteva večja prizadevanja za obnovo sladkovodnih ekosistemov in naravnih funkcij rek. Obnova sladkovodnih ekosistemov bi morala vključevati prizadevanja za ponovno vzpostavitev naravne [...] rečne povezljivosti ter obrežnih in poplavnih območij rek, vključno z odstranitvijo umetnih ovir, da bi se podprla doseganje ugodnega stanja ohranjenosti rek, jezer in obrečnih habitatov ter vrst, ki živijo v navedenih habitatih, zavarovanih z Direktivo 92/43/EGS in Direktivo 2009/147/ES, ter izpolnitev enega od ključnih ciljev strategije EU za biotsko raznovrstnost do leta 2030, tj. ponovna vzpostavitev najmanj 25 000 km prosto tekočih rek, **v primerjavi z letom 2020, ko je bila strategija objavljena**. Države članice bi morale pri odpravljanju ovir obravnavati predvsem zastarele ovire, ki niso več potrebne za proizvodnjo energije iz obnovljivih virov, plovbo po celinskih plovnih poteh, oskrbo z vodo ali za druge namene.
- (46) V Uniji se je število opraševalcev v zadnjih desetletjih drastično zmanjšalo, pri čemer se populacija približno tretjine vrst čebel in metuljev zmanjšuje, vsaka deseta od navedenih vrst pa je na robu izumrtja. Opraševalci so bistveni za delovanje kopenskih ekosistemov, dobrobit ljudi in prehransko varnost, saj oprašujejo divje in gojene rastline. Letna kmetijska proizvodnja EU v višini skoraj 5 000 000 000 EUR se neposredno pripisuje žuželkam opraševalkam³⁰.

---

30 Vysna, V., Maes, J., Petersen, J. E., La Notte, A., Vallecillo, S., Aizpurua, N., Ivits, E., Teller, A., Accounting for ecosystems and their services in the European Union (INCA). *Final report from phase II of the INCA project aiming to develop a pilot for an integrated system of ecosystem accounts for the EU* (Računovodstvo za ekosisteme in njihove storitve v Evropski uniji (INCA). Končno poročilo o fazi II projekta INCA, katerega cilj je razviti pilotni projekt za integriran sistem ekosistemskih računov za EU). Statistično poročilo. Urad za publikacije Evropske unije, Luxembourg, 2021.

(47) Komisija je 1. junija 2018 začela pobudo EU za opraševalce³¹ kot odziv na pozive Evropskega parlamenta in Sveta k obravnavi zmanjševanja števila opraševalcev. Poročilo o napredku pri izvajanju pobude³² je pokazalo, da še vedno obstajajo pomembni izzivi pri spopadanju z dejavniki upadanja števila opraševalcev, vključno z uporabo pesticidov. Evropski parlament³³ in Svet³⁴ sta pozvala k odločnejšim ukrepom za boj proti zmanjševanju števila opraševalcev kot tudi k vzpostavitvi okvira za spremljanje opraševalcev po vsej Uniji ter jasnih ciljev in kazalnikov v zvezi z zavezo za obrnitev trenda upada števila opraševalcev. Evropsko računsko sodišče je priporočilo, naj Komisija vzpostavi ustrezne mehanizme upravljanja in spremljanja ukrepov za obravnavo nevarnosti za opraševalce³⁵. **Komisija je 24. januarja 2023 predstavila revidirano pobudo EU za opraševalce.³⁶ V revidirani pobudi so določeni ukrepi, ki jih morajo EU in njene države članice sprejeti za zaustavitev zmanjševanja števila opraševalcev do leta 2030.**

---

31 Sporočilo Komisije Evropskemu parlamentu, Svetu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij, Pobuda EU za opraševalce (COM(2018) 395 final).

32 Poročilo Komisije Evropskemu parlamentu, Svetu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij, Napredek pri izvajanju pobude EU za opraševalce (COM(2021) 261 final).

33 Resolucija Evropskega parlamenta z dne 9. junija 2021 o strategiji EU za biotsko raznovrstnost do leta 2030: Vračanje narave v naša življenja (2020/2273(INI)), na voljo na https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-9-2021-0277_SL.pdf.

34 Sklepi Sveta z dne 17. decembra 2020 o posebnem poročilu Evropskega računskega sodišča št. 15/2020 Zaščita divjih opraševalcev v EU: pobude Komisije niso bile uspešne (14168/20).

35 Posebno poročilo št. 15/2020, https://www.eca.europa.eu/Lists/ECADocuments/SR20_15/SR_Pollinators_SL.pdf.

36 **Sporočilo Komisije Evropskemu parlamentu, Svetu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij, Revizija pobude EU za opraševalce. Nov dogovor za opraševalce (COM/2023/35 final).**

- (48) Namen predloga uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o trajnostni uporabi fitofarmacevtskih sredstev *[sprejeta bo 22. junija 2022, dodati naslov in številko sprejetega akta, ko bosta na voljo]* je regulirati enega od dejavnikov zmanjševanja števila oprasovalcev s prepovedjo uporabe pesticidov na ekološko občutljivih območjih, od katerih so mnoga zajeta v tej uredbi, na primer na območjih, kjer živijo vrste oprasovalcev, ki so na evropskih rdečih seznamih³⁷, razvrščene kot vrste, ki jim grozi izumrtje.
- (49) Za zagotavljanje varne, trajnostne, hranljive in cenovno dostopne hrane so potrebni trajnostni, odporni in biotsko raznovrstni kmetijski ekosistemi. Biotsko zelo raznovrstni kmetijski ekosistemi povečujejo tudi odpornost kmetijstva na podnebne spremembe in okoljska tveganja, hkrati pa zagotavljajo varnost hrane in prehransko varnost ter ustvarjajo nova delovna mesta na podeželju, zlasti delovna mesta, povezana z ekološkim kmetovanjem ter podeželskim turizmom in rekreacijo. Zato mora Unija izboljšati biotsko raznovrstnost svojih kmetijskih zemljišč z različnimi obstoječimi praksami, ki koristijo povečanju biotske raznovrstnosti ali so združljive z njim, vključno z ekstenzivnim kmetijstvom. Ekstenzivno kmetijstvo je ključno za ohranjanje številnih vrst in habitatov na biotsko zelo raznovrstnih območjih. Obstaja veliko obsežnih kmetijskih praks, ki imajo številne in pomembne koristi za varstvo biotske raznovrstnosti, ekosistemskih storitev in značilnosti krajine, kot so precizno kmetovanje, ekološko kmetovanje, agroekologija, agrogozdarstvo in nizkointenzivno trajno travišče.
- (50) Uvesti je treba ukrepe za obnovo za povečanje biotske raznovrstnosti kmetijskih ekosistemov po vsej Uniji, tudi na območjih, ki niso zajeta s habitatnimi tipi, ki spadajo na področje uporabe Direktive 92/43/EGS. Ker ni skupne metode za ocenjevanje stanja kmetijskih ekosistemov, ki bi omogočala določitev specifičnih ciljev za obnovo kmetijskih ekosistemov, je primerno določiti splošno obveznost izboljšanja biotske raznovrstnosti kmetijskih ekosistemov in meriti izpolnjevanje navedene obveznosti na podlagi obstoječih kazalnikov.

---

37 [Evropski rdeči seznam – Okolje – Evropska komisija \(europa.eu\)](https://ec.europa.eu/eip/agriculture/en/european-red-list).

- (51) Ker so ptice kmetijske krajine dobro znani in splošno priznani ključni kazalniki zdravja kmetijskih ekosistemov, je primerno določiti cilje za njihovo obnovo. Obveznost doseganja teh ciljev bi veljala za države članice in ne za posamezne kmete. Države članice bi morale te cilje doseči z uvedbo učinkovitih ukrepov za obnovo na kmetijskih zemljiščih ter s sodelovanjem s kmeti in drugimi deležniki pri zasnovi teh ukrepov in njihovem izvajanju na terenu, kot tudi z zagotavljanjem podpore kmetom in drugim deležnikom pri teh prizadevanjih.
- (52) Visokoraznovrstne krajinske značilnosti na kmetijskih zemljiščih, vključno z varovalnimi pasovi, neobdelano zemljo s kolobarjenjem ali brez njega, mejicami, posameznimi drevesi ali skupinami dreves, drevoredi, robovi polja, zaplatami, jarki, potoki, majhnimi mokrišči, terasami, kamnitimi znamenji, kamnitimi zidovi, majhnimi ribniki in kulturnimi značilnostmi, zagotavljajo prostor za prosto živeče rastline in živali, vključno z opraševalci, preprečujejo erozijo in izčrpanost tal, prečiščujejo zrak in vodo ter prispevajo k blažitvi podnebnih sprememb in prilagajanju podnebnim spremembam ter h kmetijski produktivnosti kmetijskih rastlin, odvisnih od opraševanja. Tudi rodna drevesa, ki so del ornih zemljišč agrogozdarskih sistemov, in rodni sestavni deli neproduktivnih živih mej, se lahko štejejo za krajinske značilnosti z visoko biotsko raznovrstnostjo, če se ne obdelujejo z gnojili ali pesticidi in če žetev pridelka poteka le v času, ko to ne bi ogrozilo visokih ravni biotske raznovrstnosti. Zato je treba določiti zahtevo po zagotavljanju trenda povečanja deleža kmetijskih zemljišč z visokoraznovrstnimi značilnostmi pokrajine. Taka zahteva bi Uniji omogočila, da izpolni eno od drugih ključnih zavez strategije EU za biotsko raznovrstnost do leta 2030, tj. da vsaj 10 % kmetijskih površin vključi med visokoraznovrstne značilnosti pokrajine. Trende povečanja bi bilo treba doseči tudi za druge obstoječe kazalnike, kot sta indeks travniških metuljev in zaloga organskega ogljika v obdelovanih mineralnih tleh.

(53) Cilj skupne kmetijske politike (SKP) je podpirati in krepiti varstvo okolja, vključno z biotsko raznovrstnostjo. Eden izmed specifičnih ciljev te politike je prispevati k zaustavitvi in obrnitvi trenda izgube biotske raznovrstnosti, krepiti ekosistemske storitve ter ohranjati habitate in krajine. Novi standard pogojenosti SKP št. 8 o dobrih kmetijskih in okoljskih pogojih (DKOP 8)³⁸ določa, da morajo upravičenci do plačil na površino imeti vsaj 4 % ornih zemljišč na ravni kmetij, namenjenih neproizvodnim površinam in značilnostim, vključno z neobdelanimi zemljišči, in ohraniti obstoječe krajinske značilnosti. 4-odstotni delež, ki mora biti skladen navedenim standardom dobrih kmetijskih in okoljskih pogojev, se lahko zmanjša na 3 %, če so izpolnjeni nekateri predpogoji³⁹. Ta obveznost bo prispevala k temu, da bodo države članice dosegle pozitiven trend visokoraznovrstnih krajinskih značilnosti na kmetijskih zemljiščih. Poleg tega imajo države članice v okviru SKP možnost, da vzpostavijo okoljske sheme za kmetijske prakse, ki jih kmetje izvajajo na kmetijskih površinah, ki lahko vključujejo ohranjanje in ustvarjanje krajinskih značilnosti ali neproizvodnih površin. Podobno lahko države članice v svoje strateške načrte SKP vključijo tudi kmetijsko-okoljsko-podnebne obveznosti, vključno z okrepljenim upravljanjem krajinskih značilnosti, ki presegajo standard pogojenosti DKOP 8 in/ali okoljske sheme. K obnovi evropske biotske raznovrstnosti na kmetijskih zemljiščih do leta 2030 bodo prispevali tudi projekti LIFE, ki se nanašajo na naravo in biotsko raznovrstnost, in sicer s podpiranjem izvajanja Direktive 92/43/EGS in Direktive 2009/147/ES ter strategije EU za biotsko raznovrstnost do leta 2030.

---

38 Uredba (EU) 2021/2115 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 2. decembra 2021 o določitvi pravil o podpori za strateške načrte, ki jih pripravijo države članice v okviru skupne kmetijske politike (strateški načrti SKP) in se financirajo iz Evropskega kmetijskega jamstvenega sklada (EKJS) in Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja (EKSRP), ter o razveljavitvi uredb (EU) št. 1305/2013 in (EU) št. 1307/2013 (UL L 435, 6.12.2021, str. 1).

39 Kadar se kmet zaveže, da bo vsaj 7 % svojega ornega zemljišča namenil neproizvodnim površinam ali značilnostim, vključno z neobdelanimi zemljišči, v okviru razširjene okoljske sheme, ali če je na ravni kmetije minimalni delež vsaj 7 % ornih zemljišč, ki vključujejo tudi vmesne posevke ali kmetijske rastline, ki vežejo dušik, gojene brez uporabe fitofarmacevtskih sredstev.

- (54) Obnova in ponovno mokrenje⁴⁰ organskih tal⁴¹ v kmetijski rabi (npr. kot travišča ali obdelovalna zemljišča), ki predstavljajo izsušena šotišča, pomagata zagotoviti znatne koristi za biotsko raznovrstnost, precejšnje zmanjšanje emisij toplogrednih plinov in druge okoljske koristi, hkrati pa prispevata k raznoliki kmetijski krajini. Države članice lahko izbirajo med široko paleto ukrepov za obnovo izsušenih šotišč v kmetijski rabi, ki segajo od preoblikovanja njivskih površin v trajno travišče in ekstenzivnih ukrepov, ki jih spremlja zmanjšanje izsuševanja, vse do popolnega ponovnega mokrenja z možnostjo paludikulture uporabe ali vzpostavitve vegetacije, ki tvori šoto. Največje koristi za podnebje se ustvarijo z obnovo in ponovnim mokrenjem njivskih površin, ki jim sledi obnova intenzivnega travišča. Da bi omogočili fleksibilno izvajanje cilja obnove izsušenih šotišč v kmetijski rabi, lahko države članice ukrepe za obnovo in ponovno mokrenje izsušenih šotišč na območjih izkopavanja šote ter, do določene mere, obnovo in ponovno mokrenje izsušenih šotišč, ki so v drugi rabi (na primer gozd), štejejo kot prispevek k doseganju ciljev za izsušena šotišča v kmetijski rabi.

Kadar je to ustrezno utemeljeno in kadar ponovnega mokrenja izsušenih šotišč v kmetijski rabi ni mogoče izvesti zaradi znatnih negativnih vplivov na stavbe, infrastrukturo, prilagajanja podnebnim spremembam ali drugega javnega interesa ter kadar niti ponovno mokrenje šotišč, ki so v drugi rabi, ni mogoče, lahko države članice določijo manjši obseg šotišč za ponovno mokrenje.

---

40 Ponovno mokrenje je proces spreminjanja izsušene zemlje v mokro zemljo. Poglavje 1 IPCC 2014, 2013 in dodatek smernicam IPCC za nacionalne sezname toplogrednih plinov iz leta 2006: Mokrišča, Hiraishi, T., Krug, T., Tanabe, K., Srivastava, N., Baasansuren, J., Fukuda, M. in Troxler, T. G. (ur.).

41 Izraz „organska tla“ je opredeljen v smernicah IPCC za nacionalne evidence toplogrednih plinov iz leta 2006, pripravljenih v okviru programa za nacionalne evidence toplogrednih plinov, Eggleston, H. S., Buendia, L., Miwa, K., Ngara, T. in Tanabe, K. (ur.)

- (55) Da bi lahko izkoristili vse koristi biotske raznovrstnosti, bi obnova in ponovno mokrenje izsušenih šotišč morala presegati območja mokriščnih habitatnih tipov iz Priloge I Direktive 92/43/EGS, ki jih je treba obnoviti in ponovno vzpostaviti. Podatki o obsegu organskih tal ter njihovih emisijah toplogrednih plinov in odvzemih se spremljajo in dajejo na voljo s poročanjem sektorja LULUCF v nacionalnih evidencah toplogrednih plinov držav članic, ki se predložijo UNFCCC. Obnovljena in ponovno vzpostavljena šotišča se lahko še naprej produktivno uporabljajo na druge načine. Na primer, paludikultura, praksa kmetovanja na mokrih šotiščih, lahko vključuje gojenje različnih vrst trstičja, nekaterih oblik lesa, borovnic in brusnic, sfagnuma in pašo z vodnimi bivoli. Take prakse bi morale temeljiti na načelih trajnostnega upravljanja in biti usmerjene v krepitev biotske raznovrstnosti, da bi lahko imele visoko finančno in ekološko vrednost. Paludikultura lahko tudi koristi več ogroženim vrstam v Uniji ter olajša povezljivost mokrišč in povezanih populacij vrst v Uniji. Ukrepi za obnovo in ponovno mokrenje izsušenih šotišč ter za nadomestitev morebitnih izgub dohodka se lahko financirajo iz najrazličnejših virov, vključno z odhodki v okviru proračuna Unije in iz programov financiranja Unije.
- (56) V novi strategiji EU za gozdove do leta 2030⁴² je načrtovana potreba po obnovi biotske raznovrstnosti gozdov. Gozdovi in druga gozdna zemljišča pokrivajo več kot 43,5 % kopenskega območja EU. Biotsko zelo raznovrstni gozdni ekosistemi so občutljivi na podnebne spremembe, vendar so tudi naravni zaveznik pri prilagajanju podnebnim spremembam in podnebnim tveganjem ter boju proti njim, vključno s svojimi funkcijami kot zaloge in ponori ogljika, ter zagotavljajo številne druge pomembne ekosistemske storitve in koristi, kot so zagotavljanje gradbenega lesa in lesa ter hrane in drugih nelesnih izdelkov, uravnavanje podnebja, stabilizacija tal in nadzor erozije ter čiščenje zraka in vode.

---

42 Sporočilo Komisije Evropskemu parlamentu, Svetu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij. Nova strategija EU za gozdove do leta 2030 (COM(2021) 572 final).

(57) Uvesti je treba ukrepe za obnovo za povečanje biotske raznovrstnosti gozdnih ekosistemov po vsej Uniji, tudi na območjih, ki niso zajeta s habitatnimi tipi, ki spadajo na področje uporabe Direktive 92/43/EGS. Ker ni skupne metode za ocenjevanje stanja gozdnih ekosistemov, ki bi omogočala določitev specifičnih ciljev za obnovo gozdnih ekosistemov, je primerno določiti splošno obveznost izboljšanja biotske raznovrstnosti gozdnih ekosistemov in meriti izpolnjevanje navedene obveznosti na podlagi obstoječih **glavnih** kazalnikov, kot so stoječi in ležeči odmrli les [...] **ter indeks splošno razširjenih gozdnih ptic⁴³. Glede na tip gozdnega ekosistema je izpolnjevanje obveznosti primerno meriti tudi na podlagi drugih izbranih kazalcev, kot so** delež gozdov z neenakomerno starostno strukturo, gozdna povezljivost, [...] **delež gozdov, v katerih prevladujejo domorodne drevesne vrste, raznolikost drevesnih vrst** in zaloge organskega ogljika.

---

43 Indeks splošno razširjenih ptic (zbirni podatki EU) – Nabori podatkov o izdelkih – Eurostat (europa.eu).

(58) Cilji in obveznosti glede obnove habitatov in vrst, zaščenih v skladu z direktivama 92/43/EGS in 2009/147/ES, za opraševalce ter sladkovodne, urbane, kmetijske in gozdne ekosisteme bi se morali dopolnjevati in delovati v sinergiji, da bi dosegli krovni cilj obnove ekosistemov na vseh kopenskih in morskih območjih Unije. Ukrepi za obnovo, potrebni za doseg kakega specifičnega cilja, bodo v številnih primerih prispevali k doseganju tudi drugih ciljev ali obveznosti. Države članice bi zato morale ukrepe za obnovo načrtovati strateško, da bi čim bolj povečale njihovo učinkovitost pri prispevanju k obnovi narave po vsej Uniji. Ukrepe za obnovo bi bilo treba načrtovati tudi tako, da bodo obravnavali blažitev podnebnih sprememb in prilagajanje podnebnim spremembam, preprečevanje in obvladovanje posledic naravnih nesreč ter degradacija tal. Njihov cilj bi moral biti optimizacija ekoloških, gospodarskih in družbenih funkcij ekosistemov, vključno z njihovim potencialom za produktivnost, ob upoštevanju njihovega prispevka k trajnostnemu razvoju zadevnih regij in skupnosti. Pomembno je, da države članice pripravijo podrobne nacionalne načrte za obnovo na podlagi najboljših razpoložljivih znanstvenih dokazov.[...] [...] **Dokumentirane evidence zgodovinskih podatkov o razširjenosti in območjih ter napovedane spremembe okoljskih pogojev zaradi podnebnih sprememb bi morale biti podlaga za presojo o ugodnem referenčnem območju habitatnih tipov. Poleg tega je pomembno,** da ima javnost čim prej na voljo učinkovite možnosti za sodelovanje pri pripravi navedenih načrtov. Države članice bi morale upoštevati posebne pogoje in potrebe na svojem ozemlju, da bi se načrti odzivali na ustrezne pritiske, nevarnosti in dejavnike izgube biotske raznovrstnosti, ter bi morale sodelovati pri zagotavljanju čezmejne obnove in povezljivosti.

(59) Da se zagotovi sinergija med različnimi ukrepi, ki so bili in bodo sprejeti za varovanje, ohranjanje in obnovo narave v Uniji, bi morale države članice pri pripravi nacionalnih načrtov za obnovo upoštevati: ohranitvene ukrepe, vzpostavljene za območja Natura 2000, ter prednostne okvire ukrepanja, vzpostavljene v skladu z Direktivo 92/43/EGS in Direktivo 2009/147/ES; ukrepe za doseganje dobrega ekološkega in kemijskega stanja vodnih teles, vključene v načrte upravljanja povodij, ki so pripravljene v skladu z Direktivo 2000/60/ES; morske strategije za doseganje dobrega okoljskega stanja v vseh morskih regijah Unije, pripravljene v skladu z Direktivo 2008/56/ES; nacionalne programe nadzora nad onesnaževanjem zraka, pripravljene v skladu z Direktivo (EU) 2016/2284; nacionalne strategije in akcijske načrte za biotsko raznovrstnost, pripravljene v skladu s členom 6 Konvencije o biološki raznovrstnosti, ter ohranitvene ukrepe, sprejete v skladu z Uredbo št. 1380/2013, in tehnične ukrepe, sprejete v skladu z Uredbo (EU) 2019/1241 Evropskega parlamenta in Sveta⁴⁴.

---

44 Uredba (EU) 2019/1241 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 20. junija 2019 o ohranjanju ribolovnih virov in varstvu morskih ekosistemov s tehničnimi ukrepi, o spremembi uredb Sveta (ES) št. 1967/2006, (ES) št. 1224/2009 ter uredb (EU) št. 1380/2013, (EU) 2016/1139, (EU) 2018/973, (EU) 2019/472 in (EU) 2019/1022 Evropskega parlamenta in Sveta ter o razveljavitvi uredb Sveta (ES) št. 894/97, (ES) št. 850/98, (ES) št. 2549/2000, (ES) št. 254/2002, (ES) št. 812/2004 in (ES) št. 2187/2005 (UL L 198, 25.7.2019, str. 105).

- (60) Da bi se zagotovila skladnost med cilji te uredbe ter Direktive (EU) 2018/2001⁴⁵, Uredbe (EU) 2018/1999⁴⁶ in Direktive 98/70/ES Evropskega parlamenta in Sveta glede spodbujanja energije iz obnovljivih virov⁴⁷, zlasti pri pripravi nacionalnih načrtov za obnovo, bi morale države članice upoštevati potencial projektov na področju energije iz obnovljivih virov za prispevanje k doseganju ciljev za obnovo narave.
- (61) Glede na pomen doslednega obravnavanja dvojnega izziva izgube biotske raznovrstnosti in podnebnih sprememb bi se morala pri obnovi biotske raznovrstnosti upoštevati uporaba energije iz obnovljivih virov in obratno. V sporočilu REPowerEU: skupni evropski ukrepi za cenovno dostopnejšo, zanesljivejšo in bolj trajnostno energijo⁴⁸ je navedeno, da bi morale države članice hitro opredeliti, oceniti in zagotoviti ustrezna kopenska in morska območja, ki so na voljo za projekte na področju energije iz obnovljivih virov, in sicer sorazmerno z njihovimi nacionalnimi energetske in podnebnimi načrti, prispevki k revidiranemu cilju glede energije iz obnovljivih virov za leto 2030 in drugimi dejavniki, kot so razpoložljivost virov, omrežna infrastruktura in cilji strategije EU za biotsko raznovrstnost.

---

45 Direktiva (EU) 2018/2001 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. decembra 2018 o spodbujanju uporabe energije iz obnovljivih virov (UL L 328, 21.12.2018, str. 82).

46 Uredba (EU) 2018/1999 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. decembra 2018 o upravljanju energetske unije in podnebnih ukrepov, spremembi uredb (ES) št. 663/2009 in (ES) št. 715/2009 Evropskega parlamenta in Sveta, direktiv 94/22/ES, 98/70/ES, 2009/31/ES, 2009/73/ES, 2010/31/EU, 2012/27/EU in 2013/30/EU Evropskega parlamenta in Sveta, direktiv Sveta 2009/119/ES in (EU) 2015/652 ter razveljavitvi Uredbe (EU) št. 525/2013 Evropskega parlamenta in Sveta (UL L 328, 21.12.2018, str. 1).

47 Direktiva 98/70/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. oktobra 1998 o kakovosti motornega bencina in dizelskega goriva ter spremembi Direktive 93/12/EGS (UL L 350, 28.12.1998, str. 58).

48 Sporočilo Komisije Evropskemu parlamentu, Evropskemu svetu, Svetu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij, REPowerEU: skupni evropski ukrepi za cenovno dostopnejšo, zanesljivejšo in bolj trajnostno energijo (COM(2022) 108 final).

Predlog Komisije za direktivo Evropskega parlamenta in Sveta o spremembi Direktive (EU) 2018/2001 o spodbujanju uporabe energije iz obnovljivih virov, Direktive 2010/31/EU o energetske učinkovitosti stavb in Direktive 2012/27/EU o energetske učinkovitosti⁴⁹ ter priporočilo Komisije o pospežitvi postopkov izdaje dovoljenj za projekte na področju energije iz obnovljivih virov in poenostavitvi sklepanja pogodb o nakupu električne energije⁵⁰, ki sta bila sprejeta 18. maja 2022, določata tudi opredelitev namenskih območij za obnovljive vire energije. To so posebne lokacije, bodisi na kopnem bodisi na morju, ki so zlasti primerne za postavitev obratov za proizvodnjo energije iz obnovljivih virov, razen kurilnih naprav na biomaso, kjer se glede na posebnosti izbranega ozemlja ne pričakuje, da bi uporaba posebne vrste energije iz obnovljivih virov pomembno vplivala na okolje. Države članice bi morale dati prednost umetnim in grajenim površinam, kot so strehe, območja prometne infrastrukture, parkirišča, odlagališča odpadkov, industrijska območja, rudniki, umetna celinska vodna telesa, jezera ali zbiralniki in, kjer je primerno, obrati za čiščenje komunalne odpadne vode ter degradirana zemljišča, ki niso uporabna za kmetijstvo. Države članice bi se morale pri določitvi namenskih območij za obnovljive vire energije izogniti zavarovanim območjem in upoštevati svoje nacionalne načrte za obnovo narave. Razvoj teh načrtov bi morale uskladiti z določanjem namenskih območij za obnovljive vire energije. Med pripravo načrtov za obnovo narave bi morale zagotoviti sinergije z že določenimi namenskimi območji za obnovljive vire energije in poskrbeti, da delovanje namenskih območij za obnovljive vire energije ostane nespremenjeno, vključno s postopki izdaje dovoljenj, ki se uporabljajo za namenska območja za obnovljive vire energije, predvidenimi v Direktivi (EU) 2018/2001.

---

49 Predlog direktive Evropskega parlamenta in Sveta o spremembi Direktive (EU) 2018/2001 o spodbujanju uporabe energije iz obnovljivih virov, Direktive 2010/31/EU o energetske učinkovitosti stavb in Direktive 2012/27/EU o energetske učinkovitosti (COM(2022) 222 final).

50 Priporočilo Komisije o pospežitvi postopkov izdaje dovoljenj za projekte na področju energije iz obnovljivih virov in poenostavitvi sklepanja pogodb o nakupu električne energije (C(2022) 3219 final).

- (62) Za zagotovitev sinergij z ukrepi za obnovo, ki so že bili načrtovani ali uvedeni v državah članicah, bi morali biti ti ukrepi priznani in upoštevani v nacionalnih načrtih za obnovo. Glede na nujnost, da se sprejmejo ukrepi za obnovo degradiranih ekosistemov, na katero je opozorilo poročilo IPCC iz leta 2022, bi morale države članice izvajati navedene ukrepe vzporedno s pripravo načrtov za obnovo.
- (63) Nacionalni načrti za obnovo **in ukrepi za obnovo habitatov ter ukrepi za preprečitev poslabšanja habitatov** bi morali upoštevati tudi rezultate raziskovalnih projektov, pomembnih za oceno stanja ekosistemov, opredelitev in uvedbo ukrepov za obnovo ter namene spremljanja, **po potrebi pa bi morali upoštevati raznolikost razmer v različnih regijah Unije v skladu s členom 191(2) Pogodbe o delovanju Evropske unije (PDEU), kot so socialne, gospodarske in kulturne zahteve ter regionalne in lokalne značilnosti, tudi gostoto prebivalstva.**
- (64) Primerno je upoštevati poseben položaj najbolj oddaljenih regij Unije, kot je navedeno v členu 349 Pogodbe o delovanju Evropske unije (PDEU), ki določa posebne ukrepe za podporo navedenim regijam. Kot je predvideno v strategiji EU za biotsko raznovrstnost do leta 2030, bi bilo treba varstvu in obnovi ekosistemov v najbolj oddaljenih regijah nameniti posebno pozornost, saj imajo izjemno bogato biotsko raznovrstnost. **Države članice se spodbuja, da prostovoljno vključijo posebne ukrepe za obnovo v tistih najbolj oddaljenih regijah, ki ne spadajo na področje uporabe te uredbe.**
- (65) Evropska agencija za okolje (EEA) bi morala podpirati države članice pri pripravi nacionalnih načrtov za obnovo ter spremljanju napredka pri doseganju ciljev in obveznosti v zvezi z obnovo. Komisija bi morala oceniti, ali so nacionalni načrti za obnovo ustrezni za doseganje navedenih ciljev in obveznosti.

(66) Poročilo Komisije o stanju narave iz leta 2020 je pokazalo, da precejšen delež informacij, ki jih sporočijo države članice v skladu s členom 17 Direktive Sveta 92/43/EGS⁵¹ in členom 12 Direktive 2009/147/ES, zlasti o stanju ohranjenosti ter trendih habitatov in vrst, ki jih varujejo, izhaja iz delnih raziskav ali temelji le na strokovni presoji. Navedeno poročilo je pokazalo tudi, da stanje več habitatnih tipov in vrst, zavarovanih v skladu z Direktivo 92/43/EGS, še vedno ni znano. Potrebna sta zapolnitev navedenih vrzeli v znanju ter vlaganje v spremljanje in nadzor, da se podprejo trdni in znanstveno utemeljeni nacionalni načrti za obnovo. Da bi se povečale pravočasnost, učinkovitost in skladnost različnih metod spremljanja, bi bilo treba pri spremljanju in nadzoru kar najboljše izkoristiti rezultate raziskovalnih in inovacijskih projektov, ki jih financira Unija, ter nove tehnologije, kot sta spremljanje na terenu in daljinsko zaznavanje z uporabo satelitskih podatkov in storitev, zagotovljenih v okviru vesoljskega programa Unije (EGNOS/Galileo in Copernicus). Misije EU Obnova naših oceanov in voda, Prilagajanje podnebnim spremembam in Evropski dogovor o tleh bodo podprle izvajanje ciljev za obnovo⁵².

(66a) Zaradi posebnih tehničnih in finančnih izzivov, povezanih s kartiranjem in spremljanjem morskih okolij, lahko države članice pri ocenjevanju stanja morskih habitatov iz Priloge II kot dopolnilo informacijam, sporočenim v skladu s členom 17 Direktive 92/43/EGS in v skladu s členom 17 Direktive 2008/56/ES, kot podlago za ekstrapolacijo uporabijo informacije o obremenitvah in grožnjah ali druge ustrezne informacije. Tak pristop se zato lahko uporabi tudi kot podlaga za načrtovanje ukrepov za obnovo morskih habitatov v skladu s to uredbo. Splošna ocena stanja morskih habitatov iz Priloge II bi morala temeljiti na najboljšem razpoložljivem znanju ter najnovejšem tehničnem in znanstvenem napredku.

51 Direktiva Sveta 92/43/EGS z dne 21. maja 1992 o ohranjanju naravnih habitatov ter prosto živečih živalskih in rastlinskih vrst (UL L 206, 22.7.1992, str. 7).

52 Sporočilo Komisije Evropskemu parlamentu, Svetu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij o misijah Evropske unije (COM(2021) 609 final).

- (67) Za spremljanje napredka pri izvajanju nacionalnih načrtov za obnovo, izvedenih ukrepov za obnovo, območij, na katerih se izvajajo ukrepi za obnovo, in podatkov o popisu ovir za kontinuiteto toka, bi bilo treba uvesti sistem, ki bi od držav članic zahteval, da pripravijo in posodablajo ustrezne podatke o rezultatih takega spremljanja ter omogočijo dostop do njih. Za elektronsko poročanje podatkov Komisiji bi bilo treba uporabiti sistem Evropske agencije za okolje Reportnet, pri čemer bi moral biti cilj čim manjše upravno breme za vse subjekte. Da bi države članice zagotovile ustrezno infrastrukturo za javni dostop do podatkov, poročanje o njih in njihovo izmenjavo med javnimi organi, bi morale, kjer je to ustrezno, določiti specifikacije podatkov na podlagi tistih iz Direktive 2003/4/ES Evropskega parlamenta in Sveta⁵³, Direktive 2007/2/ES Evropskega parlamenta in Sveta⁵⁴ ter Direktive (EU) 2019/1024 Evropskega parlamenta in Sveta⁵⁵.
- (68) Da bi Komisija zagotovila učinkovito izvajanje te uredbe, bi morala na zahtevo podpreti države članice prek Instrumenta za tehnično podporo⁵⁶, ki zagotavlja prilagojeno tehnično podporo za načrtovanje in izvajanje reform. Tehnična podpora na primer vključuje krepitev upravne zmogljivosti, usklajevanje zakonodajnih okvirov in izmenjavo ustreznih dobrih praks.
- (69) Komisija bi morala poročati o napredku držav članic pri izpolnjevanju ciljev in obveznosti v zvezi z obnovo iz te uredbe na podlagi poročil o napredku po vsej Uniji, ki jih pripravi EEA, ter drugih analiz in poročil, ki jih dajo države članice na voljo na ustreznih področjih politike, kot so naravovarstvena, morska in vodna politika.

---

53 Direktiva 2003/4/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 28. januarja 2003 o dostopu javnosti do informacij o okolju in o razveljavitvi Direktive Sveta 90/313/EGS (UL L 41, 14.2.2003, str. 26).

54 Direktiva 2007/2/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 14. marca 2007 o vzpostavitvi infrastrukture za prostorske informacije v Evropski skupnosti (INSPIRE) (UL L 108, 25.4.2007, str. 1).

55 Direktiva (EU) 2019/1024 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 20. junija 2019 o odprtih podatkih in ponovni uporabi informacij javnega sektorja (UL L 172, 26.6.2019, str. 56).

56 Uredba (EU) 2021/240 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 10. februarja 2021 o vzpostavitvi Instrumenta za tehnično podporo (UL L 57, 18.2.2021, str. 1).

(70) Za zagotovitev doseganja ciljev in obveznosti, določenih v tej uredbi, je izjemno pomembno, da se izvedejo ustrezne zasebne in javne naložbe v obnovo, države članice pa bi morale vključiti odhodke za cilje biotske raznovrstnosti, tudi v zvezi z oportunitetnimi in prehodnimi stroški, nastalimi zaradi izvajanja nacionalnih načrtov za obnovo, v svoje nacionalne proračune in navesti, kako se porabljajo sredstva Unije. Kar zadeva financiranje Unije, odhodki v okviru proračuna Unije in programov financiranja Unije, kot so program za okolje in podnebne ukrepe (LIFE)⁵⁷, Evropski sklad za pomorstvo, ribištvo in akvakulturo (ESPRA)⁵⁸, Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja (EKSRP)⁵⁹, Evropski kmetijski jamstveni sklad (EKJS), Evropski sklad za regionalni razvoj (ESRR), Kohezijski sklad⁶⁰ in Sklad za pravični prehod⁶¹ ter okvirni program Unije za raziskave in inovacije Obzorje Evropa⁶², prispevajo k ciljem biotske raznovrstnosti, pri čemer je namen, da se v letu 2024 nameni 7,5 %, v letih 2026 in 2027 pa 10 % letne porabe v okviru večletnega finančnega okvira za obdobje 2021–2027⁶³ za cilje biotske raznovrstnosti.

-
- 57 Uredba (EU) 2021/783 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 29. aprila 2021 o vzpostavitvi Programa za okolje in podnebne ukrepe (LIFE) ter razveljavitvi Uredbe (EU) št. 1293/2013 (UL L 172, 17.5.2021, str. 53).
- 58 Uredba (EU) 2021/1139 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 7. julija 2021 o vzpostavitvi Evropskega sklada za pomorstvo, ribištvo in akvakulturo ter spremembi Uredbe (EU) 2017/1004 (UL L 247, 13.7.2021, str. 1).
- 59 Uredba (EU) 2020/2220 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 23. decembra 2020 o določitvi nekaterih prehodnih določb za podporo iz Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja (EKSRP) in Evropskega kmetijskega jamstvenega sklada (EKJS) v letih 2021 in 2022 ter o spremembi uredb (EU) št. 1305/2013, (EU) št. 1306/2013 in (EU) št. 1307/2013 glede sredstev in uporabe v letih 2021 in 2022 ter Uredbe (EU) št. 1308/2013 glede sredstev in razdelitve take podpore v letih 2021 in 2022 (UL L 437, 28.12.2020, str. 1).
- 60 Uredba (EU) 2021/1058 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 24. junija 2021 o Evropskem skladu za regionalni razvoj in Kohezijskem skladu (UL L 231, 30.6.2021, str. 60).
- 61 Uredba (EU) 2021/1056 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 24. junija 2021 o vzpostavitvi Sklada za pravični prehod (UL L 231, 30.6.2021, str. 1).
- 62 Uredba (EU) 2021/695 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 28. aprila 2021 o vzpostavitvi okvirnega programa za raziskave in inovacije Obzorje Evropa, določitvi pravil za sodelovanje in razširjanje rezultatov ter razveljavitvi uredb (EU) št. 1290/2013 in (EU) št. 1291/2013 (UL L 170, 12.5.2021, str. 1).
- 63 Uredba Sveta (EU, Euratom) 2020/2093 z dne 17. decembra 2020 o določitvi večletnega finančnega okvira za obdobje 2021–2027 (UL L 433I, 22.12.2020, str. 11).

Mehanizem za okrevanje in odpornost (RRF)⁶⁴ je nadaljnji vir financiranja za varstvo in obnovo biotske raznovrstnosti in ekosistemov. V zvezi s programom LIFE bi bilo treba posebno pozornost nameniti ustrezni uporabi strateških projektov za naravo kot posebnega orodja, ki bi lahko podprlo izvajanje te uredbe z uspešnim in učinkovitim vključevanjem razpoložljivih finančnih sredstev.

- (71) Na voljo je vrsta pobud EU ter nacionalnih in zasebnih pobud za spodbujanje zasebnega financiranja, kot je program InvestEU⁶⁵, ki prinaša priložnosti za mobilizacijo javnega in zasebnega financiranja, da se med drugim podpreta krepitev narave in biotske raznovrstnosti z zelenimi in modrimi infrastrukturnimi projekti ter ogljično kmetovanje kot zeleni poslovni model⁶⁶.

(71a) Za zagotovitev izvajanja te uredbe so bistvene ustrezne zasebne in javne naložbe v ukrepe za obnovo narave. Zato bi morala Komisija v 12 mesecih po začetku veljavnosti te uredbe in v posvetovanju z državami članicami predložiti poročilo z analizo, v kateri bi opredelila morebitne vrzeli pri izvajanju te uredbe. Navedenemu poročilu bi morali biti po potrebi in brez poseganja v večletni finančni okvir za obdobje po letu 2027 priloženi tudi predlogi za ustrezne ukrepe, vključno s finančnimi ukrepi, za zapolnjevanje opredeljenih vrzeli.

64 Uredba (EU) 2021/241 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 12. februarja 2021 o vzpostavitvi Mehanizma za okrevanje in odpornost (UL L 57, 18.2.2021, str. 17).

65 Uredba (EU) 2021/523 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 24. marca 2021 o vzpostavitvi Programa InvestEU in spremembi Uredbe (EU) 2015/1017 (UL L 107, 26.3.2021, str. 30).

66 Sporočilo Komisije Evropskemu parlamentu in Svetu, Trajnostni ogljikovi krogi (COM(2021) 800 final).

(71b) V skladu z ustaljeno sodno prakso Sodišča morajo sodišča držav članic v skladu z načelom lojalnega sodelovanja iz člena 4(3) Pogodbe o Evropski uniji (PEU) zagotoviti sodno varstvo pravic, ki jih imajo posamezniki na podlagi prava Unije. Nadalje člen 19(1) PEU od držav članic zahteva, da določijo pravna sredstva, potrebna za zagotovitev učinkovitega sodnega varstva na področjih, ki jih ureja pravo Unije. Unija in njene države članice so pogodbenice Konvencije Ekonomske komisije Združenih narodov za Evropo o dostopu do informacij, udeležbi javnosti pri odločanju in dostopu do pravnega varstva v okoljskih zadevah (v nadaljnjem besedilu: Aarhuska konvencija). V skladu z Aarhusko konvencijo bi morale države članice zagotoviti, da imajo člani zadevne javnosti v skladu z ustreznim nacionalnim pravnim sistemom dostop do pravnega varstva.

- (72) Države članice bi morale pri pripravi in izvajanju svojih nacionalnih načrtov za obnovo spodbujati pravičen pristop, ki bi zajemal vse segmente družbe, in sicer z vključitvijo postopkov za sodelovanje javnosti ter z upoštevanjem potreb lokalnih skupnosti in deležnikov.
- (73) V skladu z Uredbo (EU) 2021/2115 Evropskega parlamenta in Sveta⁶⁷ naj bi strateški načrti SKP prispevali k doseganju dolgoročnih nacionalnih ciljev, kot so določeni v zakonodajnih aktih iz Priloge XIII k navedeni uredbi ali kot izhajajo iz njih, in bili z njimi usklajeni. To uredbo o obnovi narave je treba upoštevati, ko Komisija v skladu s členom 159 Uredbe (EU) 2021/2115 do 31. decembra 2025 pregleda seznam iz Priloge XIII k navedeni uredbi.

---

⁶⁷ Uredba (EU) 2021/2115 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 2. decembra 2021 o določitvi pravil o podpori za strateške načrte, ki jih pripravijo države članice v okviru skupne kmetijske politike (strateški načrti SKP) in se financirajo iz Evropskega kmetijskega jamstvenega sklada (EKJS) in Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja (EKSRP), ter o razveljavitvi uredb (EU) št. 1305/2013 in (EU) št. 1307/2013.

- (74) V skladu z zavezo iz osmega okoljskega akcijskega programa do leta 2030⁶⁸ bi morale države članice postopoma opustiti okolju škodljive subvencije na nacionalni ravni, pri čemer bi morale kar najbolj izkoristiti tržne instrumente in orodja za zeleno proračunsko načrtovanje, vključno s tistimi, ki so potrebni za zagotavljanje socialno pravičnega prehoda, ter podpreti podjetja in druge deležnike pri razvoju standardiziranih praks za računovodenje naravnega kapitala.
- (75) Zaradi potrebe po prilagoditvi te uredbe bi bilo treba na Komisijo prenesti pooblastilo za sprejemanje aktov v skladu s členom 290 PDEU v zvezi s spremembo prilog I do VII, da bi se **skupine** habitatov, **seznam vrst ptic, ki se uporabljajo za** [...] indeks splošno razširjenih ptic kmetijske krajine, seznam kazalnikov biotske raznovrstnosti za kmetijske ekosisteme, seznam kazalnikov biotske raznovrstnosti za gozdne ekosisteme, **seznama** morskih **habitatov in** vrst [...] ter primeri ukrepov za obnovo **prilagodili tehničnemu in znanstvenemu napredku, da bi se upoštevale izkušnje, pridobljene z uporabo uredbe, ali zagotovila skladnost s habitatnimi tipi EUNIS**. Zlasti je pomembno, da Komisija pri svojem pripravljalnem delu **izvaja ocene učinkov in** se ustrezno posvetuje, tudi na ravni strokovnjakov, [...] v skladu z načeli, določenimi v Medinstitucionalnem sporazumu z dne 13. aprila 2016 o boljši pripravi zakonodaje⁵². Za zagotovitev enakopravnega sodelovanja pri pripravi delegiranih aktov Evropski parlament in Svet zlasti prejmeta vse dokumente sočasno s strokovnjaki iz držav članic, njuni strokovnjaki pa se lahko sistematično udeležujejo sestankov strokovnih skupin Komisije, ki zadevajo pripravo delegiranih aktov.

---

68 [Sklic se vstavi, ko bo objavljen osmi okoljski akcijski program].

- (76) Za zagotovitev enotnih pogojev za izvajanje te uredbe bi bilo treba na Komisijo prenesti izvedbena pooblastila za določitev metode za spremljanje opraševalcev, določitev metod za spremljanje kazalnikov za kmetijske ekosisteme iz Priloge IV k tej uredbi in kazalnikov za gozdne ekosisteme iz Priloge VI k tej uredbi, vzpostavitev [...] vodilnih okvirov za določanje zadovoljivih ravni urbanega zelenega prostora, urbanega pokrova drevesnih krošenj v urbanih ekosistemih, opraševalcev, kazalnikov za kmetijske ekosisteme iz Priloge IV k tej uredbi in kazalnikov za gozdne ekosisteme iz Priloge VI k tej uredbi, določitev enotne oblike za nacionalne načrte za obnovo ter določitev oblike, strukture in podrobnih ureditev za elektronsko poročanje podatkov in informacij Komisiji. Navedena pooblastila bi bilo treba izvajati v skladu z Uredbo (EU) št. 182/2011 Evropskega parlamenta in Sveta⁶⁹.
- (77) Komisija bi morala opraviti vrednotenje te uredbe. V skladu z odstavkom 22 Medinstitucionalnega sporazuma o boljši pripravi zakonodaje bi moralo navedeno vrednotenje temeljiti na merilih učinkovitosti, uspešnosti, ustreznosti, skladnosti in dodani vrednosti EU ter zagotoviti podlago za ocene učinka morebitnih nadaljnjih ukrepov. Poleg tega bi morala Komisija oceniti potrebo po določitvi dodatnih ciljev za obnovo na podlagi skupnih metod za ocenjevanje stanja ekosistemov, ki niso zajeti v členih 4 in 5, ob upoštevanju najnovejših znanstvenih dokazov.
- (78) Ker države članice ne morejo zadovoljivo doseči ciljev te uredbe, temveč se zaradi obsega in učinkov lažje dosežejo na ravni Unije, lahko Unija sprejme ukrepe v skladu z načelom subsidiarnosti iz člena 5 [...]P[...]E[...]U[...]. V skladu z načelom sorazmernosti iz navedenega člena ta uredba ne presega tistega, kar je potrebno za doseg navedenih ciljev –

---

69 Uredba (EU) št. 182/2011 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. februarja 2011 o določitvi splošnih pravil in načel, na podlagi katerih države članice nadzirajo izvajanje izvedbenih pooblastil Komisije (UL L 55, 28.2.2011, str. 13).

SPREJELA NASLEDNJO UREDBO:

POGLAVJE I SPLOŠNE DOLOČBE

Člen 1

Predmet urejanja

1. Ta uredba določa pravila, ki prispevajo k:
  - (a) nenehni, dolgoročni in trajni obnovi biotsko raznovrstne in odporne narave na kopenskih in morskih območjih Unije z obnovo ekosistemov;
  - (b) doseganju splošnih ciljev Unije na področju blažitve podnebnih sprememb, [...] prilagajanja podnebnim spremembam **in nevtralnosti degradacije tal**;
  - (c) izpolnjevanju mednarodnih zavez Unije.
2. S to uredbo se vzpostavlja okvir, v katerem države članice [...] uvedejo učinkovite ukrepe za obnovo, vezane na posamezno območje, [...] **ki naj bi do leta 2030 skupaj** zajeli najmanj 20 % kopenskih in **20 % morskih območij Unije**, do leta 2050 pa vse ekosisteme, ki jih je treba obnoviti.

Člen 2

Geografsko območje

Ta uredba se uporablja za ekosisteme iz členov 4 do 10:

(a) na ozemlju držav članic;

(aa) v obalnem morju, kot je opredeljeno v Direktivi 2000/60/ES, držav članic, na njihovem morskem dnu in v podtalju;

(b) v vodah, na morskem dnu in v podtalju od temeljne črte proti odprtemu morju, od katere se meri velikost teritorialnih voda, ki sega do najbolj oddaljenega območja, na katerem država članica **ima ali** izvaja suverene pravice **ali jurisdikcijo** v skladu s Konvencijo Združenih narodov o pomorskem mednarodnem pravu iz leta 1982.

Ta uredba se uporablja samo za ekosisteme na evropskem ozemlju držav članic, za katero se uporabljata Pogodbi.

Člen 3

Opredelitve pojmov

Uporabljajo se naslednje opredelitve pojmov:

- (1) „ekosistem“ pomeni dinamično celoto rastlinskih in živalskih združb ter združb **gliv in** mikroorganizmov ter njihovega neživega okolja, ki vzajemno delujejo kot funkcionalna enota, ter vključuje habitatne tipe, habitate vrst in populacije vrst;
- (2) „habitat vrste“ [...] **pomeni habitat vrste, kot je opredeljen v točki (f) člena 1 Direktive 92/43/EGS;**

- (3) „obnova“ pomeni proces aktivne ali pasivne pomoči pri obnovi ekosistema, [...] s čimer naj bi se izboljšali njegova struktura in funkcije, da bi se ohranila ali povečala biotska raznovrstnost in odpornost ekosistemov[...]; obnova ekosistemov za namene te uredbe se doseže z izboljšanjem habitatnega tipa na raven dobrega stanja, [...] njegovo ponovno vzpostavitev na ugodnem referenčnem območju [...] in izboljšanjem habitata vrste [...] na zadostno kakovost in količino v skladu s členom 4, odstavki 1, 2 in 3, ter členom 5, odstavki 1, 2 in 3, [...] ter izpolnitvijo ciljev in obveznosti na podlagi členov 6 do 10, vključno z doseganjem [...] zadovoljivih ravni indikatorjev iz členov 8(1), 9(2) in 10(2), da bi se ohranili ali povečali biotska raznovrstnost in odpornost ekosistemov;
- (4) „dobro stanje“ habitatnega tipa pomeni stanje, v katerem [...] njegove ključne značilnosti [...], zlasti njegove [...] struktura[...] in funkcije ter njegove značilne vrste ali sestava značilnih vrst[...] odražajo visoko raven ekološke celovitosti, stabilnosti in odpornosti, potrebnih za zagotovitev njegovega dolgoročnega ohranjanja, ter tako prispevajo k doseganju ali ohranjanju ugodnega stanja ohranjenosti v skladu s členom 1, točka (e), Direktive 92/43/EGS, kadar je zadevni habitatni tip naveden v Prilogi I k navedeni direktivi, v morskih ekosistemih pa tedaj, kadar prispevajo k doseganju ali ohranjanju dobrega okoljskega stanja v skladu s členom 3(5) Direktive 2008/56/ES;

- (5) „ugodno referenčno območje“ pomeni celotno območje habitatnega tipa v določeni biogeografski ali morski regiji na nacionalni ravni, ki se šteje za minimalno potrebno za zagotovitev dolgoročne sposobnosti preživetja habitatnega tipa in njegovih **značilnih vrst ali sestav značilnih vrst**, ter vseh njegovih pomembnih ekoloških sprememb v njegovem naravnem območju razširjenosti, ki ga sestavljajo območje habitatnega tipa in, če navedeno območje ni zadostno, območje, potrebno za ponovno vzpostavitev habitatnega tipa; **če je zadevni habitatni tip naveden v Prilogi I k Direktivi 92/43/EGS, takšna ponovna vzpostavitev prispeva k doseganju ugodnega stanja ohranjenosti v skladu s členom 1, točka (c), navedene direktive, v morskih ekosistemih pa taka ponovna vzpostavitev prispeva k doseganju ali ohranjanju dobrega okoljskega stanja v skladu s členom 3(5) Direktive 2008/56/ES;**
- (6) „zadostna kakovost habitata“ pomeni kakovost habitata vrste, ki omogoča izpolnjevanje ekoloških zahtev vrste v katerem koli stadiju njenega razvoja, da se sama dolgoročno ohranja kot preživetja sposobna sestavina svojega habitata na svojem naravnem območju razširjenosti, **s čimer prispeva k doseganju ali ohranjanju ugodnega stanja ohranjenosti v skladu s členom 1, točka (i), Direktive 92/43/EGS za vrste iz Priloge II, IV ali V navedene direktive in ohranitvi populacij vrst prostoživeč ptic, ki jih zajema Direktiva 2009/147/ES, v morskih ekosistemih pa prispeva k doseganju ali ohranjanju dobrega okoljskega stanja v skladu s členom 3(5) Direktive 2008/56/ES;**

- (7) „zadostna količina habitata“ pomeni količino habitata vrste, ki omogoča izpolnjevanje ekoloških zahtev vrste v katerem koli stadiju njenega razvoja, da se sama dolgoročno ohranja kot preživetja sposobna sestavina svojega habitata v njegovem naravnem območju razširjenosti, **s čimer prispeva k doseganju ali ohranjanju ugodnega stanja ohranjenosti v skladu s členom 1, točka (i), Direktive 92/43/EGS za vrste iz Priloge II, IV ali V navedene direktive in ohranitvi populacij vrst prostoživeč ptic, ki jih zajema Direktiva 2009/147/ES, v morskih ekosistemih pa prispeva k doseganju ali ohranjanju dobrega okoljskega stanja v skladu s členom 3(5) Direktive 2008/56/ES;**
- (8) „opraševalec“ pomeni prosto živečo [...] **žuželko**, ki prenaša cvetni prah iz prašnice rastline do brazde rastline, s čimer omogoča oploditev in proizvodnjo semen;
- (9) „upad opraševalskih populacij“ pomeni zmanjševanje številčnosti ali raznovrstnosti opraševalcev ali obojega;
- (9a) „domorodna drevesna vrsta“ pomeni drevesno vrsto, ki se pojavlja na svojem naravnem območju razširjenosti (preteklem ali sedanjem) in območju morebitne razpršitve (tj. na območju razširjenosti, ki ga naravno zaseda ali na katerem bi obstajala brez neposrednega ali posrednega vnosa ali nege ljudi);**
- (10) „lokalna upravna enota“ pomeni upravno enoto države članice na nizki ravni, ki je nižja od province, regije ali države, ustanovljeno v skladu s členom 4 Uredbe (ES) št. 1059/2003 Evropskega parlamenta in Sveta⁷⁰;

---

70 Uredba (ES) št. 1059/2003 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. maja 2003 o oblikovanju skupne klasifikacije statističnih teritorialnih enot (NUTS) (UL L 154, 21.6.2003, str. 1).

- (10a) **„urbana središča“ in „urbani grozdi“ pomenijo teritorialne enote, ki so bile v mestih, manjših mestih in predmestjih razvrščene z uporabo tipologije na podlagi mreže, ustanovljene v skladu s členom 4b(2) Uredbe (ES) št. 1059/2003;**
- (11) „mesta“ pomenijo lokalne upravne enote, v katerih vsaj 50 % prebivalstva živi v enem ali več urbanih središčih, kar se meri z uporabo stopnje urbanizacije, določene v skladu s členom 4b.3, točka (a), Uredbe (ES) št. 1059/2003;
- (12) „manjša mesta in predmestja“ pomenijo lokalne upravne enote, v katerih manj kot 50 % prebivalstva živi v urbanem središču, vendar vsaj 50 % prebivalstva živi v urbanem grozdu, kar se meri z uporabo stopnje urbanizacije, določene v skladu s členom 4b.3, točka (a), Uredbe (ES) št. 1059/2003;
- (12a) **„primestna območja“ pomenijo območja v bližini urbanih središč ali urbanih grozdov, vključno z vsemi območji, ki so oddaljena 1 kilometer od zunanjih meja teh mestnih središč ali mestnih grozdov, in so v istem mestu ali manjšem mestu in predmestju kot navedena urbana središča ali urbani grozdi;**
- (13) „urbani zeleni prostor“ pomeni [...] **celotno površino, poraščeno z drevesi, grmičevjem, trajno zelnato vegetacijo, lišaji in mahovi, ribniki in vodotoki,** [...] kot jih najdemo v mestih, manjših mestih ali predmestjih, izračunano na podlagi podatkov, ki jih zagotovi Copernicusova storitev za spremljanje kopnega, vzpostavljena z Uredbo (EU) 2021/696 Evropskega parlamenta in Sveta⁷¹, **in, kadar so na voljo za zadevno državo članico, drugih ustreznih dopolnilnih podatkov, ki jih zagotovi navedena država članica;**

---

71 Uredba (EU) 2021/696 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 28. aprila 2021 o vzpostavitvi Vesoljskega programa Unije in ustanovitvi Agencije Evropske unije za vesoljski program ter razveljavitvi uredb (EU) št. 912/2010, (EU) št. 1285/2013 in (EU) št. 377/2014 in Sklepa št. 541/2014/EU (UL L 170, 12.5.2021, str. 69).

- (14) „urbani pokrov drevesnih krošenj“ pomeni celotno površino drevesnega pokrova v mestih, manjših mestih in predmestjih, izračunano na podlagi podatkov o gostoti drevesnega pokrova, ki jih zagotovi storitev Copernicus za spremljanje kopnega, vzpostavljena z Uredbo (EU) 2021/696 Evropskega parlamenta in Sveta, **in, kadar so na voljo za zadevno državo članico, drugih ustreznih dopolnilnih podatkov, ki jih zagotovi navedena država članica;[...]**
- (14a) **„prosto tekoča reka“ pomeni reko ali del reke, katere vzdolžne, prečne in navpične povezljivosti ne ovirajo umetne strukture, ki tvorijo oviro, in katere naravne funkcije pretežno niso prizadete;**
- (14b) **„ponovno mokrenje šotišč“ pomeni pretvorbo izsušenih šotnih tal v mokra tla;**
- (15) „namenska območja za obnovljive vire energije“ pomenijo namenska območja za obnovljive vire energije, kot so opredeljena v členu 2, točka (9a), Direktive (EU) 2018/2001 Evropskega parlamenta in Sveta⁷².

---

72 Predlog direktive Evropskega parlamenta in Sveta o spremembi Direktive (EU) 2018/2001 o spodbujanju uporabe energije iz obnovljivih virov, Direktive 2010/31/EU o energetske učinkovitosti stavb in Direktive 2012/27/EU o energetske učinkovitosti (COM(2022) 222 final).

POGLAVJE II

CILJI IN OBVEZNOSTI GLEDE OBNOVE

Člen 4

Obnova kopenskih, obalnih in sladkovodnih ekosistemov

1. Države članice vzpostavijo ukrepe za obnovo, ki so potrebni za izboljšanje območij dobrega stanja habitatnih tipov iz Priloge I, ki niso v dobrem stanju. Taki ukrepi se vzpostavijo: [...]
  - (a) do leta 2030 vsaj na 30 % celotnega območja vsake skupine habitatnih tipov iz Priloge I, ki ni v dobrem stanju, kot je navedeno v nacionalnem načrtu za obnovo iz člena 12;
  - (b) do leta 2040 na vsaj 60 % in do leta 2050 na vsaj 90 % območja vsake skupine habitatnih tipov iz Priloge I, ki ni v dobrem stanju, kot je navedeno v nacionalnem načrtu za obnovo iz člena 12.
2. Države članice vzpostavijo ukrepe za obnovo, ki so potrebni za ponovno vzpostavitev habitatnih tipov iz Priloge I na območjih, ki jih navedeni habitatni tipi ne zajemajo, da bi se doseglo ugodno referenčno območje zanje. Taki ukrepi se do leta 2030 vzpostavijo na območjih, ki predstavljajo najmanj 30 % dodatne celotne površine, potrebne za doseganje skupnega ugodnega referenčnega območja vsake skupine habitatnih tipov iz Priloge I, kot je navedeno v nacionalnem načrtu za obnovo iz člena 12, najmanj 60 % navedene površine do leta 2040 in 100 % navedene površine do leta 2050.

3. Države članice vzpostavijo ukrepe za obnovo kopenskih, obalnih in sladkovodnih habitatov vrst iz prilog II, IV in V k Direktivi 92/43/EGS ter drugih kopenskih, obalnih in sladkovodnih habitatov prostoživečih ptic, zajetih z Direktivo 2009/147/ES, ki so, **poleg ukrepov za obnovo v skladu z odstavkoma 1 in 2 tega člena,** potrebni za izboljšanje kakovosti in količine navedenih habitatov, vključno z njihovo ponovno vzpostavitev, in za izboljšanje povezljivosti, dokler nista doseženi zadostna kakovost in količina navedenih habitatov.
4. Določitev najprimernejših območij za ukrepe za obnovo v skladu z odstavki 1, 2 in 3 tega člena temelji na najboljšem razpoložljivem znanju in najnovejših znanstvenih dokazih o stanju habitatnih tipov iz Priloge I, ki se meri s strukturo in funkcijami, potrebnimi za njihovo dolgoročno ohranitev, vključno z njihovimi značilnimi vrstami, kot je navedeno v členu 1(e) Direktive 92/43/EGS, ter o kakovosti in količini habitatov vrst iz odstavka 3 tega člena, **ob upoštevanju informacij, predloženih v skladu s členom 17 Direktive 92/43/EGS in členom 12 Direktive 2009/147/ES ter, kadar je to ustrezno, raznolikosti razmer v različnih regijah, kot je navedeno v členu 11(9a).** [...]
- 4a. Države članice najpozneje do leta 2030 zagotovijo, da je stanje znano za vsaj 90 % območja, porazdeljenega po vseh habitatnih tipih iz Priloge I. Stanje vseh območij habitatnih tipov iz Priloge I je znano do leta 2040.**
5. Pri ukrepih za obnovo iz odstavkov 1 in 2 se upošteva potreba po izboljšani povezljivosti med habitatnimi tipi iz Priloge I in ekološkimi zahtevami vrst iz odstavka 3, prisotnimi v navedenih habitatnih tipih.

6. Države članice zagotovijo, da se na območjih, na katerih se izvajajo ukrepi za obnovo v skladu z odstavki 1, 2 in 3, nenehno izboljšujeta stanje habitatnih tipov iz Priloge I, dokler se ne doseže dobro stanje, pa tudi kakovost habitatov vrst iz odstavka 3, dokler se ne doseže zadostna kakovost navedenih habitatov. Države članice zagotovijo, da se območja, na katerih je bilo doseženo dobro stanje in na katerih je bila dosežena zadostna kakovost habitatov vrst, **znatno** ne poslabšajo.
7. Države članice **najpozneje do datuma objave svojih nacionalnih načrtov za obnovo v skladu s členom 14(6) sprejmejo potrebne ukrepe [...] za namene preprečevanja znatnega poslabšanja območij, kjer so prisotni habitatni tipi iz Priloge I, ki so v dobrem stanju ali so potrebni za doseganje ciljev za obnovo iz odstavka 1 [...]**.
8. Zunaj območij Natura 2000 je neizpolnjevanje obveznosti iz odstavka [...] 6 [...] upravičeno, če so razlogi zanj:
- (a) višja sila, **vkjučno z naravnimi nesrečami;**
  - (b) neizogibne spremembe habitatov, ki so neposredna posledica podnebnih sprememb; [...]
  - (c) **načrt oziroma** projekt prevladujočega javnega interesa, za katerega ni na voljo manj škodljivih alternativnih rešitev, pri čemer se to določi za vsak primer posebej; **ali**[...]
  - (d) **ukrepanje ali neukrepanje tretjih držav, za katero zadevna država članica ni odgovorna.**

8a. Zunaj območij Natura 2000 se obveznost sprejetja potrebnih ukrepov iz odstavka 7 ne uporablja za poslabšanje stanja, ki ga povzročijo:

- (a) višja sila, vključno z naravnimi nesrečami;**
- (b) neizogibne spremembe habitatov, ki so neposredna posledica podnebnih sprememb;**
- (c) načrti oziroma projekti prevladujočega javnega interesa, za katere ni na voljo manj škodljivih alternativnih rešitev, ali**
- (d) ukrepanje ali neukrepanje tretjih držav, za katero zadevna država članica ni odgovorna.**

9. Na območjih Natura 2000 je neizpolnjevanje obveznosti iz odstavkov 6 in 7 upravičeno, če so razlogi zanj:

- (a) višja sila, **vključno z naravnimi nesrečami;**
- (b) neizogibne spremembe habitatov, ki so neposredna posledica podnebnih sprememb[...], ali
- (c) načrt oziroma projekt, odobren v skladu s členom 6(4) Direktive 92/43/EGS.

10. Države članice zagotovijo, da:

- (a) se območje habitata v dobrem stanju povečuje za habitatne tipe iz Priloge I, dokler ni najmanj 90 % območja v dobrem stanju in dokler se ne doseže ugodno referenčno območje za vsak habitatni tip v vsaki biogeografski regiji [...] [...] **zadevne države članice**;
- (b) se čedalje bolj povečujeta zadostna kakovost in količina kopenskih, obalnih in sladkovodnih habitatov vrst iz prilog II, IV in V k Direktivi 92/43/EGS in vrst, zajetih z Direktivo 2009/147/ES.

Člen 5

Obnova morskih ekosistemov

1. Države članice vzpostavijo ukrepe za obnovo, ki so potrebni za izboljšanje stanja habitatnih tipov iz Priloge II, ki niso v dobrem stanju, tako da bodo postali območja dobrega stanja. Taki ukrepi se vzpostavijo [...] [...]:

- (a) **do leta 2030 vsaj na 30 % celotnega območja skupin 1–6 habitatnih tipov iz Priloge II, ki ni v dobrem stanju, kot je navedeno v nacionalnem načrtu za obnovo iz člena 12;**
- (b) **do leta 2040 na vsaj 60 % in do leta 2050 na vsaj 90 % območja skupin 1–6 habitatnih tipov iz Priloge II, ki ni v dobrem stanju, kot je navedeno v nacionalnem načrtu za obnovo iz člena 12;**

(c) do leta 2040 na dveh tretjinah odstotka iz točke (d) območja skupine 7 habitatnih tipov iz Priloge II, ki ni v dobrem stanju, kot je navedeno v nacionalnem načrtu za obnovo iz člena 12, in

(d) do leta 2050 na odstotku, opredeljenem v skladu s členom 11(2a), območja skupine 7 habitatnih tipov iz Priloge II, ki ni v dobrem stanju, kot je navedeno v nacionalnem načrtu za obnovo iz člena 12.

Odstotek iz točke (d) se določi tako, da ne preprečuje doseganja ali ohranjanja dobrega okoljskega stanja, kot je določeno v skladu s členom 9(1) Direktive 2008/56/ES.

2. Države članice vzpostavijo ukrepe za obnovo, ki so potrebni za ponovno vzpostavitev habitatnih tipov iz Priloge II na območjih, ki jih navedeni habitatni tipi ne zajemajo, **da bi se doseglo ugodno referenčno območje zanje.** Taki ukrepi se do leta 2030 vzpostavijo na območjih, ki predstavljajo najmanj 30 % dodatne celotne površine, potrebne za doseganje skupnega ugodnega referenčnega območja vsake skupine habitatnih tipov, kot je navedeno v nacionalnem načrtu za obnovo iz člena 12, najmanj 60 % navedene površine do leta 2040 in 100 % navedene površine do leta 2050.

3. Države članice vzpostavijo ukrepe za obnovo morskih habitatov vrst iz Priloge III ter prilog II, IV in V k Direktivi 92/43/EGS in morskih habitatov divjih ptic, zajetih v Direktivi 2009/147/ES, ki so **poleg ukrepov za obnovo, vzpostavljenih v skladu z odstavkoma 1 in 2 tega člena,** potrebni za izboljšanje kakovosti in količine navedenih habitatov, vključno z njihovo ponovno vzpostavitvijo, ter za izboljšanje povezljivosti, dokler nista doseženi zadostna kakovost in količina navedenih habitatov.

4. Določitev najprimernejših območij za ukrepe za obnovo v skladu z odstavki 1, 2 in 3 tega člena temelji na najboljšem razpoložljivem znanju in najnovejšem **tehničnem in znanstvenem [...]** **napredku pri določanju [...]** stanja habitatnih tipov iz Priloge II, [...] ter kakovosti in količine habitatov vrst iz odstavka 3 tega člena, **ob upoštevanju informacij, predloženih v skladu s členom 17 Direktive 92/43/EGS, [...]** **členom 12 Direktive 2009/147/ES in členom 17[...] Direktive 2008/56/ES.** [...]
- 4a. Države članice najpozneje do leta 2030 zagotovijo, da je stanje znano za vsaj 50 % območja, porazdeljenega po vseh habitatnih tipih iz Priloge II. Stanje vseh območij habitatnih tipov iz Priloge II mora biti znano do leta 2040.**
5. Pri ukrepih za obnovo iz odstavkov 1 in 2 se upošteva potreba po izboljšani **ekološki skladnosti in** povezljivosti med habitatnimi tipi iz Priloge II in ekološkimi zahtevami vrst iz odstavka 3, ki so prisotne v navedenih habitatnih tipih.
6. Države članice zagotovijo, da se na območjih, na katerih se izvajajo ukrepi za obnovo v skladu z odstavki 1, 2 in 3, nenehno izboljšujeta stanje habitatnih tipov iz Priloge II, dokler se ne doseže dobro stanje, pa tudi kakovost habitatov vrst iz odstavka 3, dokler se ne doseže zadostna kakovost navedenih habitatov. Države članice zagotovijo, da se območja, na katerih je bilo doseženo dobro stanje in na katerih je bila dosežena zadostna kakovost habitatov vrst, **znatno** ne poslabšajo.

7. Države članice **najpozneje do datuma objave svojih nacionalnih načrtov za obnovo v skladu s členom 14(6) sprejmejo potrebne ukrepe [...]** za območja [...], **za namene preprečevanja znatnega poslabšanja območij, kjer so prisotni habitatni tipi iz Priloge II, ki so v dobrem stanju ali so potrebni za doseganje ciljev za obnovo iz odstavka 1.** [...].
8. Zunaj območij Natura 2000 je neizpolnjevanje obveznosti iz odstavka [...] 6 [...] upravičeno, če so razlogi zanj:
- (a) višja sila, **vkjučno z naravnimi nesrečami;**
  - (b) neizogibne spremembe habitatov, ki so neposredna posledica podnebnih sprememb; [...]
  - (c) **načrt oziroma** projekt prevladujočega javnega interesa, za katerega ni na voljo manj škodljivih alternativnih rešitev, pri čemer se to določi za vsak primer posebej; **ali**[...]
  - (d) **ukrepanje ali neukrepanje tretjih držav, za katero zadevna država članica ni odgovorna.**
- 8a. Zunaj območij Natura 2000 se obveznost sprejetja potrebnih ukrepov iz odstavka 7 ne uporablja za poslabšanje stanja, ki ga povzročijo:**
- (a) **višja sila, vključno z naravnimi nesrečami;**
  - (b) **neizogibne spremembe habitatov, ki so neposredna posledica podnebnih sprememb;**
  - (c) **načrti oziroma projekti prevladujočega javnega interesa, za katere ni na voljo manj škodljivih alternativnih rešitev, ali**
  - (d) **ukrepanje ali neukrepanje tretjih držav, za katero zadevna država članica ni odgovorna.**

9. Na območjih Natura 2000 je neizpolnjevanje obveznosti iz odstavkov 6 in 7 upravičeno, če so razlogi zanj:
- (a) višja sila, **vkjučno z naravnimi nesrečami**;
  - (b) neizogibne spremembe habitatov, ki so neposredna posledica podnebnih sprememb[...], ali
  - (c) načrt oziroma projekt, odobren v skladu s členom 6(4) Direktive 92/43/EGS.
10. Države članice zagotovijo, da:
- (a) se območje habitata v dobrem stanju povečuje za habitatne tipe iz **skupin 1–6 iz Priloge II, dokler ni najmanj 90 % območja v dobrem stanju in dokler se ne doseže ugodno referenčno območje za vsak habitatni tip v vsaki biogeografski regiji [...]** **zadevne države članice**;
  - (aa) se območje habitata v dobrem stanju povečuje za habitatne tipe iz skupine 7 iz Priloge II, dokler ni vsaj odstotek iz odstavka 1, točka (d), v dobrem stanju in dokler se ne doseže ugodno referenčno območje za vsak habitatni tip v vsaki biogeografski regiji zadevne države članice**;
  - (b) se čedalje bolj povečujeta zadostna kakovost in količina morskih habitatov vrst iz Priloge III ter prilog II, IV in V k Direktivi 92/43/EGS in vrst, zajetih z Direktivo 2009/147/ES.

Člen 5a

Energija iz obnovljivih virov

Za namene člena 4(8) in (8a) ter člena 5(8) in (8a) se za načrtovanje, gradnjo in obratovanje obratov za proizvodnjo energije iz obnovljivih virov, njihovo priključitev na omrežje, povezano omrežje ter sredstva za skladiščenje domneva, da so v prevladujočem javnem interesu. Države članice jih lahko izvzamejo iz zahteve, da v skladu s členom 4(8) in (8a) ter členom 5(8) in (8a) ni na voljo manj škodljivih alternativnih rešitev, če se nahajajo na območju za pospešeno uvajanje obnovljivih virov energije ali na območju z namensko infrastrukturo, določenem v načrtu, ki je bil sprejet v skladu s členom 15c ali 15e Direktive (EU) 2018/2001 in je bil predmet strateške okoljske presoje v skladu s pogoji iz Direktive 2001/42/ES. Države članice lahko v ustrezno utemeljenih in posebnih okoliščinah omejijo uporabo te določbe na nekatere dele svojega ozemlja ter na nekatere vrste tehnologij ali na projekte z določenimi tehničnimi značilnostmi v skladu s prednostnimi nalogami iz celovitih nacionalnih energetske in podnebne načrtov na podlagi Uredbe (EU) 2018/1999. Države članice obvestijo Komisijo o omejitvah, ki jih uporabljajo, in jih utemeljijo.

Člen 5b

Nacionalna obramba

Za namene člena 4(8) in (8a) ter člena 5(8) in (8a) lahko države članice določijo, da se za načrte in projekte, namenjene izključno nacionalni obrambi, domneva, da so v prevladujočem javnem interesu. Za namene člena 4(8) in (8a) ter člena 5(8) in (8a) lahko države članice takšne načrte in projekte tudi izvzamejo iz zahteve, da ni na voljo manj škodljivih alternativnih rešitev. Kadar pa se ta izjema uporablja, zadevna država članica sprejme ukrepe, kolikor je to razumno in izvedljivo, da bi ublažila vplive na habitatne tipe.

Člen 6

Obnova urbanih ekosistemov

1. Države članice zagotovijo, da do **31. decembra 2030 v celotnem nacionalnem območju** ne pride do neto izgub urbanega zelenega prostora ter **v območjih urbanih ekosistemov, določenih v skladu s členom 11(2b),** do neto izgub urbanega pokrova drevesnih krošenj, v primerjavi z **[leto začetka veljavnosti te uredbe]** [...]. **Za namene te obveznosti lahko države članice iz tega celotnega nacionalnega območja izključijo območja urbanih ekosistemov mest in manjših mest ter predmestij, v katerih delež urbanega zelenega prostora v mestnih središčih in urbanih grozdih zadevnega mesta ali manjšega mesta in predmestja presega 50 %, delež urbanega pokrova drevesnih krošenj pa presega 10 %.**
2. Države članice [...] zagotovijo, da se **po tem datumu doseže trend** povečanja skupnega nacionalnega območja urbanega zelenega prostora, **tudi z vključevanjem urbanega zelenega prostora v stavbe in infrastrukturo v območjih urbanih ekosistemov,** **določenih v skladu s členom 11(2b), ki se izmeri vsakih šest let po 31. decembru 2030,** **dokler se ne doseže zadovoljiva raven, opredeljena v skladu s členom 11(3)** [...].

3. Države članice [...] zagotovijo, **da se doseže trend povečanja** [...] [...] urbanega pokrova drevesnih krošenj **v vsakem območju urbanega ekosistema, določenega v skladu s členom 11(2b),** [...] [...] **ki se izmeri vsakih šest let po 31. decembru 2030, dokler se ne doseže zadovoljiva raven, opredeljena v skladu s členom 11(3).**

[...]

[...]

Člen 7

Obnova naravne rečne povezljivosti in naravnih funkcij povezanih poplavnih območij

1. Države članice pripravijo popis **umetnih** ovir za [...] povezljivost površinskih voda, **pri čemer upoštevajo njihove socialno-ekonomske funkcije,** ter opredelijo ovire, ki jih je treba odstraniti, da se prispeva k doseganju ciljev za obnovo iz člena 4 te uredbe in cilja obnove najmanj 25 000 km rek v stanje prosto tekočih rek v Uniji do leta 2030, brez poseganja v Direktivo 2000/60/ES, zlasti člen 4(3), (5) in (7) Direktive, ter Uredbo št. 1315/2013, zlasti člen 15 Uredbe.
2. Države članice odstranijo **umetne** ovire za [...] povezljivost površinskih voda [...] **na podlagi popisa** iz odstavka 1 tega člena, v skladu z načrtom za njihovo odstranitev iz člena 12(2), točki **(e) in** (f). Države članice pri odpravljanju ovir obravnavajo predvsem zastarele ovire, ki niso več potrebne za proizvodnjo energije iz obnovljivih virov, plovbo po celinskih plovnihih poteh, **zaščito pred poplavami,** oskrbo z vodo ali za druge namene.

3. Države članice odstranitev ovir iz odstavka 2 dopolnijo z ukrepi, potrebnimi za izboljšanje naravnih funkcij povezanih poplavnih območij.
4. **Države članice zagotovijo, da se ohranijo rečna povezljivost in naravne funkcije povezanih poplavnih območij, obnovljenih v skladu z odstavkoma 2 in 3.**

Člen 8

Obnova opraševalskih populacij

1. Države članice obrnejo trend upada opraševalskih populacij do leta 2030, nato pa dosežejo trend povečanja opraševalskih populacij, ki se po letu 2030 meri vsakih [...] **šest** let, dokler se ne dosežejo zadovoljive ravni, kot je določeno v skladu s členom 11(3).
2. Komisija sprejme izvedbene akte za določitev metode za spremljanje opraševalskih populacij. Ti izvedbeni akti se sprejmejo v skladu s postopkom pregleda iz člena 21(2).
3. Metoda iz odstavka 2 zagotavlja standardiziran pristop k zbiranju letnih podatkov o številčnosti in raznovrstnosti vrst opraševalcev in ocenjevanju trendov opraševalskih populacij.

Člen 9

Obnova kmetijskih ekosistemov

1. Poleg območij, na katerih se izvajajo ukrepi za obnovo v skladu s členom 4(1), (2) in (3), države članice vzpostavijo ukrepe za obnovo, potrebne za povečanje biotske raznovrstnosti kmetijskih ekosistemov.

2. Države članice na nacionalni ravni dosežejo trend povečanja vsakega od naslednjih kazalnikov v kmetijskih ekosistemih, kot je podrobneje opredeljeno v Prilogi IV, ki se merijo v obdobju od datuma začetka veljavnosti te uredbe do 31. decembra 2030, nato pa vsakih [...] **šest** let, dokler se ne dosežejo zadovoljive ravni, določene v skladu s členom 11(3):
- (a) indeks travniških metuljev;
  - (b) zaloge organskega ogljika v obdelovalnih mineralnih tleh;
  - (c) delež kmetijskih zemljišč z visokoraznovrstnimi značilnostmi pokrajine.
3. Države članice uvedejo ukrepe za obnovo, s katerimi zagotovijo, da indeks splošno razširjenih ptic kmetijske krajine na nacionalni ravni, ki temelji na vrstah, navedenih v Prilogi V, indeksiran dne ... [UL: vstavite datum = prvi dan meseca, ki sledi 12 mesecem po datumu začetka veljavnosti te uredbe] = 100, dosega naslednje ravni:
- (a) 110 do leta 2030, 120 do leta 2040 in 130 do leta 2050 za države članice, navedene v Prilogi V, katerih populacije ptic kmetijske krajine so bile v zgodovini bolj izčrpane;
  - (b) 105 do leta 2030, 110 do leta 2040 in 115 do leta 2050 za države članice, navedene v Prilogi IV, katerih populacije ptic kmetijske krajine so bile v zgodovini manj izčrpane.
4. Za organska tla v kmetijski rabi, ki predstavljajo izsušena šotišča, države članice vzpostavijo ukrepe za obnovo. Navedeni ukrepi se vzpostavijo na najmanj:
- (a) 30 % takih območij do leta 2030, najmanj četrtina katerih je bila ponovno vzpostavljena;
  - (b) **40**[...] % takih območij do leta 2040, najmanj polovica katerih je bila ponovno vzpostavljena;
  - (c) **50**[...] % takih območij do leta 2050, najmanj polovica katerih je bila ponovno vzpostavljena.

Države članice lahko na območjih izkopavanja šote uvedejo ukrepe za obnovo, vključno s ponovnim mokrenjem, in jih štejejo za območja, ki prispevajo k doseganju zadevnih ciljev iz prvega pododstavka, točke (a), (b) in (c).

Poleg tega lahko države članice uvedejo ukrepe za obnovo za ponovno mokrenje organskih tal, ki predstavljajo izsušena šotišča in so v rabi, ki ni kmetijska raba niti izkopavanje šote, ter štejejo, da ta območja ponovno vzpostavljenih mokrišč prispevajo do največ **40**[...] % k doseganju ciljev iz prvega pododstavka, točke (a), (b) in (c).

Ukrepi za obnovo, ki vključujejo ponovno mokrenje šotišč, vključno z vodostaji, ki jih je treba doseči, prispevajo k zmanjšanju neto emisij toplogrednih plinov in povečanju biotske raznovrstnosti, pri čemer se upoštevajo nacionalne in lokalne okoliščine.

Kadar je to ustrezno utemeljeno, lahko država članica obseg ponovnega mokrenja šotišč v kmetijski rabi zmanjša na manj, kot se zahteva v skladu s točkami (a), (b) in (c), če bi takšno ponovno mokrenje verjetno znatno negativno vplivalo na infrastrukturo, stavbe, prilagajanje podnebnim spremembam ali druge javne interese in če ponovnega mokrenja ni mogoče izvesti na zemljiščih, ki niso kmetijska zemljišča. To zmanjšanje se določi v skladu s členom 11(4b).

Člen 10

Obnova gozdnih ekosistemov

1. Poleg območij, na katerih se izvajajo ukrepi za obnovo v skladu s členom 4(1), (2) in (3), države članice vzpostavijo ukrepe za obnovo, potrebne za povečanje biotske raznovrstnosti gozdnih ekosistemov.

2. Države članice dosežejo na nacionalni ravni trend povečanja vsakega od naslednjih kazalnikov v gozdnih ekosistemih, kot je podrobneje določeno v Prilogi VI, ki se merijo v obdobju od datuma začetka veljavnosti te uredbe do 31. decembra 2030, nato pa vsakih [...] šest let, dokler se ne dosežejo zadovoljive ravni, določene v skladu s členom 11(3):

(a) stoječi odmrli les,

(b) ležeči odmrli les,

[...]

[...]

([...]**c**) indeks splošno razširjenih gozdnih ptic[...]

[...].

2a. Kot je podrobneje določeno v Prilogi VI, države članice na nacionalni ravni dosežejo trend povečanja pri treh od naslednjih kazalnikov v gozdnih ekosistemih, ki jih izberejo na podlagi njihove primernosti za dokazovanje povečanja biotske raznovrstnosti gozdnih ekosistemov v zadevni državi članici. Trend se meri v obdobju od datuma začetka veljavnosti te uredbe do 31. decembra 2030, nato pa vsakih šest let, dokler se ne dosežejo zadovoljive ravni, določene v skladu s členom 11(3):

(a) delež gozdov z neenakomerno starostno strukturo,

(b) gozdna povezljivost,

(c) zaloge organskega ogljika,

(d) delež gozdov, v katerih prevladujejo domorodne drevesne vrste,

(e) raznolikost drevesnih vrst.

3. Neizpolnjevanje obveznosti iz odstavkov 2 in 2a je upravičeno, če so razlogi zanj:

- (a) obsežna višja sila, kar vključuje naravne nesreče, zlasti nenačrtovane in nenadzorovane požare v naravi, ali**
- (b) neizogibne spremembe habitatov, ki so neposredna posledica podnebnih sprememb.**

POGLAVJE III
NACIONALNI NAČRTI ZA OBNOVO

Člen 11

Priprava nacionalnih načrtov za obnovo

1. Države članice pripravijo nacionalne načrte za obnovo in izvajajo pripravljalno spremljanje in raziskave, potrebne za opredelitev ukrepov za obnovo, ki so potrebni za doseganje ciljev in izpolnjevanje obveznosti iz členov 4 do 10, ob upoštevanju najnovejših znanstvenih dokazov.
2. Države članice opredelijo območje, ki ga je treba obnoviti, da bi se dosegli cilji za obnovo iz členov 4 in 5, ob upoštevanju stanja habitatnih tipov iz člena 4(1) in (2) ter člena 5(1) in (2) ter kakovosti in količine habitatov vrst iz člena 4(3) in člena 5(3) [...]. Količinska opredelitev med drugim temelji na naslednjih informacijah:
  - (a) za vsak habitatni tip:
    - (i) skupno območje habitata in zemljevid njegove trenutne razširjenosti;
    - (ii) območje habitata, ki ni v dobrem stanju;

- (iii) ugodno referenčno območje, pri katerem se upoštevajo **evidence zgodovinskih podatkov [...]** in napovedane spremembe okoljskih pogojev zaradi podnebnih sprememb;
- (iv) območja, ki so najprimernejša za ponovno vzpostavitev habitatnih tipov glede na obstoječe in napovedane spremembe okoljskih pogojev zaradi podnebnih sprememb;
- (b) zadostna kakovost in količina habitatov vrst, ki sta potrebni za doseganje njihovega ugodnega stanja ohranjenosti, ob upoštevanju območij, ki so najprimernejša za ponovno vzpostavitev navedenih habitatov, in povezljivosti, ki je potrebna med habitatni za uspevanje populacij vrst, pa tudi obstoječih in napovedanih sprememb okoljskih pogojev zaradi podnebnih sprememb.

(ba) Za opredelitev območja vsakega habitatnega tipa, ki ga je treba obnoviti za doseganje ciljev za obnovo iz člena 4(1), točka (a), in člena 5(1), točka (a), območje habitata, ki ni v dobrem stanju, iz točke (a)(ii) vključuje le tista območja, za katera je znano, v kakšnem stanju so.

(bb) Za opredelitev območja vsakega habitatnega tipa, ki ga je treba obnoviti za doseganje ciljev za obnovo iz člena 4(1), točka (b), in člena 5(1), točka (b), območje habitata, ki ni v dobrem stanju, iz točke (a)(ii) vključuje le tista območja, za katera je znano, v kakšnem stanju so oziroma v kakšnem stanju naj bi bila v skladu s členom 4(4a) in 5(4a).

2a. Za skupino 7 habitatnih tipov iz Priloge II države članice določijo odstotek iz člena 5(1), točka (d).

2b. Države članice določijo in kartirajo območja urbanih ekosistemov iz člena 6 za vsa svoja mesta, manjša mesta in predmestja.

Območje urbanega ekosistema v mestu, manjšem mestu ali predmestju vključuje:

- (a) celotno mesto ali manjše mesto in predmestje; ali**
- (b) predele mesta ali manjšega mesta in predmestja, kar vključuje vsaj urbana središča, urbane grozde ter, če zadevne države članice menijo, da je to primerno, primestna območja.**

Države članice lahko združijo območja urbanih ekosistemov dveh ali več sosednjih mest in/ali manjših mest in predmestij v eno samo območje urbanega ekosistema, ki je skupno tem mestom in/ali manjšim mestom in predmestjem.

- 3. Države članice najpozneje do leta 2030 za vsakega od kazalnikov iz členov 8(1), 9(2), [...] 10(2), **za vsakega od izbranih kazalnikov iz člena 10(2a) ter za vsak urbani zeleni prostor iz člena 6(2) in vsak urbani pokrov drevesnih krošenj iz člena 6(3)** z odprtim in učinkovitim postopkom ter oceno določijo zadovoljive ravni na podlagi najnovejših znanstvenih dokazov [...], **vodilnega** okvira iz člena 17(9a) **in vodilnega okvira iz člena 17(9), če je na voljo.**
- 4. Države članice opredelijo in kartirajo kmetijske in gozdne površine, potrebne obnove, zlasti območja, na katerih sta zaradi intenzifikacije ali drugih dejavnikov upravljanja potrebni večja povezljivost in krajinska raznovrstnost.

4a. Države članice lahko v enem letu od začetka veljavnosti te uredbe razvijejo metodologijo za dopolnitev metodologije iz Priloge IV za spremljanje visokoraznovrstnih krajinskih značilnosti, ki jih ne zajema splošna metoda iz opisa visokoraznovrstnih krajinskih značilnosti iz navedene priloge. Komisija zagotovi smernice o okviru za razvoj takšne metodologije v enem mesecu od začetka veljavnosti te uredbe.

4b. Države članice po potrebi določijo zmanjšanje obsega ponovnega mokrenja šotišč iz člena 9(4), peti pododstavek.

5. Države članice opredelijo sinergije z blaženjem podnebnih sprememb, prilagajanjem podnebnim spremembam, **nevtralnostjo degradacije tal** in preprečevanjem nesreč ter ustrezno prednostno razvrstijo ukrepe za obnovo. Države članice prav tako upoštevajo:
- (a) svoj celovit nacionalni energetske in podnebni načrt iz člena 3 Uredbe (EU) 2018/1999;
  - (b) svojo dolgoročno strategijo iz člena 15 Uredbe (EU) 2018/1999;
  - (c) zavezujoč cilj Unije za leto 2030 iz člena 3 Direktive (EU) 2018/2001 Evropskega parlamenta in Sveta.
6. Razvoj svojih nacionalnih načrtov za obnovo uskladijo z določanjem namenskih območij za obnovljive vire energije. Med pripravo načrtov za obnovo narave države članice zagotovijo sinergije z že določenimi namenskimi območji za obnovljive vire energije in poskrbijo, da delovanje namenskih območij za obnovljive vire energije ostane nespremenjeno, vključno s postopki izdaje dovoljenj, ki se uporabljajo za namenska območja za obnovljive vire energije, predvidenimi v Direktivi (EU) 2018/2001.

7. Države članice pri pripravi nacionalnih načrtov za obnovo upoštevajo **zlasti** naslednje:
- (a) ohranitvene ukrepe, vzpostavljene za območja Natura 2000 v skladu z Direktivo 92/43/EGS;
  - (b) prednostne okvire ukrepanja, pripravljene v skladu z Direktivo 92/43/EGS;
  - (c) ukrepe za doseganje dobrega **količinskega**, ekološkega in kemijskega stanja vodnih teles, vključene v **programe ukrepov in** načrte upravljanja povodij, ki so pripravljene v skladu z Direktivo 2000/60/ES, **in načrte za obvladovanje poplavne ogroženosti, ki so pripravljene v skladu z Direktivo 2007/60/ES;**
  - (d) **kadar je to ustrezno,** morske strategije za doseganje dobrega okoljskega stanja v vseh morskih regijah Unije, pripravljene v skladu z Direktivo 2008/56/ES;
  - (e) nacionalne programe nadzora nad onesnaževanjem zraka, pripravljene v skladu z Direktivo (EU) 2016/2284;
  - (f) nacionalne strategije in akcijske načrte za biotsko raznovrstnost, pripravljene v skladu s členom 6 Konvencije o biološki raznovrstnosti;
  - (g) **kadar je to ustrezno,** ohranitvene ukrepe **in ukrepe upravljanja,** sprejete v okviru skupne ribiške politike;
  - (h) strateške načrte SKP, pripravljene v skladu z Uredbo (EU) 2021/2115.**
8. Države članice pri pripravi nacionalnih načrtov za obnovo **lahko** [...] uporabijo različne primere ukrepov za obnovo iz Priloge VII glede na specifične nacionalne in lokalne pogoje ter najnovejše znanstvene dokaze.

9. Države članice si pri pripravi nacionalnih načrtov za obnovo prizadevajo optimizirati ekološke, gospodarske in družbene funkcije ekosistemov ter njihov prispevek k trajnostnemu razvoju zadevnih regij in skupnosti.
- 9a. **Države članice lahko pri pripravi nacionalnih načrtov za obnovo upoštevajo raznolikost razmer v različnih regijah, povezanih s socialnimi, gospodarskimi in kulturnimi zahtevami, regionalnimi in lokalnimi značilnostmi ter gostoto prebivalstva. Po potrebi bi bilo treba upoštevati poseben položaj najbolj oddaljenih regij Unije.** 10. Države članice, kjer je mogoče, spodbujajo sinergije z nacionalnimi načrti drugih držav članic za obnovo, zlasti za ekosisteme, ki segajo prek meja, **ali če si delijo morsko regijo ali podregijo v smislu Direktive 2008/56/ES.**
- 10a. **Države članice lahko, če je to praktično in primerno, za pripravo in izvajanje nacionalnih načrtov za obnovo v zvezi z obnovo in ponovno vzpostavitvijo morskih ekosistemov uporabijo obstoječe regionalne strukture institucionalnega sodelovanja.**
- 10b. **Če države članice ugotovijo, da obstaja težava, ki bi verjetno lahko preprečila izpolnjevanje obveznosti za obnovitev in ponovno vzpostavitev morskih ekosistemov in ki zahteva ukrepe, za katere države članice niso pristojne, potem se skupaj ali vsaka zase obrnejo na države članice, Komisijo ali mednarodne organizacije z opisom ugotovljene težave [...] in možnih ukrepov, da bi jih te lahko preučile in morebiti sprejele.**
11. Države članice zagotovijo, da je priprava načrta za obnovo odprta, vključujoča in učinkovita ter da lahko javnost čim prej in učinkovito sodeluje pri njegovi pripravi. Posvetovanja izpolnjujejo zahteve iz [...] Direktive 2001/42/ES.

Člen 12

Vsebina nacionalnih načrtov za obnovo

1. Nacionalni načrt za obnovo zajema obdobje do leta 2050 z vmesnimi roki, ki ustrezajo ciljem in obveznostim iz členov 4 do 10.

1a. Z odstopanjem od odstavka 1 se lahko nacionalni načrt za obnovo, ki se predloži v skladu s členoma 13 in 14(6), za obdobje po juniju 2032 in do pregleda v skladu s členom 15(1) omeji na strateški pregled:

(a) elementov iz odstavka 2 ter

(b) vsebine iz odstavkov 3 in 3a.

Revidirani nacionalni načrt za obnovo, ki se pripravi na podlagi pregleda, zaključenega pred julijem 2032 v skladu s členom 15(1), se lahko v skladu s členom 15(1) za obdobje po juniju 2042 in do revizije pred julijem 2042 omeji na strateški pregled navedenih elementov in vsebine.

2. Države članice z uporabo enotne oblike, določene v skladu z odstavkom 4 tega člena, v svoj nacionalni načrt za obnovo vključijo naslednje elemente:
  - (a) količinsko opredelitev območij, ki se obnovijo za doseganje ciljev za obnovo iz členov 4 do 10 na podlagi pripravljalnega dela, ki se opravlja v skladu s členom 11, in **okvirnih [...] zemljevidov [...] območij, ki bi jih morda bilo treba obnoviti.**
  - (b) opis načrtovanih ali vzpostavljenih ukrepov za obnovo za doseganje ciljev in izpolnjevanje obveznosti iz členov 4 do 10 ter specifikacijo o tem, kateri od navedenih ukrepov za obnovo se načrtujejo ali vzpostavljajo v omrežju Natura 2000, vzpostavljenem v skladu z Direktivo 92/43/EGS;

(ba) poseben oddelek, v katerem so določeni ukrepi za izpolnjevanje obveznosti iz členov 4(4a) in 5(4a);

- (c) navedbo ukrepov za zagotovitev, da se območja, zajeta s habitatnimi tipi iz prilog I in II, ne poslabšajo na območjih, na katerih je bilo doseženo dobro stanje, ter da se habitatni vrsti iz člena 4(3) in člena 5(3) ne poslabšajo na območjih, na katerih je bila dosežena zadostna kakovost habitatov vrst v skladu s členom 4(6) in členom 5(6);
- (d) navedbo ukrepov, **katerih cilj je ohraniti habitatne tipe iz prilog I in II v dobrem stanju na območjih, kjer so prisotni, z namenom [...] preprečevanja znatnega poslabšanja drugih** [...] območij, ki so zajeta s habitatnimi tipi iz prilog I in II [...], v skladu s členom 4(7) in členom 5(7);
- (e) popis ovir in ovir, opredeljenih za odstranitev v skladu s členom 7(1), načrt njihove odstranitve v skladu s členom 7(2) in [...] dolžino prosto tekočih rek, ki bo **po ocenah od leta 2020 do** [...] leta 2030 in [...] leta 2050 dosežena z odstranitvijo navedenih ovir, ter vse druge ukrepe za ponovno vzpostavitev naravnih funkcij poplavnih območij v skladu s členom 7(3);
- (ea) kadar je to ustrezno, utemeljitev za ponovno mokrenje šotišč v manjšem obsegu, kot je določeno v členu 9(4), prvi pododstavek, točke (a)–(c);**
- (eb) opis kazalnikov za gozdne ekosisteme, izbranih v skladu s členom 10(2a), in njihove primernosti za dokazovanje povečanja biotske raznovrstnosti v gozdnih ekosistemih v zadevni državi članici;**

- (f) časovni okvir za vzpostavitev ukrepov za obnovo v skladu s členi 4 do 10;
- (g) po potrebi namenski oddelek, ki določa prilagojene ukrepe za obnovo v njihovih najbolj oddaljenih regijah;
- (h) spremljanje območij, na katerih se izvaja obnova v skladu s členoma 4 in 5, postopek za ocenjevanje učinkovitosti ukrepov za obnovo, vzpostavljenih v skladu s členi 4 do 10, ter po potrebi spreminjanje navedenih ukrepov za zagotovitev, da so cilji in obveznosti iz členov 4 do 10 doseženi oziroma izpolnjeni;
- (i) navedbo določil za zagotavljanje stalnih, dolgoročnih in trajnih učinkov ukrepov za obnovo iz členov 4 do 10;
- (j) ocenjene dodatne koristi za blaženje podnebnih sprememb **in nevtralnost degradacije tal**, postopno povezanih z ukrepi za obnovo, pa tudi širše socialno-ekonomske koristi navedenih ukrepov;
- (k) namenski oddelek, ki določa način, kako se v nacionalnem načrtu za obnovo upoštevajo:
- (i) pomembnost scenarijev podnebnih sprememb za načrtovanje vrste in lokacije ukrepov za obnovo;
  - (ii) potencial ukrepov za obnovo za zmanjšanje učinkov podnebnih sprememb na naravo, da se preprečijo naravne nesreče **ali ublažijo njihove posledice** in podpre prilagajanje;
  - (iii) sinergije z nacionalnimi strategijami za prilagajanje ali načrti in nacionalnimi poročili o oceni tveganja nesreč;
  - (iv) pregled medsebojnega delovanja med ukrepi, vključenimi v nacionalni načrt za obnovo, in nacionalnim energetske in podnebnim načrtom;

- (l) ocenjene potrebe po financiranju za izvajanje ukrepov za obnovo, ki vključujejo opis podpore deležnikom, ki jih zadevajo ukrepi za obnovo ali druge nove obveznosti, ki izhajajo iz te uredbe, ter način nameravanega financiranja, javnega ali zasebnega, vključno s (so)financiranjem z instrumenti Unije za financiranje;
- (m) navedbo subvencij, ki negativno vplivajo na doseganje ciljev in izpolnjevanje obveznosti iz te uredbe;
- (n) povzetek postopka priprave in izdelave nacionalnega načrta za obnovo, vključno z informacijami o sodelovanju javnosti in načinu, kako se upoštevajo potrebe lokalnih skupnosti in deležnikov;
- (o) namenski oddelek, v katerem je navedeno, kako so bile pripombe Komisije v zvezi z osnutkom nacionalnega načrta za obnovo iz člena 14(4) upoštevane v skladu s členom 14(5). Če zadevna država članica določene pripombe ali znatnega dela pripombe Komisije ne upošteva, za to poda svojo obrazložitev.

3. Nacionalni načrti za obnovo po potrebi vključujejo ohranitvene ukrepe **in ukrepe upravljanja**, ki jih namerava država članica sprejeti v okviru skupne ribiške politike, vključno z ohranitvenimi ukrepi v skupnih priporočilih, ki jih namerava država članica uvesti v skladu s postopkom iz Uredbe (EU) št. 1380/2013, ter vse pomembne informacije o navedenih ukrepih.

3a. Nacionalni načrti za obnovo vključujejo pregled medsebojnega delovanja ukrepov, vključenih v nacionalni načrt za obnovo in nacionalni strateški načrt v okviru skupne kmetijske politike.

3b. Nacionalni načrti za obnovo po potrebi vključujejo pregled vidikov, povezanih z raznolikostjo razmer v različnih regijah, kot je navedeno v členu 11(9a).

4. Komisija sprejme izvedbene akte za določitev enotne oblike za nacionalne načrte za obnovo. Ti izvedbeni akti se sprejmejo v skladu s postopkom pregleda iz člena 21(2). Komisiji pri pripravi enotne oblike pomaga Evropska agencija za okolje (EEA). **Komisija do [datum = prvi dan v mesecu, ki sledi trem mesecem po datumu začetka veljavnosti te uredbe] odboru iz člena 21(1) predloži osnutke izvedbenih aktov.**

Člen 13

Predložitev osnutka nacionalnega načrta za obnovo

Države članice Komisiji predložijo osnutek nacionalnega načrta za obnovo iz členov 11 in 12 najpozneje do ... [Urad za publikacije: vstavite datum = prvi dan meseca, ki sledi 24 mesecem po datumu začetka veljavnosti te uredbe].

Člen 14

Priprava nacionalnih načrtov za obnovo

1. Komisija oceni osnutek nacionalnih načrtov za obnovo v šestih mesecih od datuma prejema. Komisija pri tem ocenjevanju deluje v tesnem sodelovanju z zadevno državo članico.

2. Komisija pri ocenjevanju osnutka nacionalnega načrta za obnovo oceni
- (a)** njegovo skladnost s členom 12; [...]
- (b)** [...] njegovo ustreznost za doseganje ciljev in obveznosti iz členov 4 do 10; [...]
- (c) njegov prispevek h** [...] krovnim ciljem Unije iz člena 1, specifičnim ciljem iz člena 7(1) za obnovitev vsaj 25 000 km rek v stanje prosto tekočih rek v Uniji do leta 2030 in cilja za leto 2030, da se pokrije vsaj 10 % kmetijske površine Unije z zelo raznolikimi krajinskimi značilnostmi.
3. Komisiji pri ocenjevanju osnutka nacionalnih načrtov za obnovo pomagajo strokovnjaki ali EEA.
4. Komisija lahko v šestih mesecih od datuma prejema osnutka nacionalnega načrta za obnovo na države članice naslovi pripombe.
5. Države članice v svojem končnem nacionalnem načrtu za obnovo [...] upoštevajo vse pripombe Komisije.
6. Države članice nacionalni načrt za obnovo dokončajo, objavijo in ga Komisiji predložijo v šestih mesecih od datuma prejema pripomb Komisije.

Člen 15

Pregled nacionalnih načrtov za obnovo

1. Države članice pregledajo **in revidirajo** svoje nacionalne načrte za obnovo **ter vključijo dopolnilne ukrepe pred julijem 2032 in pred julijem 2042. Države članice svoje nacionalne načrte za obnovo pregledajo ter jih po potrebi revidirajo in vključijo dopolnilne ukrepe in nato** najmanj vsakih deset let [...]. **Ti pregledi se izvajajo** v skladu s členoma 11 in 12, pri tem pa se upoštevajo napredek, dosežen na področju izvajanja načrtov, najboljši razpoložljivi znanstveni dokazi, pa tudi razpoložljivo znanje o spremembah ali pričakovanih spremembah okoljskih pogojev zaradi podnebnih sprememb. **Države članice pri pregledih, ki jih morajo zaključiti pred julijem 2032 in julijem 2042, upoštevajo znanje o stanju habitatnih tipov iz prilog I in II, pridobljeno v skladu z obveznostmi iz členov 4(4a) in 5(4a). Države članice objavijo svoje revidirane nacionalne načrte za obnovo in jih predložijo Komisiji.**
2. [...] **Ko na podlagi spremljanja v skladu s členom 17 postane očitno**, da ukrepi, določeni v nacionalnem načrtu za obnovo, ne bodo zadostovali za doseganje ciljev in izpolnjevanje obveznosti iz členov 4 do 10 [...], država članica [...] nacionalni načrt za obnovo **pregleda** ter, **če je potrebno, revidira** in vključi dopolnilne ukrepe. **Države članice objavijo revidirane nacionalne načrte za obnovo jih predložijo Komisiji.**

3. Če Komisija na podlagi informacij iz člena 18(1) in (2) ter ocene iz člena 18(4) in (5) meni, da napredek države članice ne zadostuje za doseganje ciljev in izpolnjevanje obveznosti iz členov 4 do 10, lahko **po posvetovanju z zadevno državo članico** od nje [...] zahteva, da predloži [...] **revidiran** osnutek nacionalnega načrta za obnovo z dopolnilnimi ukrepi. Navedeni **revidiran** nacionalni načrt za obnovo z dopolnilnimi ukrepi se objavi in predloži v šestih mesecih od datuma prejema zahteve Komisije. **Komisija lahko na zahtevo zadevne države članice in, kadar je to ustrezno utemeljeno, ta rok podaljša za dodatnih šest mesecev.**

Člen 16

[...]

[...][...][...][...]

POGLAVJE IV

SPREMLJANJE IN POROČANJE

Člen 17

Spremljanje

1. Države članice spremljajo naslednje:

- (a) stanje in trend stanja habitatnih tipov ter kakovost in trend kakovosti habitatov vrst iz členov 4 in 5 na območjih, na katerih se izvajajo ukrepi za obnovo na podlagi spremljanja iz člena 12(2), točka (h);
- (b) območje urbanega zelenega prostora in urbanega pokrova drevesnih krošenj **v območjih urbanih ekosistemov, določenih v členu 11(2b)**[...], kot je navedeno v členu 6;
- (c) kazalnike biotske raznovrstnosti v kmetijskih ekosistemih iz Priloge IV;
- (d) populacije splošno razširjenih vrst ptic kmetijske krajine iz Priloge V;
- (e) **tri** kazalnike biotske raznovrstnosti v gozdnih ekosistemih iz [...] **člena 10(2)**[...];

(ea) tri kazalnike biotske raznovrstnosti v gozdnih ekosistemih iz člena 10(2a), ki jih izbere država članica;

- (f) številčnost in raznovrstnost vrst opraševalcev v skladu z metodo, določeno na podlagi člena 8(2);
  - (g) območje in stanje območij, zajetih s habitatnimi tipi iz prilog I in II[...];
  - (h) območje in kakovost habitata vrst iz člena 4(3) in člena 5(3) [...].
2. Spremljanje v skladu z odstavkom 1, točka (a), se začne takoj, ko so vzpostavljeni ukrepi za obnovo.
  3. Spremljanje v skladu z odstavkom 1, točke (b), (c), (d), (e) **in (ea)**, se začne [*Urad za publikacije: vstavite datum začetka veljavnosti te uredbe*].
  4. Spremljanje v skladu z odstavkom 1, točka (f), tega člena se začne eno leto po začetku veljavnosti izvedbenega akta iz člena 8(2).

5. Spremljanje v skladu z odstavkom 1, točki (a) in [...] (b), se izvaja najmanj vsakih šest let. Spremljanje v skladu s tem odstavkom, točka [...] (c), [...] v zvezi z zalogami organskega ogljika v obdelovalnih mineralnih tleh in deležem kmetijskih zemljišč z visokoraznovrstnimi značilnostmi pokrajine, ter točka (e) v zvezi s stoječim odmrlim lesom in [...] ležečim odmrlim lesom in, kjer je to ustrezno, deležem gozdov z neenakomerno starostno strukturo, gozdno povezljivostjo, deležem gozdov, v katerih prevladujejo domorodne drevesne vrste, raznolikostjo drevesnih vrst in zalogami organskega ogljika se izvaja najmanj vsakih [...] šest let ali pa bolj pogosto, če je to potrebno za oceno doseganja trendov povečanja do leta 2030[...]. Spremljanje v skladu z navedenim odstavkom, točka (c), v zvezi indeksom travniških metuljev, z navedenim odstavkom, točki (d) in (e), v zvezi z indeksom splošno razširjenih gozdnih ptic ter z navedenim odstavkom, točka (f), v zvezi z vrstami opraševalcev se izvaja vsako leto. Spremljanje v skladu z navedenim odstavkom, točki (g) in (h), se izvaja najmanj vsakih šest let ter je usklajeno s ciklom poročanja v skladu s členom 17 Direktive 92/43/EGS in z začetno presojo v skladu s členom 17 Direktive 56/2008/ES.
6. Države članice zagotovijo, da se kazalniki za kmetijske ekosisteme iz člena 9(2), točka (b), ter kazalniki za gozdne ekosisteme iz člena 10(2), točke (a), (b), in člena 10(2a), točka (c), te uredbe, spremljajo na način, skladen s spremljanjem, ki se zahteva v skladu z Uredbo (EU) 2018/841 in Uredbo (EU) 2018/1999.
7. Države članice objavijo podatke, ustvarjene s spremljanjem, ki se izvaja v skladu s tem členom, v skladu z Direktivo 2007/2/ES Evropskega parlamenta in Sveta⁷³ ter v skladu s pogostostjo spremljanja iz odstavka 5.

---

73 Direktiva 2007/2/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 14. marca 2007 o vzpostavitvi infrastrukture za prostorske informacije v Evropski skupnosti (INSPIRE) (UL L 108, 25.4.2007, str. 1).

8. Sistemi spremljanja v državi članici delujejo na podlagi elektronskih podatkovnih zbirk in geografskih informacijskih sistemov in povečuje dostop do podatkov in storitev tehnologij daljinskega zaznavanja, opazovanja Zemlje (storitve programa Copernicus), senzorjev in naprav in situ ali znanstvenih podatkov, ki jih zagotavljajo državljani, ter njihovo uporabo, s čimer se izkoriščajo priložnosti, ki jih zagotavljajo umetna inteligenca ter napredna analiza in obdelava podatkov.
9. Komisija lahko sprejme izvedbene akte, s katerimi:
- (a) navede metode za spremljanje kazalnikov za kmetijske ekosisteme iz Priloge IV;
  - (b) navede metode za spremljanje kazalnikov za gozdne ekosisteme iz Priloge VI;
  - (c) [...] **vzpostavi vodilni** okvir za določanje zadovoljivih ravni iz člena [...] **10(2) in 10(2a)**.
- 9a. Komisija do leta 2028 sprejme izvedbene akte, s katerimi vzpostavi vodilni okvir za določanje zadovoljivih ravni iz členov 6(2), 6(3), 8(1) in 9(2).**
- 9b.** [...] **Izvedbeni akti iz odstavkov (9) in (9a)** se sprejmejo v skladu s postopkom pregleda iz člena 21(2).

Člen 18

Poročanje

1. Države članice Komisiji [...] **najmanj vsaka tri leta** elektronsko poročajo o območju, na katerem se bodo izvajali ukrepi za obnovo iz členov 4 do 10, in o ovirah iz člena 7, ki so bile odstranjene. **Prvo poročilo se predloži junija 2028.** [...]
2. Države članice Komisiji, ki ji pomaga EEA, najmanj vsakih [...] **šest** let elektronsko poročajo o naslednjih podatkih in informacijah:
  - (a) napredku pri izvajanju nacionalnega načrta za obnovo, pri vzpostavljanju ukrepov za obnovo ter napredku pri doseganju ciljev in izpolnjevanju obveznosti iz členov 4 do 10;
  - (b) rezultatih spremljanja, opravljenega v skladu s členom 17. Rezultati spremljanja, opravljenega v skladu s členom 17(1), točki (g) in (h) [...], **se predložijo, vključujejo pa** [...] [...] geografsko referencirane zemljevide;
  - (c) lokaciji in obsegu območij, na katerih se izvajajo ukrepi za obnovo iz členov 4 in 5 ter člena 9(4), vključno z geografsko referenciranimi zemljevidi navedenih območij;
  - (d) posodobljenem popisu ovir iz člena 7(1);
  - (e) informacijah o napredku pri izpolnjevanju potreb po financiranju v skladu s členom 12(2), točka (l), vključno s pregledom dejansko izvedenih naložb v primerjavi s prvotno predvidenimi naložbami.

Prva poročila se predložijo junija 2031, zajemajo pa obdobje do leta 2030.

3. Komisija sprejme izvedbene akte za določitev oblike, strukture in podrobnih ureditev za predstavitev informacij iz odstavkov 1 in 2 tega člena. Ti izvedbeni akti se sprejmejo v skladu s postopkom pregleda iz člena 21(2). Komisiji pri pripravi oblike, strukture in podrobnih ureditev za elektronsko poročanje pomaga EEA.
4. EEA Komisiji **vsake tri leta** zagotovi [...] tehnični pregled napredka pri doseganju ciljev in izpolnjevanju obveznosti iz te uredbe na podlagi podatkov, ki jih dajo na voljo države članice v skladu z odstavkom 1 tega člena in členom 17(7).
5. EEA zagotovi Komisiji tehnično poročilo za celotno Unijo o napredku pri doseganju ciljev in izpolnjevanju obveznosti iz te uredbe na podlagi podatkov, ki jih dajo na voljo države članice v skladu z odstavki 1, 2 in 3 tega člena. Uporabi lahko tudi informacije, sporočene v skladu s členom 17 Direktive 92/43/EGS, členom 15 Direktive 2000/60/ES, členom 12 Direktive 2009/147/ES in členom 17[...] Direktive 2008/56/ES. Poročilo se predloži do junija 2032, nato pa se nadaljnja poročila predložijo vsakih [...] **šest** let.
6. Od **štiri leta od datuma začetka veljavnosti te uredbe** [...] Komisija vsakih [...] **šest** let Evropskemu parlamentu in Svetu poroča o izvajanju te uredbe.

6(a). Komisija v 12 mesecih od začetka veljavnosti te uredbe v posvetovanju z državami članicami Evropskemu parlamentu in Svetu predloži poročilo, ki vsebuje:

- (a) pregled finančnih sredstev, ki so na ravni EU na voljo za izvajanje te uredbe;**
- (b) oceno potreb po financiranju za izvajanje členov 4 do 10 in za doseganje cilja iz člena 1, odstavek 2;**
- (c) analizo za opredelitev morebitnih vrzeli v financiranju pri izvajanju obveznosti iz Uredbe;**
- (d) predlogi za ustrezne ukrepe, vključno s finančnimi ukrepi, za obravnavanje opredeljenih potreb, kadar je to potrebno in ne posega v večletni finančni okvir za obdobje po letu 2027.**

7. Države članice zagotovijo, da so informacije iz odstavkov 1 in 2 ustrezne in posodobljene, javnosti pa dostopne v skladu z Direktivo 2003/4/ES Evropskega parlamenta in Sveta, Direktivo 2007/2/ES in Direktivo (EU) 2019/1024 Evropskega parlamenta in Sveta.

POGLAVJE V

PRENOS POOBLASTILA IN POSTOPEK V ODBORU

Člen 19

Spremembe prilog

1. Na Komisijo se prenese pooblastilo za sprejemanje delegiranih aktov v skladu s členom 20 za spremembo Priloge I, da se **način** [...], na katerega se habitatni tipi **razvrščajo, prilagodi tehničnemu in znanstvenemu napredku, ter da se upoštevajo izkušnje, pridobljene z uporabo te uredbe.**
2. Na Komisijo se prenese pooblastilo za sprejemanje delegiranih aktov v skladu s členom 20 v zvezi s spremembo Priloge II:
  - (a) [...] da se prilagodi seznam habitatnih tipov **za zagotavljanje skladnosti s posodobitvami [...] razvrstitve habitatov v evropskem informacijskem sistemu o naravi (EUNIS)** ter
  - (b) da se **način** [...], na katerega se habitatni tipi **razvrščajo, prilagodi tehničnemu in znanstvenemu napredku, ter da se upoštevajo izkušnje, pridobljene z uporabo te uredbe.**
3. Na Komisijo se prenese pooblastilo za sprejemanje delegiranih aktov v skladu s členom 20 za spremembo Priloge III, da se **glede na tehnični in znanstveni napredek** prilagodi seznam morskih vrst iz člena 5 [...].
4. Na Komisijo se prenese pooblastilo za sprejemanje delegiranih aktov v skladu s členom 20 za spremembo Priloge IV, da se **glede na tehnični in znanstveni napredek** prilagodijo opis, enota in metodologija kazalnikov za kmetijske ekosisteme [...].

5. Na Komisijo se prenese pooblastilo za sprejemanje delegiranih aktov v skladu s členom 20 za spremembo Priloge V, da se [...] **glede na tehnični in znanstveni napredek prilagodi** seznam vrst, ki se v državah članicah uporabljajo za indeks splošno razširjenih ptic kmetijske krajine.
6. Na Komisijo se prenese pooblastilo za sprejemanje delegiranih aktov v skladu s členom 20 za spremembo Priloge VI, da se **glede na tehnični in znanstveni napredek** prilagodijo opis, enota in metodologija kazalnikov za gozdne ekosisteme [...].
7. Na Komisijo se prenese pooblastilo za sprejemanje delegiranih aktov v skladu s členom 20 za spremembo Priloge VII, da se **glede na tehnični in znanstveni napredek** prilagodi seznam primerov ukrepov za obnovo **ter da se upoštevajo izkušnje, pridobljene z uporabo te uredbe.**

Člen 20

Izvajanje prenosa pooblastila

1. Pooblastilo za sprejemanje delegiranih aktov se prenese na Komisijo pod pogoji iz tega člena.
2. Pooblastilo za sprejemanje delegiranih aktov iz člena 19 se prenese na Komisijo za pet let od [UL: vstaviti datum začetka veljavnosti te uredbe]. Komisija najpozneje devet mesecev pred koncem petletnega obdobja pripravi poročilo v zvezi s prenosom pooblastila. Prenos pooblastila se samodejno podaljšuje za enako dolga obdobja, razen če Evropski parlament ali Svet nasprotuje takemu podalžanju najpozneje tri mesece pred koncem vsakega obdobja.

3. Prenos pooblastila iz člena 19 lahko kadar koli prekliče Evropski parlament ali Svet. Z odločitvijo o preklicu preneha veljati prenos pooblastila, naveden v temu sklepu. Sklep začne učinkovati dan po njegovi objavi v Uradnem listu Evropske unije ali na poznejši dan, ki je določen v navedenem sklepu. Preklic ne vpliva na veljavnost že veljavnih delegiranih aktov.
4. Komisija se pred sprejetjem delegiranega akta posvetuje s strokovnjaki, ki jih imenujejo države članice, v skladu z načeli, določenimi v Medinstitucionalnem sporazumu z dne 13. aprila 2016 o boljši pripravi zakonodaje⁷⁴.
5. Komisija takoj po sprejetju delegiranega akta o njem sočasno uradno obvesti Evropski parlament in Svet.
6. Delegirani akt, sprejet v skladu s členom 19, začne veljati le, če mu Evropski parlament ali Svet ne nasprotuje v dveh mesecih od uradnega obvestila Evropskemu parlamentu in Svetu o navedenem aktu ali če pred iztekom navedenega roka Evropski parlament in Svet obvestita Komisijo, da aktu ne bosta nasprotovala. Ta rok se na pobudo Evropskega parlamenta ali Sveta podaljša za dva meseca.

---

74 Medinstitucionalni sporazum med Evropskim parlamentom, Svetom Evropske unije in Evropsko komisijo o boljši pripravi zakonodaje (UL L 123, 12.5.2016, str. 1).

Člen 21

Postopek v odboru

1. Komisiji pomaga odbor. Navedeni odbor je odbor v smislu Uredbe (EU) št. 182/2011.
2. Pri sklicevanju na ta odstavek se uporablja člen 5 Uredbe (EU) št. 182/2011.

POGLAVJE VI KONČNE DOLOČBE

Člen 21a

Sprememba Uredbe (EU) 2022/869

Člen 7, odstavek (8), prvi pododstavek, Uredbe (EU) 2022/869 se nadomesti z naslednjim:

„V zvezi z vplivi na okolje, obravnavanimi v členu 6(4) Direktive 92/43/EGS, členu 4(7) Direktive 2000/60/ES ter členu 4(8) in (8a) ter členu 5(8) in (8a) [predloga uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o obnovi narave], se projekti s seznama Unije, če so izpolnjeni vsi pogoji iz navedenih direktiv, štejejo za projekte javnega interesa z vidika energetske politike, lahko pa tudi za projekte prevladujočega javnega interesa.“

Člen 22

Pregled

1. Komisija oceni uporabo te uredbe do 31. decembra 2035.
2. Komisija predloži poročilo o glavnih ugotovitvah ocene Evropskemu parlamentu, Svetu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij. Kadar komisija meni, da je to primerno, poročilu priloži zakonodajni predlog za spremembo ustreznih določb te uredbe, ob upoštevanju potrebe po določitvi dodatnih ciljev za obnovo na podlagi skupnih metod za ocenjevanje stanja ekosistemov, ki niso zajeti v členih 4 in 5, in najnovejših znanstvenih dokazov.

Člen 23

Začetek veljavnosti

Ta uredba začne veljati dvajseti dan po objavi v Uradnem listu Evropske unije.

Ta uredba je v celoti zavezujoča in se neposredno uporablja v vseh državah članicah.

V Bruslju,

Za Evropski parlament

predsednica

Za Svet

predsednik/predsednica

PRILOGA I

KOPENSKI, OBALNI IN SLADKOVODNI EKOSISTEMI – HABITATNI TIPI IN SKUPINE
HABITATNIH TIPOV IZ ČLENA 4(1) IN (2)

Spodnji seznam vključuje vse kopenske, obalne in sladkovodne habitatne tipe iz Priloge I k Direktivi 92/43/EGS, navedene v členu 4(1) in (2), pa tudi šest skupin navedenih habitatnih tipov, in sicer 1) mokrišča (obalna in celinska), 2) travišča in drugi pašniški habitati, 3) reke, jezera ter aluvialni in obrežni habitati, 4) gozdovi, 5) stepe ter habitati resav in grmišč ter 6) skalnati habitati in sipine.

1. SKUPINA 1: Mokrišča (obalna in celinska)

Oznaka habitatnega tipa iz Priloge I k Direktivi Sveta 92/43/EGS	Ime habitatnega tipa iz Priloge I k Direktivi Sveta 92/43/EGS
Obalni in slani habitati	
1130	Izlivi rek, estuariji
1140	Muljasti in peščeni poloji, kopni ob oseki
1150	Obalne lagune
1310	Pionirski sestoji vrst rodu <i>Salicornia</i> in drugih enoletnic na mulju in pesku
1320	Sestoji metličja (<i>Spartinion maritimae</i>)
1330	Atlantska slana travišča (<i>Glaucopuccinellietalia maritimae</i>)
1340	Slana travišča v celinskih predelih
1410	Sredozemska slana travišča (<i>Juncetalia maritimi</i>)
1420	Sredozemska slanoljubna grmičevja (<i>Sarcocornetea fruticosi</i>)
1530	Panonske slane stepe in slana močvirja
1650	Ozki zatoki borealnega Baltika

Vlažne resave in šotna travišča	
4010	Severnoatlantske vlažne resave z vrsto <i>Erica tetralix</i>
4020	Vlažne resave zmerno-atlantskih območij z vrstama <i>Erica ciliaris</i> in <i>Erica tetralix</i>
6460	Šotna travišča Troodosa
Barja, visoka in nizka barja	
7110	Aktivna visoka barja
7120	Okrnjena visoka barja, ki se še vedno lahko sama obnavljajo
7130	Barja na velikih ravnih površinah – „blanket bog“
7140	Prehodna barja
7150	Uleknine na šotni podlagi z vegetacijo zveze <i>Rhynchosporion</i>
7160	Fenoskandijski izviri in izviri nizkih barij, bogati z minerali
7210	Karbonatna nizka barja z navadno reziko (<i>Cladium mariscus</i>) in vrstami zveze <i>Caricion davallianae</i>
7220	Lehnjakotvorni izviri (<i>Cratoneurion</i>)
7230	Bazična nizka barja
7240	Alpske pionirske zveze <i>Caricion bicoloris-atrofuscae</i>
7310	Barja aapa
7320	Barja palsa

Vlažni gozdovi	
9080	Fenoskandijski listopadni močvirni gozdovi
91D0	Barjanski gozdovi

2. SKUPINA 2: Travišča in drugi pašniški habitati

Oznaka habitatnega tipa iz Priloge I k Direktivi Sveta 92/43/EGS	Ime habitatnega tipa iz Priloge I k Direktivi Sveta 92/43/EGS
Obalni habitati in sipine	
1630	Obalni travniki borealnega Baltika
21A0	Machair
Habitati resav in grmišč	
4030	Evropske suhe resave
4040	Suhe atlantske obalne resave z vrsto <i>Erica vagans</i>
4090	Endemične oromediteranske resave z uleksom
5130	Sestoji navadnega brina (<i>Juniperus communis</i>) na resavah ali traviščih na karbonatnih tleh
8240	Apnenčasti podi
Travišča	
6110	Skalna travišča na karbonatnih tleh <i>Alyso-Sedion albi</i>
6120	Polnaravna suha travišča in njihove grmiščne faze na karbonatnih tleh
6130	Travišča z velikim deležem težkih kovin z vegetacijo reda <i>Violetalia calaminariae</i>
6140	Pirenejska travišča na silikatnih tleh s prevladujočo vrsto <i>Festuca eskia</i>
6150	Alpska in borealna travišča na silikatnih tleh
6160	Oroiberska travišča s prevladujočo vrsto <i>Festuca indigesta</i>
6170	Alpiska in subalpiska travišča na karbonatnih tleh

6180	Makaroneška mezofilna travišča
6190	Skalna panonska travišča (<i>Stipo-Festucetalia pallentis</i>)
6210	Polnaravna suha travišča in grmiščni faciesi na karbonatnih tleh (<i>Festuco Brometalia</i>)
6220	Psevdostepe s travami in enoletnicami razreda <i>Thero-Brachypodietea</i>
6230	Vrstno bogata travišča s prevladujočim navadnim volkom (<i>Nardus</i>) na silikatnih tleh v montanskem pasu (in submontanskem pasu v celinskem delu Evrope)
6240	Subpanonska stepska travišča
6250	Panonska stepska travišča na puhličastih tleh
6260	Panonske stepe na peščenih tleh
6270	Vrstno bogata fenoskandijska nižinska kserofilna do mezofilna travišča
6280	Nordijski alvar in predkambrijske karbonatne ravnine
62A0	Vzhodna submediteranska suha travišča (<i>Scorzoneratalia villosae</i>)
62B0	Ciprska serpentinofilna travišča
62C0	Pontsko-sarmatske stepe
62D0	Oromezijska kisloljubna travišča
6410	Travniki s prevladujočo stožko (<i>Molinia</i> spp.) na karbonatnih, šotnih ali glineno-muljastih tleh (<i>Molinion caeruleae</i>)
6420	Sredozemski vlažni travniki z visokim steblikovjem <i>Molinio-Holoschoenion</i>
6510	Nižinski ekstenzivno gojeni travniki (<i>Alopecurus pratensis</i> , <i>Sanguisorba officinalis</i>)
6520	Gorski ekstenzivno gojeni travniki

Deheze in gozdnati travniki	
6310	Deheze z zimzelenimi vrstami hrasta (<i>Quercus</i> spp.)
6530	Fenoskandijski gozdnati travniki
9070	Fenoskandijski gozdnati pašniki

3. SKUPINA 3: Reke, jezera ter aluvialni in obrežni habitati

Oznaka habitatnega tipa iz Priloge I k Direktivi Sveta 92/43/EGS	Ime habitatnega tipa iz Priloge I k Direktivi Sveta 92/43/EGS
Reke in jezera	
3110	Oligotrofne vode, ki vsebujejo zelo malo mineralov, na peščenih ravninah (<i>Littorelletalia uniflorae</i>)
3120	Oligotrofne vode, ki vsebujejo zelo malo mineralov, večinoma na peščenih tleh v zahodnem Sredozemlju z vrstami rodu <i>Isoetes</i> spp.
3130	Oligotrofne do mezotrofne stoječe vode z amfibijskimi združbami razredov <i>Littorelletea uniflorae</i> in/ali <i>Isoëto-Nanojuncetea</i>
3140	Trde oligo-mezotrofne vode z bentoškimi združbami z vrstami parožnic (<i>Chara</i> spp.)
3150	Naravna evtrofna jezera z vodno vegetacijo zvez <i>Magnopotamion</i> ali <i>Hydrocharition</i>
3160	Naravna distrofna jezera in ostale stoječe vode
3170	Sredozemski občasni ribniki
3180	Presihajoča jezera
3190	Jezera sadrastega krasa
31A0	Preproge lokvanjev transilvanskih vročih vrelcev
3210	Fenoskandijske naravno ohranjene reke
3220	Alpske reke in zelnata vegetacija vzdolž njihovih bregov
3230	Alpske reke in lesnata vegetacija z vrbami in nemškim strojevcem (<i>Myricaria germanica</i>) vzdolž njihovih bregov

3240	Alpske reke in lesnata vegetacija s sivo vrbo (<i>Salix elaeagnos</i>) vzdolž njihovih bregov
3250	Stalne sredozemske reke z rumeno ceduljko (<i>Glaucium flavum</i>)
3260	Vodotoki v nižinskem in montanskem pasu z vodno vegetacijo zvez <i>Ranunculion fluitantis</i> in <i>Callitricho-Batrachion</i>
3270	Reke z muljastimi obrežji z vegetacijo zvez <i>Chenpodion rubri</i> p.p. in <i>Bidention</i> p.p.
3280	Stalne sredozemske reke z vrstami zveze <i>Paspalo-Agrostidion</i> in viseči zastori vrst rodu <i>Salix</i> in vrste <i>Populus alba</i>
3290	Presihajoče sredozemske reke z vegetacijo zveze <i>Paspalo-Agrostidion</i>
32A0	Lehnjakovi pragovi kraških rek v Dinarskem gorovju
Loke – travniki ob vodi	
6430	Nižinske in montanske do alpinske hidrofilne robne združbe z visokim steblikovjem
6440	Aluvialni travniki rečnih dolin z vegetacijo zveze <i>Cnidion dubii</i>
6450	Severni borealni aluvialni travniki
6540	Submediteranska travišča <i>Molinio-Hordeion secalini</i>
Aluvialni/obrežni gozdovi	
9160	Subatlantski in srednjeevropski hrastovi ali hrastovo-belogabrovi gozdovi zveze <i>Carpinion betuli</i>
91E0	Obrečna vrbovja, jelševja in jesenovja (mehkolesna loka) (<i>Alnus glutinosa</i> in <i>Fraxinus excelsior</i> (<i>Alno-Padion</i> , <i>Alnion incanae</i> , <i>Salicion albae</i>))
91F0	Obrečni hrastovo-jesenovo-brestovi gozdovi (<i>Quercus robur</i> , <i>Ulmus laevis</i> in <i>Ulmus minor</i> , <i>Fraxinus excelsior</i> ali <i>Fraxinus angustifolia</i>), vzdolž velikih rek (<i>Ulmenion minoris</i>)
92A0	Galerijski sestoji bele vrbe (<i>Salix alba</i>) in belega topola (<i>Populus alba</i>)
92B0	Obrežni sestoji ob presihajočih sredozemskih vodotokih z vrsto <i>Rhododendron ponticum</i> , vrstami vrb (<i>Salix</i> spp.) in drugimi
92C0	Gozdovi s prevladujočima vrstama <i>Platanus orientalis</i> in <i>Liquidambar orientalis</i> (<i>Platanion orientalis</i>)
92D0	Južne obrežne galerije in grmišča (<i>Nerio-Tamaricetea</i> in <i>Securinegion tinctoriae</i>)

9370	Palmovi gozdovi z vrstami rodu Phoenix

4. SKUPINA 4: Gozdovi

Oznaka habitatnega tipa iz Priloge I k Direktivi Sveta 92/43/EGS	Ime habitatnega tipa iz Priloge I k Direktivi Sveta 92/43/EGS
Borealni gozdovi	
9010	Zahodna tajga
9020	Fenoskandijski hemiborealni naravni stari velikolistnati listopadni gozdovi (<i>Quercus</i> , <i>Tilia</i> , <i>Acer</i> , <i>Fraxinus</i> ali <i>Ulmus</i>), bogati z epifiti
9030	Naravni gozdovi primarnih sukcesij na obalah, kjer se je zemeljska skorja dvignila
9040	Nordijski subalpinski/subarktični gozdovi s podvrsto breze <i>Betula pubescens</i> ssp. <i>Czerepanovii</i>
9050	Fenoskandijski gozdovi s smreko (<i>Picea abies</i>) in bogato zelnato floro
9060	Iglasti gozdovi na glaciofluvialnih eskerijh ali povezani z njimi
Gozdovi zmernega območja	
9110	Bukovi gozdovi <i>Luzulo-Fagetum</i>
9120	Atlantski kisloljubni bukovi gozdovi z vrstami bodike (<i>Ilex</i> spp.) in včasih tise (<i>Taxus</i> spp.) v grmovnati podrasti (<i>Quercion robori-petraeae</i> ali <i>Illici-Fagenion</i>)
9130	Bukovi gozdovi <i>Asperulo-Fagetum</i>
9140	Srednjeevropski subalpinski bukovi gozdovi z vrstami javora (<i>Acer</i> spp.) in vrsto <i>Rumex arifolius</i>
9150	Srednjeevropski bukovi gozdovi zveze <i>Cephalanthero-Fagion</i> na apnenčastih tleh
9170	Hrastovo-belogabrovi gozdovi <i>Galio-Carpinetum</i>
9180	Javorovi gozdovi (<i>Tilio-Acerion</i>) v grapah in na pobočnih gruščih
9190	Stari kisloljubni gradnovi gozdovi (<i>Quercus robur</i>) na peščenih ravninah

91A0	Stari gradnovi gozdovi z vrstami bodike (<i>Ilex</i> spp.) in rebrenjače (<i>Blechnum</i> spp.) na Britanskem otočju
91B0	Termofilni gozdovi s prevladujočo vrsto <i>Fraxinus angustifolia</i>
91G0	Panonski gozdovi z gradnom (<i>Quercus petraea</i>) in belim gabrom (<i>Carpinus betulus</i>)
91H0	Panonski gozdovi s puhastim hrastom (<i>Quercus pubescens</i>)
91I0	Evrosibirski stepski gozdovi z vrstami hrasta (<i>Quercus</i> spp.)
91J0	Gozdovi s prevladujočo tiso (<i>Taxus baccata</i>) na Britanskem otočju
91K0	Ilirski bukovi gozdovi (<i>Fagus sylvatica</i> (Aremonio-Fagion))
91L0	Ilirski hrastovo-belogabrovi gozdovi (<i>Erythronio-carpinion</i>)
91M0	Panonsko-balkanski cerovo-gradnovi gozdovi
91P0	Jelovi gozdovi na Svetem križu (<i>Abietetum polonicum</i>)
91Q0	Zahodno karpatski kalcifilni gozdovi s prevladujočim rdečim borom (<i>Pinus sylvestris</i>)
91R0	Dinarski gozdovi rdečega bora na dolomitni podlagi (<i>Genisto januensis-Pinetum</i>)
91S0	Zahodnopontski bukovi gozdovi
91T0	Srednjeevropski gozdovi rdečega bora, bogati z lišaji
91U0	Sarmatski stepski borovi gozdovi
91V0	Dacijski bukovi gozdovi (<i>Symphyto-Fagion</i>)
91W0	Mezijski bukovi gozdovi
91X0	Bukovi gozdovi pokrajine Dobrudža
91Y0	Dacijski hrastovi in belogabrovi gozdovi
91Z0	Mezijski gozdovi srebrne lipe
91AA	Vzhodni gozdovi belega hrasta
91BA	Mezijski jelovi gozdovi
91CA	Gozdovi rdečega bora v balkanskem gorovju in Rodopih

Sredozemski in makaroneški gozdovi	
9210	Apeninski bukovi gozdovi z vrstami tise (<i>Taxus</i> spp.) in bodike (<i>Ilex</i> spp.)
9220	Apeninski bukovi gozdovi z belo jelko (<i>Abies alba</i>) in bukovi gozdovi z vrsto <i>Abies nebrodensis</i>
9230	Galicijsko-portugalski hrastovi gozdovi z dobom (<i>Quercus robur</i>) in vrsto <i>Quercus pyrenaica</i>
9240	Iberski gozdovi s prevladujočima vrstama <i>Quercus faginea</i> in <i>Quercus canariensis</i>
9250	Gozdovi s prevladujočo vrsto <i>Quercus trojana</i>
9260	Gozdovi s prevladujočim pravim kostanjem (<i>Castanea sativa</i>)
9270	Grški bukovi gozdovi z vrsto <i>Abies borisii-regis</i>
9280	Gozdovi s prevladujočo vrsto <i>Quercus frainetto</i>
9290	Gozdovi z vrstami rodu <i>Cupressus</i> (<i>Acero-Cupression</i>)
9310	Egejski gozdovi s prevladujočo vrsto <i>Quercus brachyphylla</i>
9320	Gozdovi z vrstami iz oljke (<i>Olea</i> spp.) in rožičevca (<i>Ceratonia</i> spp.)
9330	Gozdovi s prevladujočim hrastom plutovcem (<i>Quercus suber</i>)
9340	Gozdovi s prevladujočima vrstama <i>Quercus ilex</i> in <i>Quercus rotundifolia</i>
9350	Gozdovi s prevladujočo vrsto <i>Quercus macrolepis</i>
9360	Makaroneški lovorjevi gozdovi (<i>Laurus</i> , <i>Ocotea</i>)
9380	Gozdovi s prevladujočo navadno bodiko (<i>Ilex aquifolium</i>)
9390	Grmišča in nizki gozdovi z vrsto <i>Quercus alnifolia</i>
93A0	Gozdovi z vrsto <i>Quercus infectoria</i> (<i>Anagyro foetidae-Quercetum infectoriae</i>)
Gorski iglasti gozdovi	
9410	Kisoljubni smrekovi gozdovi od montanskega do alpinskega pasu (<i>Vaccinio-Piceetea</i>)
9420	Alpinski gozdovi s prevladujočim macesnom (<i>Larix decidua</i>) in/ali cemprinom (<i>Pinus cembra</i>)
9430	Subalpinski in montanski gozdovi s prevladujočo vrsto <i>Pinus uncinata</i>

9510	Juožnoapeninski gozdovi s prevladujočo belo jelko (<i>Abies alba</i>)
9520	Gozdovi s prevladujočo vrsto <i>Abies pinsapo</i>
9530	(Sub-)mediteranski gozdovi črnega bora z endemičnimi črnimi bori
9540	Sredozemski borovi gozdovi z endemičnimi podvrstami pinije
9550	Kanarski endemični borovi gozdovi
9560	Endemični gozdovi z vrstami brina (<i>Juniperus</i> spp.)
9570	Gozdovi s prevladujočo vrsto <i>Tetraclinis articulate</i>
9580	Sredozemski gozdovi s prevladujočo tiso (<i>Taxus baccata</i>)
9590	Gozdovi s prevladujočo vrsto <i>Cedrus brevifolia</i> (<i>Cedrosetum brevifoliae</i>)
95A0	Visokooromediteranski borovi gozdovi

5. SKUPINA 5: Stepa ter habitati resav in grmišč

Oznaka habitatnega tipa iz Priloge I k Direktivi Sveta 92/43/EGS	Ime habitatnega tipa iz Priloge I k Direktivi Sveta 92/43/EGS
Stepe na slanih sadrastih tleh	
1430	Slanoljubna-nitrofilna grmišča (<i>Pegano-Salsoletea</i>)
1510	Sredozemske slane stepe (<i>Limonietalia</i>)
1520	Iberske združbe na sadrastih tleh (<i>Gypsophiletalia</i>)
Resave in grmišča zmernih območij	
4050	Endemične makaroneške resave
4060	Alpske in borealne resave
4070	Ruševje z vrstama <i>Pinus mugo</i> in <i>Rhododendron hirsutum</i> (<i>Mugo-Rhododendretum hirsuti</i>)
4080	Subarktična grmičevja z vrstami vrb (<i>Salix</i> spp. <i>scrub</i>)
40A0	Subkontinentalna predpanonska grmičevja

40B0	Rodopska grmišča s prevladujočo vrsto petoprstnikov <i>Potentilla fruticose</i>
40C0	Pontsko-sarmatska listopadna grmišča
Sklerofilna grmišča (matoral)	
5110	Stabilni ksero-termofilni sestoji z navadnim pušpanom (<i>Buxus sempervirens</i>) na skalnatih pobočjih (<i>Berberidion</i> p.p.)
5120	Gorski sestoji vrste <i>Cytisus purgans</i>
5140	Sestoji vrste <i>Cistus palhinhae</i> na vlažnih obmorskih resavah
5210	<u>Drevesasta sklerofilna grmišča z vrstami brina (<i>Juniperus</i> spp.)</u>
5220	Drevesasta sklerofilna grmišča z vrstami čičimaka (<i>Zyziphus</i> spp.)
5230	Drevesasta sklerofilna grmišča z navadnim lovorjem (<i>Laurus nobilis</i>)
5310	Grmišča s prevladujočim navadnim lovorjem (<i>Laurus nobilis</i>)
5320	Nizki sestoji vrst mlečka (<i>Euphorbia</i> spp.) ob klifih
5330	Grmišča termomediterranskih in predpuščavskih območij
5410	Zahodnosredozemske frigane na vrhu klifov (<i>Astragalo-Plantaginetum subulatae</i>)
5420	Frigana z vrsto <i>Sarcopoterium spinosum</i>
5430	Endemične frigane z vegetacijo zveze <i>Euphorbio-Verbascion</i>

6. SKUPINA 6: Skalnat habitati in sipine

Oznaka habitatnega tipa iz Priloge I k Direktivi Sveta 92/43/EGS	Ime habitatnega tipa iz Priloge I k Direktivi Sveta 92/43/EGS
Obmorski klifi, obale in otočki	
1210	Združbe enoletnic na obalnem drobirju
1220	Združbe trajnic na kamnitih obrežjih
1230	Porasli obmorski klifi atlantskih in baltiških obal
1240	Porasli obmorski klifi sredozemskih obal z endemičnimi vrstami rodu <i>Limonium</i>

1250	Porasli obmorski klifi makaroneških obal z endemičnim rastlinstvom
1610	Baltiški otoki eskerji z vegetacijo peščenih, kamnitih in prodnatih obrežij in sublitoralno vegetacijo
1620	Otočki in manjši otoki borealnega Baltika
1640	Peščena obrežja borealnega Baltika z združbami trajnic
Obalne sipine in sipine v celinskih predelih	
2110	Nastajajoče premične sipine
2120	Premične sipine vzdolž obrežij z vrsto <i>Ammophila arenaria</i> („bele sipine“)
2130	Ustaljene obalne sipine z zelnato vegetacijo („sive sipine“)
2140	Razapnene ustaljene sipine z vrsto <i>Empetrum nigrum</i>
2150	Atlantske razapnene ustaljene sipine (<i>Calluno-Ulicetea</i>)
2160	Sipine z navadnim rakitovcem <i>Hippophaë rhamnoides</i>
2170	Sipine s podvrsto <i>Salix repens</i> ssp. <i>argentea</i> (<i>Salicion arenariae</i>)
2180	Gozdnate sipine atlantske, celinske in borealne regije
2190	Vlažne sipinske uleknine
2210	Ustaljene obalne sipine z vegetacijo zveze <i>Crucianellion maritimae</i>
2220	Sipine z vrsto <i>Euphorbia terracina</i>
2230	Sipinska travišča reda <i>Malcolmietalia</i>
2240	Sipinska travišča reda <i>Brachypodietalia</i> z enoletnicami
2250	Obalne sipine z vrstami rodu brina (<i>Juniperus</i> spp.)
2260	Sipinska sklerofilna grmišča z vegetacijo reda <i>Cisto-Lavenduletalia</i>
2270	Gozdnate sipine z vrsto <i>Pinus pinea</i> in/ali <i>Pinus pinaster</i>
2310	Suhe peščene resave z vrstami vrese (<i>Calluna</i> spp.) in koščenice (<i>Genista</i> spp.)
2320	Suhe peščene resave z vrstami vrese (<i>Calluna</i> spp.) in vrsto <i>Empetrum nigrum</i>
2330	Celinske sipine z odprtimi travišči z vrstami rodov <i>Corynephorus</i> in <i>Agrostis</i>

2340	Panonske sipine celinskih predelov
91N0	Grmišča panonskih sipin (<i>Junipero-Populetum albae</i>) v celinskih predelih
Skalnati habitati	
8110	Silikatna melišča montanskega pasu do snežne meje (<i>Androsacetalia alpinae</i> in <i>Galeopsietalia ladani</i>)
8120	Karbonatna melišča od montanskega do alpskega pasu (<i>Thlaspietea rotundifolii</i>)
8130	Zahodnosredozemska in termofilna melišča
8140	Vzhodnosredozemska melišča
8150	Silikatna melišča hribovite srednje Evrope
8160	Srednjeevropska karbonatna melišča v submontanskem in montanskem pasu
8210	Karbonatna skalnata pobočja z vegetacijo skalnih razpok
8220	Silikatna skalnata pobočja z vegetacijo skalnih razpok
8230	Silikatne skale s pionirsko vegetacijo <i>Sedo-Scleranthion</i> ali <i>Sedo albi-Veronicion dillenii</i>
8310	Jame, ki niso odprte za javnost
8320	Polja lave in naravne jame v lavi
8340	Stalni ledeniki

PRILOGA II
MORSKI EKOSISTEMI – HABITATNI TIPI IN SKUPINE HABITATNIH TIPOV IZ
ČLENA 5(1) IN (2)

Spodnji seznam vključuje morske habitatne tipe iz člena 5(1) in (2), pa tudi sedem skupin navedenih habitatnih tipov, in sicer 1) podmorski travnik z morskovo travo, 2) gozdovi makroalg, 3) z lupinarji poraslo dno, 4) podmorski travnik z apnenčastimi morskimi algami (maerl), 5) podmorski travnik s spuži, koralami in koralnimi združbami, 6) vreli in hladni izviri ter 7) mehki sedimenti (manj kot 1 000 metrov globine). Predstavljena je tudi povezava s habitatnimi tipi iz Priloge I k Direktivi 92/43/EGS.

Uporabljena klasifikacija morskih habitatov, ki se razlikuje po morskih biogeografskih regijah, je pripravljena v skladu z Evropskim informacijskim sistemom o naravi (EUNIS), kot ga je leta 2022 za tipologijo morskih habitatov revidirala Evropska agencija za okolje (EEA). Informacije o povezanih habitatih, navedenih v Prilogi I k Direktivi Sveta 92/43/EGS, temeljijo na prehodu, ki ga je EEA objavila leta 2021¹.

1. Skupina 1: Podmorski travnik z morskovo travo

Oznaka EUNIS	Ime habitatnega tipa EUNIS	Povezana oznaka habitatnega tipa, kot je navedena v Prilogi I k Direktivi Sveta 92/43/EGS
Atlantik		
MA522	Podmorski travnik z morskovo travo na atlantskem litoralnem pesku	1140; 1160
MA623	Podmorski travnik z morskovo travo na atlantskem litoralnem mulju	1140; 1160
MB522	Podmorski travnik z morskovo travo na atlantskem linfralitoralnem pesku	1110; 1150; 1160

¹ [Klasifikacija morskih habitatov v EUNIS, 2022, Evropska agencija za okolje.](#)

Baltsko morje		
MA332	Baltsky hidrolitoralni grobi sediment, za katerega je značilna potopljena vegetacija	1130; 1160; 1610; 1620
MA432	Baltsky hidrolitoralni premešani sediment, za katerega je značilna potopljena vegetacija	1130; 1140; 1160; 1610
MA532	Baltsky hidrolitoralni pesek, za katerega so značilne potopljene ukoreninjene rastline	1130; 1140; 1160; 1610
MA632	Baltsky hidrolitoralni mulj, na katerem prevladujejo potopljene ukoreninjene rastline	1130; 1140; 1160; 1650
MB332	Baltsky infralitoralni grobi sediment, za katerega so značilne potopljene ukoreninjene rastline	1110; 1160
MB432	Baltsky infralitoralni premešani sediment, za katerega so značilne potopljene ukoreninjene rastline	1110; 1160; 1650
MB532	Baltsky infralitoralni pesek, za katerega so značilne potopljene ukoreninjene rastline	1110; 1130; 1150; 1160
MB632	Baltsky infralitoralni muljni sediment, za katerega so značilne potopljene ukoreninjene rastline	1130; 1150; 1160; 1650
Črno morje		
MB546	Travišča z morskovo travo in algami s koreniki v sladkovodnem Črnem morju, na katera vpliva infralitoralni muljasti pesek	1110; 1130; 1160
MB547	Črnomska travišča z morskovo travo na zmerno izpostavljenih zgornjih infralitoralnih čistih peskih	1110; 1160
MB548	Črnomska travišča z morskovo travo na spodnjih infralitoralnih peskih	1110; 1160
Sredozemsko morje		
MB252	Biocenoza vrste <i>Posidonia oceanica</i>	1120
MB2521	Ekomorfoza travišč vrste <i>Posidonia oceanica</i> v obliki pasov	1120; 1130; 1160
MB2522	Ekomorfoza travišč „koralnega grebena“ <i>Posidonia oceanica</i>	1120; 1130; 1160
MB2523	Facies z odmrliimi „livadami“ <i>Posidonia oceanica</i> z bolj malo epiflore	1120; 1130; 1160
MB2524	Asociacija z vrsto <i>Caulerpa prolifera</i> na podmorskih travnikih s pozejdonko	1120; 1130; 1160

MB5521	Asociacija z vrsto <i>Cymodocea nodosa</i> na dobro premešanih finih peskih	1110; 1130; 1160
MB5534	Asociacija z vrsto <i>Cymodocea nodosa</i> na površinskih muljastih peskih v zavetnih legah	1110; 1130; 1160
MB5535	Asociacija z vrsto <i>Zostera noltei</i> na površinskih muljastih peskih v zavetnih legah	1110; 1130; 1160
MB5541	Asociacija z vrsto <i>Ruppia cirrhosa</i> in/ali vrsto <i>Ruppia maritima</i> na pesku	1110; 1130; 1160
MB5544	Asociacija z vrsto <i>Zostera noltei</i> v evrihalinem ali evritermnem okolju na pesku	1110; 1130; 1160
MB5545	Asociacija z vrsto <i>Zostera marina</i> v evrihalinem ali evritermnem okolju na pesku	1110; 1130; 1160

2. Skupina 2: Gozdovi makroalg

Oznaka EUNIS	Ime habitatnega tipa EUNIS	Povezane oznake iz Priloge I (direktiva o habitatih)
Atlantik		
MA123	Združbe morskih alg na atlantskem litoralnem kamnitem dnu polne slanosti	1160; 1170; 1130
MA125	Fukoidi na atlantskem litoralnem kamnitem dnu spremenljive slanosti	1170; 1130
MB121	Združbe kelpa in morskih alg na atlantskem litoralnem kamnitem dnu	1170; 1160
MB123	Združbe kelpa in morskih alg na atlantskem litoralnem kamnitem dnu, na katere so vplivali sediment ali motnje	1170; 1160
MB124	Združbe kelpa na atlantskem litoralnem kamnitem dnu spremenljive slanosti	1170; 1130; 1160
MB321	Združbe kelpa in morskih alg na atlantskem infralitoralnem grobem sediment	1160
MB521	Združbe kelpa in morskih alg na atlantskem infralitoralnem pesku	1160
MB621	Vegetacijske združbe na atlantskem infralitoralnem mulju	1160

Baltsko morje		
MA131	Baltsko hidrolitoralno kamnito dno in balvani, za katere so značilne trajne alge	1160; 1170; 1130; 1610; 1620
MB131	Trajne alge na baltskem infralitoralnem kamnitem dnu in balvanih	1170; 1160
MB232	Baltska infralitoralna dna, za katera je značilen školjčni prod	1160; 1110
MB333	Baltski infralitoralni grobi sediment, za katerega so značilne trajne alge	1110; 1160
MB433	Baltski infralitoralni premešani sediment, za katerega so značilne trajne alge	1110; 1130; 1160; 1170
Črno morje		
MB144	Črnomorsko izpostavljeno zgornje infralitoralno kamnito dno, na katerem prevladuje mitilid, z algami reda <i>Fucales</i>	1170; 1160
MB149	Črnomorsko zmerno izpostavljeno zgornje infralitoralno kamnito dno, na katerem prevladuje mitilid, z algami reda <i>Fucales</i>	1170; 1160
MB14A	Alge reda <i>Fucales</i> in druge alge na črnomorskem zgornjem infralitoralnem kamnitem dnu v zavetnih legah, dobro osvetljen	1170; 1160
Sredozemsko morje		
MA1548	Asociacija z vrsto <i>Fucus virsoides</i>	1160; 1170
MB1512	Asociacija z vrsto <i>Cystoseira tamariscifolia</i> in vrsto <i>Saccorhiza polyschides</i>	1170; 1160
MB1513	Asociacija z vrsto <i>Cystoseira amentacea</i> (var. <i>amentacea</i> , var. <i>stricta</i> , var. <i>spicata</i>)	1170; 1160
MB151F	Asociacija z vrsto <i>Cystoseira brachycarpa</i>	1170; 1160
MB151G	Asociacija z vrsto <i>Cystoseira crinita</i>	1170; 1160
MB151H	Asociacija z vrsto <i>Cystoseira crinitophylla</i>	1170; 1160
MB151J	Asociacija z vrsto <i>Cystoseira sauvageauana</i>	1170; 1160
MB151K	Asociacija z vrsto <i>Cystoseira spinosa</i>	1170; 1160
MB151L	Asociacija z vrsto <i>Sargassum vulgare</i>	1170; 1160

MB151M	Asociacija z vrsto <i>Dictyopteris polypodioides</i>	1170; 1160
MB151W	Asociacija z vrsto <i>Cystoseira compressa</i>	1170; 1160
MB1524	Asociacija z vrsto <i>Cystoseira barbata</i>	1170; 1160
MC1511	Asociacija z vrsto <i>Cystoseira zosteroides</i>	1170; 1160
MC1512	Asociacija z vrsto <i>Cystoseira usneoides</i>	1170; 1160
MC1513	Asociacija z vrsto <i>Cystoseira dubia</i>	1170; 1160
MC1514	Asociacija z vrsto <i>Cystoseira corniculata</i>	1170; 1160
MC1515	Asociacija z vrsto <i>Sargassum</i> spp.	1170; 1160
MC1518	Asociacija z vrsto <i>Laminaria ochroleuca</i>	1170; 1160
MC3517	Asociacija z vrsto <i>Laminaria rodriguezii</i> na detritnem dnu	1160

3. Skupina 3: Z lupinarji poraslo dno

Oznaka EUNIS	Ime habitatnega tipa EUNIS	Povezane oznake iz Priloge I (direktiva o habitatih)
Atlantik		
MA122	Združbe z vrsto <i>Mytilus edulis</i> in/ali združbe loparja na atlantskem litoralnem kamnitem dnu, izpostavljenem valovom	1160; 1170
MA124	Združbe školjk in/ali združbe loparja z morskimi algami na atlantskem litoralnem kamnitem dnu	1160; 1170
MA227	Školjčni grebeni v atlantskem litoralnem območju	1170; 1140
MB222	Školjčni grebeni v atlantskem infralitoralnem območju	1170; 1130; 1160
MC223	Školjčni grebeni v atlantskem cirkalitoralnem območju	1170
Baltsko morje		
MB231	Baltska infralitoralna dna, na katerih prevladujejo epibentoške školjke	1170; 1160
MC231	Baltska cirkalitoralna dna, na katerih prevladujejo epibentoške školjke	1170; 1160; 1110
MD231	Baltska cirkalitoralna biogena dna odprtih voda, za katera so značilne epibentoške školjke	1170

MD232	Baltska cirkalitoralna dna s školjčnim prodrom odprtih voda, za katera so značilne epibentoške školjke	1170
MD431	Baltska cirkalitoralna premešana dna odprtih voda, za katera so značilne makroskopske epibentoške biotske strukture	
MD531	Baltski cirkalitoralni pesek odprtih voda, za katerega so značilne makroskopske epibentoške biotske strukture	
MD631	Baltski cirkalitoralni mulj odprtih voda, za katerega so značilne epibentoške školjke	
Črno morje		
MB141	Črnomorsko spodnje infralitoralno kamnito dno, na katerem prevladujejo nevretenčarji	1170
MB143	Črnomorsko izpostavljeno zgornje infralitoralno kamnito dno, na katerem prevladuje mitilid, s folioznimi algami (ni alg reda <i>Fucales</i>)	1170; 1160
MB148	Črnomorski zmerno izpostavljeno zgornje infralitoralno kamnito dno, na katerem prevladuje mitilid, s folioznimi algami (druge alge, ki niso alge reda <i>Fucales</i>)	1170; 1160
MB242	Školjčna dna v črnomorskem infralitoralnem območju	1170; 1130; 1160
MB243	Grebeni ostrig na črnomorskem spodnje infralitoralnem kamnitem dnu	1170
MB642	Črnomorski infralitoralni terigeni mulji	1160
MC141	Črnomorsko cirkalitoralno kamnito dno, na katerem prevladujejo nevretenčarji	1170
MC241	Školjčna dna na črnomorskih cirkalitoralnih terigenih muljih	1170
MC645	Črnomorski spodnji cirkalitoralni mulj	
Sredozemsko morje		
MA1544	Facies z vrsto <i>Mytilus galloprovincialis</i> v vodah, obogatenih z organsko snovjo	1160; 1170
MB1514	Facies z vrsto <i>Mytilus galloprovincialis</i>	1170; 1160
	<u>Sredozemska infralitoralna ostrižišča</u>	
	<u>Sredozemska cirkalitoralna ostrižišča</u>	

4. Skupina 4: Podmorski travnik z apnenčastimi morskimi algami (maerl)

Oznaka EUNIS	Ime habitatnega tipa EUNIS	Povezane oznake iz Priloge I (direktiva o habitatih)
Atlantik		
MB322	Podmorski travnik z apnenčastimi morskimi algami (maerl) na atlantskem infralitoralnem grobem sedimentu	1110; 1160
MB421	Podmorski travnik z apnenčastimi morskimi algami (maerl) na atlantskem infralitoralnem premešanem sedimentu	1110; 1160
MB622	Podmorski travnik z apnenčastimi morskimi algami (maerl) na atlantskem infralitoralnem muljastem sedimentu	1110; 1160
Sredozemsko morje		
MB3511	Asociacija z rodoliti na grobih peskih in finem produ, ki jih mešajo valovi	1110; 1160
MB3521	Asociacija z rodoliti na grobih peskih in finem produ pod vplivom tokov na dnu	1110; 1160
MB3522	Asociacija z maerlom (= asociacija z vrsto <i>Lithothamnion corallioides</i> in vrsto <i>Phymatolithon calcareum</i>) na sredozemskih grobih peskih in produ	1110; 1160
MC3521	Asociacija z rodoliti na obalnih detritnih dneh	1110
MC3523	Asociacija z maerlom (<i>Lithothamnion corallioides</i> in <i>Phymatolithon calcareum</i>) na obalnih detritnih dneh	1110

5. Skupina 5: Podmorski travnik s spuži, koralami in koralnimi skupnostmi

Oznaka EUNIS	Ime habitatnega tipa EUNIS	Povezane oznake iz Priloge I (direktiva o habitatih)
Atlantik		
MC121	Živalske rušne združbe na atlantskem cirkalitoralnem kamnitem dnu	1170
MC124	Živalske združbe na atlantskem cirkalitoralnem kamnitem dnu spremenljive slanosti	1170; 1130
MC126	Združbe atlantskih cirkalitoralnih jam in previsov	8330; 1170

MC222	Mrzlovodni koralni grebeni v atlantskem cirkalitoralnem območju	1170
MD121	Združbe spužev na atlantskem cirkalitoralnem kamnitem dnu odprtih voda	1170
MD221	Mrzlovodni koralni grebeni v atlantskem cirkalitoralnem območju odprtih voda	1170
ME122	Združbe spužev na atlantskem zgornjem batialnem kamnitem dnu	1170
ME123	Mešane mrzlovodne koralne združbe na atlantskem zgornjem batialnem kamnitem dnu	1170
ME221	Mrzlovodni koralni greben na atlantskem zgornjem batialnem kamnitem dnu	1170
ME322	Mešane mrzlovodne koralne združbe na atlantskem zgornjem batialnem grobem sedimentu	
ME324	Združbe spužev na atlantskem zgornjem batialnem grobem sedimentu	
ME422	Združbe spužev na atlantskem zgornjem batialnem premešanem sedimentu	
ME623	Združbe spužev na atlantskem zgornjem batialnem mulju	
ME624	Pokončno koralno polje na atlantskem zgornjem batialnem mulju	
MF121	Mešana mrzlovodna koralna skupnost na atlantskem spodnjem batialnem kamnitem dnu	1170
MF221	Atlantski spodnji batialni mrzlovodni koralni greben	1170
MF321	Mešana mrzlovodna koralna skupnost na atlantskem spodnjem batialnem grobem sedimentu	
MF622	Združbe spužev na atlantskem spodnjem batialnem mulju	
MF623	Pokončno koralno polje na atlantskem spodnjem batialnem mulju	
Baltsko morje		
MB138	Baltsko infralitoralno kamnito dno in balvani, za katere so značilni epibentoški spuži	1170; 1160

MB43A	Baltski infralitoralni premešani sediment, za katerega so značilni epibentoški spuži (<i>Porifera</i>)	1160; 1170
MC133	Baltsko cirkalitoralno kamnito dno in balvani, za katere so značilni epibentoški ožigalkarji	1170; 1160
MC136	Baltsko cirkalitoralno kamnito dno in balvani, za katere so značilni epibentoški spuži	1170; 1160
MC433	Baltski cirkalitoralni premešani sediment, za katerega so značilni epibentoški ožigalkarji	1160; 1170
MC436	Baltski cirkalitoralni premešani sediment, za katerega so značilni epibentoški spuži	1160
Črno morje		
MD24	Črnomorski cirkalitoralni biogeni habitati odprtih voda	1170
ME14	Črnomorsko zgornje batialno kamnito dno	1170
ME24	Črnomorski zgornji batialni biogeni habitat	1170
MF14	Črnomorsko spodnje batialno kamnito dno	1170
Sredozemsko morje		
MB151E	Facies z vrsto <i>Cladocora caespitosa</i>	1170; 1160
MB151Q	Facies z vrsto <i>Astroides calycularis</i>	1170; 1160
MB151α	Facies in asociacija koralne biocenoze (v enklavi)	1170; 1160
MC1519	Facies z vrsto <i>Eunicella cavolini</i>	1170; 1160
MC151A	Facies z vrsto <i>Eunicella singularis</i>	1170; 1160
MC151B	Facies z vrsto <i>Paramuricea clavata</i>	1170; 1160
MC151E	Facies z vrsto <i>Leptogorgia sarmentosa</i>	1170; 1160
MC151F	Facies z vrsto <i>Anthipatella subpinnata</i> in redke rdeče alge	1170; 1160
MC151G	Facies z ogromnimi spuži in redkimi rdečimi algami	1170; 1160
MC1522	Facies z vrsto <i>Corallium rubrum</i>	8330; 1170
MC1523	Facies z vrsto <i>Leptopsammia pruvoti</i>	8330; 1170
MC251	Koralne platforme	1170

MC6514	Facies lepljivih muljev z vrsto <i>Alcyonium palmatum</i> in vrsto <i>Parastichopus regalis</i> na cirkalitoralnem mulju	1160
MD151	Biocenoza sredozemskega kamnitega dna na robovih šelfov	1170
MD25	Sredozemski cirkalitoralni biogeni habitati odprtih voda	1170
MD6512	Facies lepljivih muljev z vrsto <i>Alcyonium palmatum</i> in vrsto <i>Parastichopus regalis</i> na spodnjem cirkalitoralnem mulju	
ME1511	Sredozemski zgornji batialni grebeni vrste <i>Lophelia pertusa</i>	1170
ME1512	Sredozemski zgornji batialni grebeni vrste <i>Madrepora oculata</i>	1170
ME1513	Sredozemski zgornji batialni grebeni vrste <i>Madrepora oculata</i> in vrste <i>Lophelia pertusa</i>	1170
ME6514	Sredozemske zgornje batialne facies z vrsto <i>Pheronema carpenteri</i>	
MF1511	Sredozemski spodnji batialni grebeni vrste <i>Lophelia pertusa</i>	1170
MF1512	Sredozemski spodnji batialni grebeni vrste <i>Madrepora oculata</i>	1170
MF1513	Sredozemski spodnji batialni grebeni vrste <i>Madrepora oculata</i> in vrste <i>Lophelia pertusa</i>	1170
MF6511	Sredozemske spodnje batialne facies s peščenimi mulji z vrsto <i>Thenia muricata</i>	
MF6513	Sredozemske spodnje batialne facies s kompaktnimi mulji z vrsto <i>Isidella elongata</i>	

6. Skupina 6: Vrelci in hladni izviri

Oznaka EUNIS	Ime habitatnega tipa EUNIS	Povezane oznake iz Priloge I (direktiva o habitatih)
Atlantik		
MB128	Vrelci in hladni izviri v atlantskem infralitoralnem kamnitem dnu	1170; 1160; 1180
MB627	Vrelci in hladni izviri v atlantskem infralitoralnem mulju	1130; 1160
MC127	Vrelci in hladni izviri v atlantskem cirkalitoralnem kamnitem dnu	1170; 1180

MC622	Vrelci in hladni izviri v atlantskem cirkalitoralnem mulju	1160
MD122	Vrelci in hladni izviri v atlantskem cirkalitoralnem kamnitem dnu odprtih voda	1170
MD622	Vrelci in hladni izviri v atlantskem cirkalitoralnem mulju odprtih voda	

7. Skupina 7: Mehki sedimenti (manj kot 1 000 metrov globine)

Oznaka EUNIS	Ime habitatnega tipa EUNIS	Povezane oznake iz Priloge I (direktiva o habitatih)
Atlantik		
MA32	Atlantski litoralni grobi sediment	1130; 1160
MA42	Atlantski litoralni premešani sediment	1130; 1140; 1160
MA52	Atlantski litoralni pesek	1130; 1140; 1160
MA62	Atlantski litoralni mulj	1130; 1140; 1160
MB32	Atlantski infralitoralni grobi sediment	1110; 1130; 1160
MB42	Atlantski infralitoralni premešani sediment	1110; 1130; 1150; 1160
MB52	Atlantski infralitoralni pesek	1110; 1130; 1150; 1160
MB62	Atlantski infralitoralni mulj	1110; 1130; 1160
MC32	Atlantski cirkalitoralni grobi sediment	1110; 1160
MC42	Atlantski cirkalitoralni premešani sediment	1110; 1160
MC52	Atlantski cirkalitoralni pesek	1110; 1160
MC62	Atlantski cirkalitoralni mulj	1160
MD32	Atlantski cirkalitoralni grobi sediment odprtih voda	
MD42	Atlantski cirkalitoralni premešani sediment odprtih voda	
MD52	Atlantski cirkalitoralni pesek odprtih voda	
MD62	Atlantski cirkalitoralni mulj odprtih voda	

ME32	Atlantski zgornji batialni grobi sediment	
ME42	Atlantski zgornji batialni premešani sediment	
ME52	Atlantski zgornji batialni pesek	
ME62	Atlantski zgornji batialni mulj	
MF32	Atlantski spodnji batialni grobi sediment	
MF42	Atlantski spodnji batialni premešani sediment	
MF52	Atlantski spodnji batialni pesek	
MF62	Atlantski spodnji batialni mulj	
Baltsko morje		
MA33	Baltski hidrolitoralni grobi sediment	1130; 1160; 1610; 1620
MA43	Baltski hidrolitoralni premešani sediment	1130; 1140; 1160; 1610
MA53	Baltski hidrolitoralni pesek	1130; 1140; 1160; 1610
MA63	Baltski hidrolitoralni mulj	1130; 1140; 1160; 1650
MB33	Baltski infralitoralni grobi sediment	1110; 1150; 1160
MB43	Baltski infralitoralni premešani sediment	1110; 1130; 1150; 1160; 1170; 1650
MB53	Baltski infralitoralni pesek	1110; 1130; 1150; 1160
MB63	Baltski infralitoralni mulj	1130; 1150; 1160; 1650
MC33	Baltski cirkalitoralni grobi sediment	1110; 1160
MC43	Baltski cirkalitoralni premešani sediment	1160; 1170
MC53	Baltski cirkalitoralni pesek	1110; 1160
MC63	Baltski cirkalitoralni mulj	1160; 1650
MD33	Baltski cirkalitoralni grobi sediment odprtih voda	

MD43	Baltski cirkalitoralni premešani sediment odprtih voda	
MD53	Baltski cirkalitoralni pesek odprtih voda	
MD63	Baltski cirkalitoralni mulj odprtih voda	
Črno morje		
MA34	Črnomorski litoralni grobi sediment	1160
MA44	Črnomorski litoralni premešani sediment	1130; 1140; 1160
MA54	Črnomorski litoralni pesek	1130; 1140; 1160
MA64	Črnomorski litoralni mulj	1130; 1140; 1160
MB34	Črnomorski infralitoralni grobi sediment	1110; 1160
MB44	Črnomorski infralitoralni premešani sediment	1110; 1170
MB54	Črnomorski infralitoralni pesek	1110; 1130; 1160
MB64	Črnomorski infralitoralni mulj	1130; 1160
MC34	Črnomorski cirkalitoralni grobi sediment	1160
MC44	Črnomorski cirkalitoralni premešani sediment	
MC54	Črnomorski cirkalitoralni pesek	1160
MC64	Črnomorski cirkalitoralni mulj	1130; 1160
MD34	Črnomorski cirkalitoralni grobi sediment odprtih voda	
MD44	Črnomorski cirkalitoralni premešani sediment odprtih voda	
MD54	Črnomorski cirkalitoralni pesek odprtih voda	
MD64	Črnomorski cirkalitoralni mulj odprtih voda	
Sredozemsko morje		
MA35	Sredozemski litoralni grobi sediment	1160; 1130
MA45	Sredozemski litoralni premešani sediment	1140; 1160
MA55	Sredozemski litoralni pesek	1130; 1140; 1160
MA65	Sredozemski litoralni mulj	1130; 1140; 1150; 1160
MB35	Sredozemski infralitoralni grobi sediment	1110; 1160

MB45	Sredozemski infralitoralni premešani sediment	
MB55	Sredozemski infralitoralni pesek	1110; 1130; 1150; 1160
MB65	Sredozemski infralitoralni mulj	1130; 1150
MC35	Sredozemski cirkalitoralni grobi sediment	1110; 1160
MC45	Sredozemski cirkalitoralni premešani sediment	
MC55	Sredozemski cirkalitoralni pesek	1110; 1160
MC65	Sredozemski cirkalitoralni mulj	1130; 1160
MD35	Sredozemski cirkalitoralni grobi sediment odprtih voda	
MD45	Sredozemski cirkalitoralni premešani sediment odprtih voda	
MD55	Sredozemski cirkalitoralni pesek odprtih voda	
MD65	Sredozemski cirkalitoralni mulj odprtih voda	
ME35	Sredozemski zgornji batialni grobi sediment	
ME45	Sredozemski zgornji batialni premešani sediment	
ME55	Sredozemski zgornji batialni pesek	
ME65	Sredozemski zgornji batialni mulj	
MF35	Sredozemski spodnji batialni grobi sediment	
MF45	Sredozemski spodnji batialni premešani sediment	
MF55	Sredozemski spodnji batialni pesek	
MF65	Sredozemski spodnji batialni mulj	

PRILOGA III

MORSKE VRSTE IZ ČLENA 5(3)

- (1) [...]
- (2) škratji pilar (*Pristis clavata*)
- (3) drobnozobi pilar (*Pristis pectinata*)
- (4) pilar (*Pristis pristis*)
- (5) [...]
- (6) morski pes orjak (*Cetorhinus maximus*) in beli morski volk (*Carcharodon carcharias*)
- (7) gladki svetilec (*Etmopterus pusillus*)
- (8) Alfredova manta (*Manta alfredi*)
- (9) manta (*Manta birostris*)
- (10) vražja manta (*Mobula mobular*)
- (11) mala gvinejska manta (*Mobula rochebrunei*)
- (12) japonska manta (*Mobula japanica*)
- (13) gladkorepa manta (*Mobula thurstoni*)
- (14) dolgoroga manta (*Mobula eregoodootenkee*)
- (15) [...]
- (16) srpastokrila manta (*Mobula tarapacana*)
- (17) kratkokrila manta (*Mobula kuhlii*)
- (18) mala vražja manta (*Mobula hypostoma*)
- (19) norveška kljunata raža (*Raja (Dipturus) nidarosiensis*)
- (20) bela raža (*Raja alba*)
- (21) goslaši (*Rhinobatidae*)
- (22) sklat (*Squatina squatina*)
- (23) atlantski losos (*Salmo salar*)
- (24) morska postrv (*Salmo trutta*)
- (25) nosata ozimica (*Coregonus oxyrhynchus*)

PRILOGA IV

SEZNAM KAZALNIKOV BIOTSKE RAZNOVRSTNOSTI ZA KMETIJSKE EKOSISTEME IZ ČLENA 9(2)

Kazalnik	Opis, enote in metodologija za določanje in spremljanje kazalnika
Indeks travniških metuljev	Opis: Ta kazalnik sestavljajo vrste, za katere se šteje, da so značilne za evropska travišča, ki so prisotne v velikem delu Evrope in jih zajema večina programov spremljanja metuljev. Temelji na geometrični sredini trendov vrst. Enota: indeks. Metodologija: Kot jo je oblikovala in jo uporablja organizacija Butterfly Conservation Europe, Van Swaay, C.A.M, <i>Assessing Butterflies in Europe - Butterfly Indicators 1990–2018</i>, tehnično poročilo, organizacija Butterfly Conservation Europe, 2020.
Zaloge organskega ogljika v obdelovanih mineralnih tleh	Opis: Ta kazalnik opisuje zaloge organskega ogljika v obdelovalnih mineralnih tleh v globini od 0 do 30 cm. Enota: tone organskega ogljika/ha. Metodologija: Določena v Prilogi V k Uredbi 2018/1999 v skladu s smernicami IPCC za nacionalne evidence toplogrednih plinov iz leta 2006 in podprta s statističnim raziskovanjem rabe in pokrovnosti tal (LUCAS), Jones A. in drugi, <i>LUCAS Soil 2022</i>, tehnično poročilo Skupnega raziskovalnega središča, Urad za publikacije Evropske unije, 2021.
Delež kmetijskih površin z visokoraznovrstnimi krajinskimi značilnostmi	Opis: Visokoraznovrstne krajinske značilnosti, <u>kot so varovalni pasovi, mejice, posamezna drevesa ali skupine dreves, drevoredi, robovi polja, zaplate, jarki, potoki, majhna mokrišča, terase, kamnita znamenja, kamniti zidovi, majhni ribniki in kulturne značilnosti</u>, so elementi stalne naravne ali polnaravne vegetacije v kmetijskem okviru, ki zagotavljajo ekosistemske storitve in podporo biotski raznovrstnosti. V ta namen morajo biti krajinske značilnosti izpostavljene čim manj <u>negativnim</u> zunanjim motnjam, da bi zagotovile varne habitate za različne taksone, in morajo zato izpolnjevati naslednje pogoje:

	a) ne smejo se uporabljati za kmetijsko proizvodnjo (vključno s pašo ali proizvodnjo krme), <u>razen če je takšna uporaba nujna za ohranjanje biotske raznovrstnosti</u>, in b) ni jih dovoljeno gnojiti ali obdelovati s pesticidi, <u>razen obdelave s hlevskim gnojem z majhnimi vložki</u>. Neobdelana zemljišča, <u>vključno z začasno neobdelanimi</u>, se lahko štejejo za visokoraznovrstne krajinske značilnosti, če izpolnjujejo zgornji merili (a) in (b). Produktivna drevesa, ki so del <u>trajnostnih</u> [...]agrogozdarskih sistemov, <u>ali drevesa v obsežnih starih sadovnjakih na trajnih traviščih</u> ter produktivni elementi v [...] živih mejah se lahko prav tako štejejo za visokoraznovrstne krajinske značilnosti, če izpolnjujejo zgornje merilo (b) in če pobiranje pridelkov poteka le takrat, ko ne bi ogrozilo visokih ravni biotske raznovrstnosti. Enota: odstotek (delež kmetijske površine v uporabi). Metodologija: Oblikovana v okviru kazalnika I.21, Priloga I k Uredbi 2021/2115, na podlagi <u>zadnje posodobljene različice</u> LUCAS za krajinske elemente, Ballin M. in drugi, <i>Redesign sample for Land Use/Cover Area frame Survey (LUCAS)</i>, Eurostat, 2018, in za neobdelana zemljišča, <i>Farm Structure, Reference Metadata in Single Integrated Metadata Structure</i>, spletna objava, Eurostat, <u>ter po potrebi metodologija, kot jo v skladu s členom 11(4a) razvije posamezna država članica za visokoraznovrstne krajinske značilnosti, ki jih zgornja metodologija ne zajema</u>. <u>Metodologija LUCAS se redno posodablja, da se poveča zanesljivost podatkov, ki jih države članice na ravni Evropske unije in na nacionalni ravni uporabljajo pri izvajanju svojih nacionalnih načrtov za obnovo narave.</u>

PRILOGA V

INDEKS SPLOŠNO RAZŠIRJENIH PTIC KMETIJSKE KRAJINE NA NACIONALNI RAVNI

Opis

V indeksu ptic kmetijske krajine so povzeti trendi populacij običajnih in splošno razširjenih ptic kmetijske krajine. Indeks se uporablja za oceno stanja biotske raznovrstnosti v kmetijskih ekosistemih v Evropi. Nacionalni indeks ptic kmetijske krajine je zbirni indeks več vrst, s katerim se meri stopnja spremembe relativne številčnosti vrst ptic kmetijske krajine na izbranih območjih raziskav na nacionalni ravni. Indeks temelji na posebej izbranih vrstah, ki jim habitat kmetijske krajine omogočajo prehranjevanje in/ali gnezdenje. Nacionalni indeksi splošno razširjenih ptic kmetijske krajine temeljijo na skupinah vrst, pomembnih za posamezno državo članico. Indeks se izračuna glede na osnovno leto, v katerem je vrednost indeksa navadno nastavljena na 100. Vrednosti trendov izražajo spremembo skupne populacije v velikosti populacij sestavnih ptic kmetijske krajine v določenem obdobju let.

Metodologija: Brlik in drugi (2021), *Long-term and large-scale multispecies dataset tracking population changes of common European breeding birds* (Dolgoročno in obsežno spremljanje sprememb v populacijah splošno razširjenih evropskih rejnih ptic na podlagi nabora podatkov za več vrst). Znanstveni podatki 8, 21. <https://doi.org/10.1038/s41597-021-00804-2>.

„Države članice s populacijami ptic kmetijske krajine, ki so bile v zgodovini bolj izčrpane“ pomenijo države članice, v katerih je pri več kot polovici vrst, ki prispevajo k nacionalnemu indeksu splošno razširjenih ptic kmetijske krajine, dolgoročni trend populacije negativen. V državah članicah, v katerih informacije o dolgoročnih trendih populacije za nekatere vrste niso na voljo, se uporabljajo informacije evropskega stanja vrst.

Te države članice so:

Češka

Danska

Estonija

Finska

Francija

Nemčija

Madžarska

Italija

Luksemburg

Nizozemska

Španija

„Države članice s populacijami ptic kmetijske krajine, ki so bile v zgodovini manj izčrpane“ pomenijo države članice, v katerih je pri manj kot polovici vrst, ki prispevajo k nacionalnemu indeksu splošno razširjenih ptic kmetijske krajine, dolgoročni trend populacije negativen. V državah članicah, v katerih informacije o dolgoročnih trendih populacije za nekatere vrste niso na voljo, se uporabljajo informacije evropskega stanja vrst.

Te države članice so:

Avstrija

Belgija

Bolgarija

Hrvaška

Ciper

Grčija

Irska

Latvija

Litva

Malta

Poljska

Portugalska

Romunija

Slovaška

Slovenija

Švedska

Seznam vrst, ki se uporablja za indeks splošno razširjenih ptic kmetijske krajine v državah članicah

Avstrija
<i>Acrocephalus palustris</i>
<i>Alauda arvensis</i>
<i>Anthus spinoletta</i>
<i>Anthus trivialis</i>
<i>Carduelis cannabina</i>
<i>Carduelis carduelis</i>
<i>Emberiza citronella</i>
<i>Falco tinnunculus</i>
<i>Jynx torquilla</i>
<i>Lanius collurio</i>
<i>Lullula arborea</i>
<i>Miliaria calandra</i>
<i>Oenanthe oenanthe</i>
<i>Passer montanus</i>
<i>Perdix perdix</i>
<i>Saxicola rubetra</i>
<i>Saxicola torquatus</i>
<i>Serinus citrinella</i>
<i>Serinus serinus</i>
<i>Streptopelia turtur</i>
<i>Sturnus vulgaris</i>
<i>Sylvia communis</i>
<i>Turdus pilaris</i>
<i>Vanellus vanellus</i>

PUBLIC

Belgija – Flandrija	Belgija – Valonija
<i>Alauda arvensis</i>	<i>Alauda arvensis</i>
<i>Anthus pratensis</i>	<i>Anthus pratensis</i>
<i>Emberiza citronella</i>	<i>Carduelis cannabina</i>
<i>Falco tinnunculus</i>	<i>Corvus frugilegus</i>
<i>Haematopus ostralegus</i>	<i>Emberiza citronella</i>
<i>Hippolais icterina</i>	<i>Falco tinnunculus</i>
<i>Hirundo rustica</i>	<i>Hirundo rustica</i>
<i>Limosa limosa</i>	<i>Lanius collurio</i>
<i>Linaria cannabina</i>	<i>Miliaria calandra</i>
<i>Motacilla alba</i>	<i>Motacilla flava</i>
<i>Motacilla flava</i>	<i>Passer montanus</i>
<i>Numenius arquata</i>	<i>Perdix perdix</i>
<i>Passer montanus</i>	<i>Saxicola torquatus</i>
<i>Perdix perdix</i>	<i>Streptopelia turtur</i>
<i>Phoenicurus ochruros</i>	<i>Sturnus vulgaris</i>
<i>Saxicola torquatus</i>	<i>Sylvia communis</i>
<i>Sylvia communis</i>	<i>Vanellus vanellus</i>
<i>Vanellus vanellus</i>	

Bolgarija
<i>Alauda arvensis</i>
<i>Carduelis carduelis</i>
<i>Carduelis cannabina</i>
<i>Coturnix coturnix</i>
<i>Corvus frugilegus</i>
<i>Emberiza hortulana</i>

<i>Emberiza melanocephala</i>
<i>Falco tinnunculus</i>
<i>Galerida cristata</i>
<i>Hirundo rustica</i>
<i>Lanius collurio</i>
<i>Miliaria calandra</i>
<i>Motacilla flava</i>
<i>Perdix perdix</i>
<i>Passer montanus</i>
<i>Sylvia communis</i>
<i>Streptopelia turtur</i>
<i>Sturnus vulgaris</i>
<i>Upupa epops</i>

PUBLIC

Hrvaška
<i>Alauda arvensis</i>
<i>Anthus campestris</i>
<i>Anthus trivialis</i>
<i>Carduelis cannabina</i>
<i>Carduelis carduelis</i>
<i>Coturnix coturnix</i>
<i>Emberiza cirrus</i>
<i>Emberiza citronella</i>
<i>Emberiza melanocephala</i>
<i>Falco tinnunculus</i>
<i>Galerida cristata</i>
<i>Jynx torquilla</i>

<i>Lanius collurio</i>
<i>Lanius senator</i>
<i>Lullula arborea</i>
<i>Luscinia megarhynchos</i>
<i>Miliaria calandra</i>
<i>Motacilla flava</i>
<i>Oenanthe hispanica</i>
<i>Oriolus oriolus</i>
<i>Passer montanus</i>
<i>Pica pica</i>
<i>Saxicola rubetra</i>
<i>Saxicola torquatus</i>
<i>Streptopelia turtur</i>
<i>Sylvia communis</i>
<i>Upupa epops</i>
<i>Vanellus vanellus</i>

Ciper
<i>Alectoris chukar</i>
<i>Athene noctua</i>
<i>Carduelis carduelis</i>
<i>Cisticola juncidis</i>
<i>Clamator glandarius</i>
<i>Columba palumbus</i>
<i>Coracias garrulus</i>
<i>Corvus corone cornix</i>
<i>Coturnix coturnix</i>

PUBLIC

<i>Emberiza calandra</i>
<i>Emberiza melanocephala</i>
<i>Falco tinnunculus</i>
<i>Fringilla monticola</i>
<i>Galerida cristata</i>
<i>Hirundo rustica</i>
<i>Chloris chloris</i>
<i>Iduna pallida</i>
<i>Linaria cannabina</i>
<i>Oenanthe cypriaca</i>
<i>Parus major</i>
<i>Passer hispaniolensis</i>
<i>Pica pica</i>
<i>Streptopelia turtur</i>
<i>Sylvia conspicillata</i>
<i>Sylvia melanocephala</i>

Češka
<i>Alauda arvensis</i>
<i>Anthus pratensis</i>
<i>Carduelis cannabina</i>
<i>Ciconia ciconia</i>
<i>Corvus frugilegus</i>
<i>Emberiza citronella</i>
<i>Falco tinnunculus</i>
<i>Hirundo rustica</i>
<i>Lanius collurio</i>

PUBLIC

<i>Miliaria calandra</i>
<i>Motacilla flava</i>
<i>Passer montanus</i>
<i>Perdix perdix</i>
<i>Saxicola rubetra</i>
<i>Saxicola torquatus</i>
<i>Serinus serinus</i>
<i>Streptopelia turtur</i>
<i>Sturnus vulgaris</i>
<i>Sylvia communis</i>
<i>Vanellus vanellus</i>

PUBLIC

Danska
<i>Alauda arvensis</i>
<i>Anthus pratensis</i>
<i>Carduelis cannabina</i>
<i>Carduelis carduelis</i>
<i>Corvus corone</i>
<i>Corvus frugilegus</i>
<i>Emberiza citronella</i>
<i>Falco tinnunculus</i>
<i>Gallinago gallinago</i>
<i>Hirundo rustica</i>
<i>Lanius collurio</i>
<i>Miliaria calandra</i>
<i>Motacilla alba</i>
<i>Motacilla flava</i>

<i>Oenanthe oenanthe</i>
<i>Passer montanus</i>
<i>Perdix perdix</i>
<i>Saxicola rubetra</i>
<i>Sylvia communis</i>
<i>Sylvia curruca</i>
<i>Turdus pilaris</i>
<i>Vanellus vanellus</i>

Estonija
<i>Alauda arvensis</i>
<i>Anthus pratensis</i>
<i>Corvus frugilegus</i>
<i>Emberiza citronella</i>
<i>Hirundo rustica</i>
<i>Lanius collurio</i>
<i>Linaria cannabina</i>
<i>Motacilla flava</i>
<i>Passer montanus</i>
<i>Saxicola rubetra</i>
<i>Streptopelia turtur</i>
<i>Sturnus vulgaris</i>
<i>Sylvia communis</i>
<i>Vanellus vanellus</i>
[...]
[...]
[...]
[...]
[...]
[...]
[...]
[...]
[...]
[...]
[...]

[...]
[...]
[...]
[...]
[...]
[...]
[...]
[...]
[...]
[...]
[...]
[...]
[...]
[...]
[...]

Finska
<i>Alauda arvensis</i>
<i>Anthus pratensis</i>
<i>Corvus monedula</i>
<i>Crex crex</i>
<i>Delichon urbica</i>
<i>Emberiza hortulana</i>
<i>Hirundo rustica</i>
<i>Numenius arquata</i>
<i>Passer montanus</i>
<i>Saxicola rubetra</i>
<i>Sturnus vulgaris</i>

<i>Sylvia communis</i>
<i>Turdus pilaris</i>
<i>Vanellus vanellus</i>

Francija
<i>Alauda arvensis</i>
<i>Alectoris rufa</i>
<i>Anthus campestris</i>
<i>Anthus pratensis</i>
<i>Buteo buteo</i>
<i>Carduelis cannabina</i>
<i>Corvus frugilegus</i>
<i>Coturnix coturnix</i>
<i>Emberiza cirrus</i>
<i>Emberiza citronella</i>
<i>Emberiza hortulana</i>
<i>Falco tinnunculus</i>
<i>Galerida cristata</i>
<i>Lanius collurio</i>
<i>Lullula arborea</i>
<i>Melanocorypha calandra</i>
<i>Motacilla flava</i>
<i>Oenanthe oenanthe</i>
<i>Perdix perdix</i>
<i>Saxicola torquatus</i>
<i>Saxicola rubetra</i>
<i>Sylvia communis</i>

<i>Upupa epops</i>
<i>Vanellus vanellus</i>

Nemčija
<i>Alauda arvensis</i>
<i>Athene noctua</i>
<i>Emberiza citronella</i>
<i>Lanius collurio</i>
<i>Limosa limosa</i>
<i>Lullula arborea</i>
<i>Miliaria calandra</i>
<i>Milvus milvus</i>
<i>Saxicola rubetra</i>
<i>Vanellus vanellus</i>

Grčija
<i>Alauda arvensis</i>
<i>Apus apus</i>
<i>Athene noctua</i>
<i>Calandrella brachydactyla</i>
<i>Carduelis cannabina</i>
<i>Carduelis carduelis</i>
<i>Carduelis chloris</i>
<i>Ciconia ciconia</i>
<i>Corvus corone</i>
<i>Corvus monedula</i>
<i>Delichon urbicum</i>

PUBLIC

<i>Emberiza cirrus</i>
<i>Emberiza hortulana</i>
<i>Emberiza melanocephala</i>
<i>Falco naumanni</i>
<i>Falco tinnunculus</i>
<i>Galerida cristata</i>
<i>Hirundo daurica</i>
<i>Hirundo rustica</i>
<i>Lanius collurio</i>
<i>Lanius minor</i>
<i>Lanius senator</i>
<i>Lullula arborea</i>
<i>Luscinia megarhynchos</i>
<i>Melanocorypha calandra</i>
<i>Miliaria calandra</i>
<i>Motacilla flava</i>
<i>Oenanthe hispanica</i>
<i>Oenanthe oenanthe</i>
<i>Passer domesticus</i>
<i>Passer hispaniolensis</i>
<i>Passer montanus</i>
<i>Pica pica</i>
<i>Saxicola rubetra</i>
<i>Saxicola torquatus</i>
<i>Streptopelia decaocto</i>
<i>Streptopelia turtur</i>
<i>Sturnus vulgaris</i>

<i>Sylvia melanocephala</i>
<i>Upupa epops</i>

Madžarska
<i>Alauda arvensis</i>
<i>Anthus campestris</i>
<i>Coturnix coturnix</i>
<i>Emberiza calandra</i>
<i>Falco tinnunculus</i>
<i>Galerida cristata</i>
<i>Lanius collurio</i>
<i>Lanius minor</i>
<i>Locustella naevia</i>
<i>Merops apiaster</i>
<i>Motacilla flava</i>
<i>Perdix perdix</i>
<i>Sturnus vulgaris</i>
<i>Sylvia communis</i>
<i>Sylvia nisoria</i>
<i>Vanellus vanellus</i>

Irska
<i>Carduelis cannabina</i>
<i>Carduelis carduelis</i>
<i>Columba oenas</i>
<i>Columba palumbus</i>
<i>Corvus cornix</i>

PUBLIC

<i>Corvus frugilegus</i>
<i>Corvus monedula</i>
<i>Emberiza citronella</i>
<i>Falco tinnunculus</i>
<i>Fringilla coelebs</i>
<i>Hirundo rustica</i>
<i>Chloris chloris</i>
<i>Motacilla alba</i>
<i>Passer domesticus</i>
<i>Phasianus colchicus</i>
<i>Pica pica</i>
<i>Saxicola torquatus</i>
<i>Sturnus vulgaris</i>
Italija
<i>Alauda arvensis</i>
<i>Anthus campestris</i>
<i>Calandrella brachydactyla</i>
<i>Carduelis carduelis</i>
<i>Carduelis chloris</i>
<i>Corvus cornix</i>
<i>Emberiza calandra</i>
<i>Emberiza hortulana</i>
<i>Falco tinnunculus</i>
<i>Galerida cristata</i>
<i>Hirundo rustica</i>
<i>Jynx torquilla</i>
<i>Lanius collurio</i>

PUBLIC

<i>Luscinia megarhynchos</i>
<i>Melanocorypha calandra</i>
<i>Motacilla alba</i>
<i>Motacilla flava</i>
<i>Oriolus oriolus</i>
<i>Passer domesticus italiae</i>
<i>Passer hispaniolensis</i>
<i>Passer montanus</i>
<i>Pica pica</i>
<i>Saxicola torquatus</i>
<i>Serinus serinus</i>
<i>Streptopelia turtur</i>
<i>Sturnus unicolor</i>
<i>Sturnus vulgaris</i>
<i>Upupa epops</i>

Latvija
<i>Acrocephalus palustris</i>
<i>Alauda arvensis</i>
<i>Anthus pratensis</i>
<i>Carduelis carduelis</i>
<i>Carpodacus erythrinus</i>
<i>Ciconia ciconia</i>
<i>Crex crex</i>
<i>Emberiza citronella</i>
<i>Lanius collurio</i>
<i>Locustella naevia</i>

PUBLIC

<i>Motacilla flava</i>
<i>Passer montanus</i>
<i>Saxicola rubetra</i>
<i>Sturnus vulgaris</i>
<i>Sylvia communis</i>
<i>Vanellus vanellus</i>

Litva
<i>Alauda arvensis</i>
<i>Anthus pratensis</i>
<i>Carduelis carduelis</i>
<i>Ciconia ciconia</i>
<i>Crex crex</i>
<i>Emberiza citronella</i>
<i>Hirundo rustica</i>
<i>Lanius collurio</i>
<i>Motacilla flava</i>
<i>Passer montanus</i>
<i>Saxicola rubetra</i>
<i>Sturnus vulgaris</i>
<i>Sylvia communis</i>
<i>Vanellus vanellus</i>

Luksemburg
<i>Alauda arvensis</i>
<i>Carduelis cannabina</i>
<i>Emberiza citronella</i>
<i>Lanius collurio</i>
<i>Passer montanus</i>
<i>Saxicola torquatus</i>
<i>Sylvia communis</i>
Malta
<i>Calandrella brachydactyla</i>

<i>Linaria cannabina</i>
<i>Cettia cetti</i>
<i>Cisticola juncidis</i>
<i>Coturnix coturnix</i>
<i>Emberiza calandra</i>
<i>Lanius senator</i>
<i>Monticola solitarius</i>
<i>Passer hispaniolensis</i>
<i>Passer montanus</i>
<i>Serinus serinus</i>
<i>Streptopelia decaocto</i>
<i>Streptopelia turtur</i>
<i>Sturnus vulgaris</i>
<i>Sylvia conspicillata</i>
<i>Sylvia melanocephala</i>

PUBLIC

Nizozemska
<i>Alauda arvensis</i>
<i>Anthus pratensis</i>
<i>Athene noctua</i>
<i>Calidris pugnax</i>
<i>Carduelis carduelis</i>
<i>Corvus frugilegus</i>
<i>Coturnix coturnix</i>
<i>Emberiza citronella</i>
<i>Falco tinnunculus</i>
<i>Gallinago gallinago</i>

<i>Haematopus ostralegus</i>
<i>Hippolais icterina</i>
<i>Hirundo rustica</i>
<i>Limosa limosa</i>
<i>Miliaria calandra</i>
<i>Motacilla flava</i>
<i>Numenius arquata</i>
<i>Passer montanus</i>
<i>Perdix perdix</i>
<i>Saxicola torquatus</i>
<i>Spatula clypeata</i>
<i>Streptopelia turtur</i>
<i>Sturnus vulgaris</i>
<i>Sylvia communis</i>
<i>Tringa totanus</i>
<i>Turdus viscivorus</i>
<i>Vanellus vanellus</i>

PUBLIC

Poljska
<i>Alauda arvensis</i>
<i>Anthus pratensis</i>
<i>Carduelis cannabina</i>
<i>Ciconia ciconia</i>
<i>Emberiza citronella</i>
<i>Emberiza hortulana</i>
<i>Falco tinnunculus</i>
<i>Galerida cristata</i>

<i>Hirundo rustica</i>
<i>Lanius collurio</i>
<i>Limosa limosa</i>
<i>Miliaria calandra</i>
<i>Motacilla flava</i>
<i>Passer montanus</i>
<i>Saxicola torquatus</i>
<i>Saxicola rubetra</i>
<i>Serinus serinus</i>
<i>Streptopelia turtur</i>
<i>Sturnus vulgaris</i>
<i>Sylvia communis</i>
<i>Upupa epops</i>
<i>Vanellus vanellus</i>

PUBLIC

Portugalska
<i>Athene noctua</i>
<i>Bubulcus ibis</i>
<i>Carduelis carduelis</i>
<i>Chloris chloris</i>
<i>Ciconia ciconia</i>
<i>Cisticola juncidis</i>
<i>Coturnix coturnix</i>
<i>Delichon urbicum</i>
<i>Emberiza cirrus</i>
<i>Falco tinnunculus</i>
<i>Galerida cristata</i>

<i>Hirundo rustica</i>
<i>Lanius meridionalis</i>
<i>Linaria cannabina</i>
<i>Merops apiaster</i>
<i>Miliaria calandra</i>
<i>Milvus migrans</i>
<i>Passer domesticus</i>
<i>Pica pica</i>
<i>Saxicola torquatus</i>
<i>Serinus serinus</i>
<i>Sturnus unicolor</i>
<i>Upupa epops</i>

PUBLIC

Romunija
<i>Alauda arvensis</i>
<i>Anthus campestris</i>
<i>Calandrella brachydactyla</i>
<i>Ciconia ciconia</i>
<i>Corvus frugilegus</i>
<i>Emberiza calandra</i>
<i>Emberiza citronella</i>
<i>Emberiza hortulana</i>
<i>Emberiza melanocephala</i>
<i>Falco tinnunculus</i>
<i>Galerida cristata</i>
<i>Hirundo rustica</i>
<i>Lanius collurio</i>

<i>Lanius minor</i>
<i>Linaria cannabina</i>
<i>Melanocorypha calandra</i>
<i>Motacilla flava</i>
<i>Passer montanus</i>
<i>Perdix perdix</i>
<i>Saxicola rubetra</i>
<i>Saxicola torquatus</i>
<i>Streptopelia turtur</i>
<i>Sturnus vulgaris</i>
<i>Sylvia communis</i>
<i>Upupa epops</i>
<i>Vanellus vanellus</i>

Slovaška
<i>Alauda arvensis</i>
<i>Carduelis cannabina</i>
<i>Carduelis carduelis</i>
<i>Emberiza calandra</i>
<i>Emberiza citronella</i>
<i>Falco tinnunculus</i>
<i>Hirundo rustica</i>
<i>Chloris chloris</i>
<i>Lanius collurio</i>
<i>Locustella naevia</i>
<i>Motacilla flava</i>
<i>Passer montanus</i>
<i>Saxicola rubetra</i>
<i>Saxicola torquatus</i>
<i>Serinus serinus</i>
<i>Streptopelia turtur</i>
<i>Sturnus vulgaris</i>
<i>Sylvia communis</i>
<i>Sylvia nisoria</i>
<i>Vanellus vanellus</i>

Slovenija
<i>Acrocephalus palustris</i>
<i>Alauda arvensis</i>
<i>Anthus trivialis</i>
<i>Carduelis cannabina</i>
<i>Carduelis carduelis</i>
<i>Columba oenas</i>
<i>Columba palumbus</i>
<i>Emberiza calandra</i>
<i>Emberiza cirrus</i>
<i>Emberiza citronella</i>
<i>Falco tinnunculus</i>
<i>Galerida cristata</i>
<i>Hirundo rustica</i>
<i>Jynx torquilla</i>
<i>Lanius collurio</i>
<i>Lullula arborea</i>
<i>Luscinia megarhynchos</i>
<i>Motacilla flava</i>
<i>Passer montanus</i>
<i>Phoenicurus phoenicurus</i>
<i>Picus viridis</i>
<i>Saxicola rubetra</i>
<i>Saxicola torquatus</i>
<i>Serinus serinus</i>
<i>Streptopelia turtur</i>

<i>Sturnus vulgaris</i>
<i>Sylvia communis</i>
<i>Upupa epops</i>
<i>Vanellus vanellus</i>

Španija
<i>Alauda arvensis</i>
<i>Alectoris rufa</i>
<i>Athene noctua</i>
<i>Calandrella brachydactyla</i>
<i>Carduelis carduelis</i>
<i>Cisticola juncidis</i>
<i>Corvus monedula</i>
<i>Coturnix coturnix</i>
<i>Emberiza calandra</i>
<i>Falco tinnunculus</i>
<i>Galerida cristata</i>
<i>Hirundo rustica</i>
<i>Linaria cannabina</i>
<i>Melanocorypha calandra</i>
<i>Merops apiaster</i>
<i>Oenanthe hispanica</i>
<i>Passer domesticus</i>
<i>Passer montanus</i>
<i>Pica pica</i>
<i>Pterocles orientalis</i>
<i>Streptopelia turtur</i>

PUBLIC

<i>Sturnus unicolor</i>
<i>Tetrax tetrax</i>
<i>Upupa epops</i>

Švedska
<i>Alauda arvensis</i>
<i>Anthus pratensis</i>
<i>Carduelis cannabina</i>
<i>Corvus frugilegus</i>
<i>Emberiza citronella</i>
<i>Emberiza hortulana</i>
<i>Falco tinnunculus</i>
<i>Hirundo rustica</i>
<i>Lanius collurio</i>
<i>Motacilla flava</i>
<i>Passer montanus</i>
<i>Saxicola rubetra</i>
<i>Sturnus vulgaris</i>
<i>Sylvia communis</i>
<i>Vanellus vanellus</i>

PUBLIC

PRILOGA VI

SEZNAM KAZALNIKOV BIOTSKE RAZNOVRSTNOSTI ZA GOZDNE EKOSISTEME IZ ČLENA 10(2) IN 10(2a)

Kazalnik	Opis, enota in metodologija za določanje in spremljanje kazalnika
Stoječi odmrli les	Opis: Ta kazalnik kaže količino nežive stoječe lesne biomase v gozdu in na drugi gozdni površini. Enota: m³/ha. Metodologija: Oblikovana in uporabljana v okviru konference FOREST EUROPE, <i>State of Europe's Forests 2020</i>, FOREST EUROPE 2020, in opisa nacionalnih popisov gozdov v Tomppo E. in drugi, <i>National Forest Inventories, Pathways for Common Reporting</i>, Springer, 2010, in ob upoštevanju metodologije, kot je določena v Prilogi V k Uredbi 2018/1999 v skladu s smernicami IPCC za nacionalne evidence toplogrednih plinov iz leta 2006.
Ležeči odmrli les	Opis: Ta kazalnik kaže količino nežive lesne biomase, ki leži na tleh v gozdu in na drugi gozdni površini. Enota: m³/ha. Metodologija: Oblikovana in uporabljana v okviru konference FOREST EUROPE, <i>State of Europe's Forests 2020</i>, FOREST EUROPE 2020, in opisa nacionalnih popisov gozdov v Tomppo E. in drugi, <i>National Forest Inventories, Pathways for Common Reporting</i>, Springer, 2010, in ob upoštevanju metodologije, kot je določena v Prilogi V k Uredbi 2018/1999 v skladu s smernicami IPCC za nacionalne evidence toplogrednih plinov iz leta 2006.

Delež gozdov z neenakomerno starostno strukturo	Opis: Ta kazalnik se nanaša na delež gozdov, na voljo za oskrbo z lesom, z neenakomerno starostno strukturo v primerjavi z gozdovi z enakomerno starostno strukturo. Enota: odstotek gozdov, na voljo za oskrbo z lesom, z neenakomerno starostno strukturo. Metodologija: Oblikovana in uporabljana v okviru konference FOREST EUROPE, <i>State of Europe's Forests 2020</i>, FOREST EUROPE 2020, in opisa nacionalnih popisov gozdov v Tomppo E. in drugi, <i>National Forest Inventories, Pathways for Common Reporting</i>, Springer, 2010.
Gozdna povezljivost	Opis: Gozdna povezljivost je stopnja kompaktnosti območij, pokritih z gozdom. Opredeljena je v razponu od 0 do 100. Enota: indeks. Metodologija: Kot jo je razvila Organizacija Združenih narodov za prehrano in kmetijstvo (FAO), Vogt P. in drugi, <i>FAO – State of the World's Forests: Forest Fragmentation</i>, tehnično poročilo Skupnega raziskovalnega središča, Urad za publikacije Evropske unije, Luxembourg, 2019.
Indeks splošno razširjenih gozdnih ptic	Opis: Kazalnik gozdnih ptic opisuje trende na področju številčnosti splošno razširjenih gozdnih ptic na njihovih evropskih območjih, kakor se spreminjajo skozi čas. Je zbirni indeks, ustvarjen na podlagi podatkov opazovanja značilnosti vrst ptic v gozdnih habitatih Evrope. Indeks temelji na posebnem seznamu vrst posamezne države članice. Enota: indeks. Metodologija: Brlík in drugi, <i>Long-term and large-scale multispecies dataset tracking population changes of common European breeding birds</i> (Dolgoročno in obsežno spremljanje sprememb v populacijah splošno razširjenih evropskih rejnih ptic na podlagi nabora podatkov za več vrst), <i>Sci Data</i> 8, 21. 2021.

Zaloge organskega ogljika	Opis: Ta kazalnik opisuje zaloge organskega ogljika v stelji in mineralnih tleh v globini od 0 do 30 cm v gozdnih ekosistemih. Enota: tone organskega ogljika/ha. Metodologija: Določena v Prilogi V k Uredbi 2018/1999 v skladu s smernicami IPCC za nacionalne evidence toplogrednih plinov iz leta 2006 in podprta s statističnim raziskovanjem rabe in pokrovnosti tal (LUCAS), Jones A. in drugi, <i>LUCAS Soil 2022</i>, tehnično poročilo Skupnega raziskovalnega središča, Urad za publikacije Evropske unije, 2021.
<u>Delež gozdov, v katerih prevladujejo domorodne drevesne vrste</u>	Opis: <u>Delež gozdov in drugih gozdnih zemljišč, v katerih prevladujejo (> 50-odstotna gozdnatost) domorodne drevesne vrste</u> Enota: % Metodologija: <u>Oblikovana in uporabljana v okviru konference FOREST EUROPE, <i>State of Europe's Forests 2020</i>, FOREST EUROPE 2020, in opisa nacionalnih popisov gozdov v Tomppo E. in drugi, <i>National Forest Inventories, Pathways for Common Reporting</i>, Springer, 2010.</u>
<u>Raznolikost drevesnih vrst</u>	Opis: <u>Ta kazalnik opisuje povprečno število drevesnih vrst, ki rastejo na gozdnih površinah.</u> Enota: <u>indeks.</u> Metodologija: <u>Na podlagi konference FOREST EUROPE, <i>State of Europe's Forests 2020</i>, FOREST EUROPE 2020, in opisa nacionalnih popisov gozdov v Tomppo E. in drugi, <i>National Forest Inventories, Pathways for Common Reporting</i>, Springer, 2010.</u>

PRILOGA VII

SEZNAM PRIMEROV UKREPOV ZA OBNOVO IZ

ČLENA 11(8)

- (1) Obnova mokrišč s ponovnim mokrenjem izsušenih šotišč, odstranitvijo struktur za izsuševanje šotišč ali depoldiranjem in prenehanjem izkopavanja šote.
- (2) Izboljšanje hidroloških razmer s povečanjem količine, kakovosti in dinamike površinskih voda ter gladine podzemne vode za naravne in polnaravne ekosisteme.
- (3) Odstranitev neželenega širjenja grmišča ali tujerodnih nasadov na traviščih, mokriščih, v gozdovih in na redko poraslih območjih.
- (4) Uporaba paludikulture.
- (5) Ponovno oblikovanje rečnih meandrov in ponovna povezava umetno ločenih meandrov ali mrtvih rečnih rokavov.
- (6) Odstranitev vzdolžnih in prečnih ovir (kot so nasipi in jezovi), omogočanje več prostora za rečno dinamiko in ponovna vzpostavitev delov prosto tekočih rečnih odsekov.
- (7) Ponovna vzpostavitev naravne morfologije rečnih strug, jezer in vodotokov nižinskih rek, na primer z odstranitvijo umetne utrditve struge, optimizacijo sestave podlage in izboljšanjem ali razvojem površine habitata.
- (8) Obnova naravnih procesov usedanja.
- (9) Vzpostavitev obrežnih varovalnih pasov, kot so obrežni gozdovi, varovalni pasovi, travniki ali pašniki.
- (10) Povečanje pogostosti ekoloških značilnosti v gozdovih, kot so visoka, stara in odmirajoča drevesa (habitatna drevesa) ter količina ležečega in stoječega odmrlega lesa.
- (11) Prizadevanje za raznoliko strukturo gozda v smislu [...], **na primer sestave vrst in njihove** starosti, omogočanje naravne obnove in sukcesije treh vrst.
- (11a) Pomoč pri selitvi porekla in vrst, kjer je to morda treba storiti zaradi podnebnih sprememb.**

- (12) Izboljšanje raznolikosti gozda, tako da se [...] **obnovi** mozaik negozdnih habitatov, kot so odprte zaplate travišča ali resave, ribniki ali skalnata območja.
- (13) Uporaba gozdarskih pristopov „bližje naravi“ ali „stalna pokritost“, zasajanje domorodnih vrst.
- (14) Spodbujanje razvoja domorodnih avtohtonih gozdov in zrelih sestojev odraslih dreves (npr. z opustitvijo sečnje **ali aktivnim upravljanjem, ki spodbuja razvoj samouravnalnih funkcij in ustrezne odpornosti**).
- (15) Uvedba visokoraznovrstnih krajinskih značilnosti na orno zemljišče in travišče z intenzivno rabo, kot so varovalni pasovi, robovi polja z domorodnim cvetjem, mejice, drevesa, mali gozdovi, terasne stene, ribniki, ekološki koridorji in povezovalni elementi itd.
- (16) Povečanje kmetijskih površin, na katerih se uporabljajo agroekološki pristopi upravljanja, kot so ekološko kmetovanje ali agrogozdarstvo, gojenje več vrst poljščin in kolobarjenje ter integrirano upravljanje škodljivih organizmov in hranil.
- (17) Po potrebi zmanjšanje intenzivnosti paše ali režimov košnje na traviščih ter ponovna uvedba ekstenzivne paše z domačo živino in ekstenzivnih režimov košnje, kjer so bili opuščeni.
- (18) Opustitev ali zmanjšanje uporabe kemičnih pesticidov ter kemičnih gnojil in gnojenja z živalskim gnojem.
- (19) Opustitev obdelovanja travišč in uporabe semen produktivnih trav.
- (20) Odstranitev nasadov na nekdanjih dinamičnih sistemih sipin celinskih predelov, da bi ponovno omogočili naravno dinamiko vetra, ki koristi odprtim habitatom.
- (21) Izboljšanje povezanosti vseh habitatov, da bi omogočili razvoj populacij vrst in dovolj pogosto izmenjavo osebkov ali genetsko izmenjavo ter selitev vrst in prilagajanje podnebnim spremembam.
- (22) Omogočanje, da ekosistemi razvijejo lastno naravno dinamiko, na primer z opustitvijo pobiranja pridelka in spodbujanjem naravnosti, divjine.

- (23) Odstranitev in nadzor invazivnih tujerodnih vrst ter preprečevanje ali zmanjšanje novih vnosov.
- (24) Zmanjšanje negativnih učinkov ribolovnih dejavnosti na morski ekosistem, na primer z uporabo orodja, ki ima manjši vpliv na morsko dno.
- (25) Obnova pomembnih drstitvenih območij in območij odraščanja mladice.
- (26) Zagotovitev struktur ali podlag, ki spodbujajo vrnitev morskega življenja, na primer koralni grebeni / grebeni ostrig / balvanski grebeni.
- (27) Obnova rastišč morskih trav in kelpovih gozdov z dejavnim stabiliziranjem morskega dna, z zmanjšanjem in po možnosti odstranitvijo pritiskov ali z dejavnim razmnoževanjem in zasajanjem.
- (27a) Obnova ali izboljšanje stanja značilne populacije domorodnih vrst, ki je bistvenega pomena za ekologijo morskih habitatov, z izvajanjem pasivnih ali aktivnih ukrepov za obnovo, na primer z uvajanjem nedoraslih organizmov.**
- (28) Zmanjšanje različnih oblik onesnaževanja morja, kot so obremenitev s hranili, obremenitev s hrupom in plastični odpadki.
- (29) Povečanje urbanega zelenega prostora z ekološkimi značilnostmi, kot so parki, drevesa in gozdnate zaplate [...], zelene strehe, travišča divjih svetlic, vrtovi, mestno vrtičkarstvo, drevoredi, mestni travniki, žive meje, ribniki in vodotoki, **pri čemer se med drugim upoštevajo raznolikost vrst, domorodne vrste, lokalne razmere in odpornost proti podnebnim spremembam.**
- (30) Ustavitev, zmanjšanje ali sanacija onesnaževanja s farmacevtskimi izdelki, nevarnimi kemikalijami, komunalno in industrijsko odpadno vodo ter drugimi odpadki, vključno s smetmi in plastiko ter svetlobo v vseh ekosistemih.
- (31) Pretvorba degradiranih območij, nekdanjih industrijskih območij in kamnolomov v naravna območja.